

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zdravotně sociální fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Činnost Policie České republiky jako základní složky integrovaného záchranného systému u vybraných mimořádných událostí.

Vedoucí diplomové práce

Doc. JUDr. Dr. Jan Hejda Ph.D.

Autor

Bc. Michal Jileček

České Budějovice 23.května 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci na téma
Činnost Policie České republiky jako základní složky integrovaného záchranného
systému u vybraných mimořádných událostí,
jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených
v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích: 23 května 2011.

.....
Bc. Michal Jileček

Abstract

The Police of the Czech Republic as a fundamental component of the Integrated Rescue System and their activities carried out in selected emergency situations.

The thesis at hand analyzes the activities of the Police of the Czech Republic, a fundamental component of the Integrated Rescue System, on the level of tactical control while intervening in selected emergency situations. The theoretical part includes an analysis of available legal standards and documents related to the activities of the police while carrying out rescue and salvage operations.

The empirical part comprises of qualitative and quantitative researches done in a specific sample of respondents. The first research corpus was involved in structured interviews that were held with chiefs of the executive bodies of the police; the second research corpus was involved in a questionnaire survey that was carried out in a sample of policemen performing the direct service. The survey reveals the level of awareness of the policemen with the issues relating to the Integrated Rescue System. The outcomes of the survey are shown in graphs.

The thesis concludes that there is no systematic training of the police officers and police employees working for the Police of the Czech Republic and it offers alternative solution of the training method to be employed when explaining issues associated with the Integrated Rescue System at the workplace and while the work is in progress.

Key words: Integrated Rescue System, emergency situation, standardized activities of the Integrated Rescue System, officer in charge of the intervention, commander of a unit the Police of the Czech Republic.

Poděkování:

Touto cestou bych chtěl velice rád poděkovat vedoucímu práce doc. JUDr. Dr. Janu Hejdovi PhD za jeho laskavý přístup, vstřícnost, ochotu a cenné připomínky a rady při zpracování této diplomové práce. Rovněž bych chtěl poděkovat všem, kteří byli ochotni poskytnout potřebné údaje, informace a podělit se o cenné zkušenosti.

Michal Jileček

Obsah

1	Současný stav dané problematiky	9
1.1	Bezpečnostní strategie.....	9
1.2	Bezpečnostní systém České republiky	13
1.2.1	Bezpečnostní strategie.....	15
1.3	Ochrana obyvatelstva	17
1.3.1	Exkurs do právní úpravy ochrany obyvatelstva v okolních státech	20
1.3.1.1	Německo.....	20
1.3.1.2	Polsko	20
1.3.1.3	Rakousko.....	21
1.3.1.4	Slovensko	21
1.4	Integrovaný záchranný systém	22
1.4.1	Koordinace složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu.....	25
1.4.2	Stupně poplachu integrovaného záchranného systému.....	27
1.4.3	Dokumentace IZS.....	29
1.4.4	Typové činnosti integrovaného záchranného systému	30
1.4.4.1	Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu v případě demonstrování úmyslu sebevraždy.....	31
1.4.4.2	Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu v případě oznámení o uložení nebo nálezů výbušniny nebo výbušného systému	34
1.4.4.3	Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu v případě záchrany pohřešovaných osob – pátrací akce v terénu.....	37
1.4.4.4	Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu v podmínkách rozsáhlých policejních opatření pro udržení veřejného pořádku při technoparty	39
1.4.4.5	Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu u dopravní nehody	40
1.4.4.6	Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici	43

1.4.5	Velitel zásahu	44
1.4.5.1	Oprávnění velitele zásahu	46
1.5	Struktura Policie České republiky	49
1.5.1	Útvary s vymezenou územní působností.....	53
1.5.2	Vzdělávání a rozvoj zaměstnanců ve vztahu k problematice mimořádných událostí	55
1.5.2.1	Interní akty řízení v rámci policie	58
1.6	Činnosti policie při řešení mimořádných událostí.....	61
2	Cíl práce a hypotéza	64
2.1	Cíl práce	64
2.2	Hypotéza	64
3	Metodika	65
4	Výsledky	68
4.1	Výsledky řízeného rozhovoru	68
4.2	Výsledky dotazníkového průzkumu	83
5	Diskuze.....	103
5.1	Diskuze k analýze současného stavu.....	103
5.2	Diskuze k provedenému průzkumu.....	114
5.2.1	Diskuze k výsledkům řízeného rozhovoru	114
5.2.2	Diskuze k výsledkům dotazníku.....	117
6	Závěr	121
7	Seznam použitých zdrojů	123

Úvod

Policie České republiky je bezpečnostní ozbrojený sbor s celostátní působností, jehož hlavním úkolem je zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti. Policie provádí zejména výkon pořádkového dozoru a zásahových činností, které uskutečňuje formou bezprostředních zásahů a faktických pokynů. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky vymezuje úkoly rámcově a uvádí výslovně ty, které jsou pro policii charakteristické, a tvoří hlavní náplň její činnosti.

Úkoly policie vykonávají policisté ve služebním poměru, na základě zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů a zaměstnanci policie na základě zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Policie je jednou ze základních složek Integrovaného záchranného systému. V rámci společného zásahu zabezpečuje zejména ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti. Na provádění záchranných a likvidačních prací se podílí společně s dalšími složkami Integrovaného záchranného systému především prostřednictvím specializovaných činností, jako jsou pyrotechnici, letecká služba a další.

Jednotlivé složky integrovaného záchranného systému plní v rámci samostatných činností své úkoly bezpochyby profesionálně. Problémy nastávají při plnění úkolů v rámci společného postupu složek, které vyžadují koordinaci činností. Společné zásahy složek jsou relativně časté, jde však převážně o zásahy, které se odehrávají v nejnižším stupni poplachového plánu integrovaného záchranného systému. Situace, při kterých by velitel zásahu reálně využil oprávnění zřídit na místě mimořádné události štáb velitele zásahu, nejsou časté.

Cílem práce je tedy vyhodnotit stav připravenosti policie jako základní složky integrovaného záchranného systému, jak z pohledu právní úpravy, tak z pohledu připravenosti policistů. Přestože interní akty upravují systém doškolování, rozhodl jsem se pro analýzu současného stavu, která bude přínosná pro náplň mého pracovního zaměření a bude základem pro střednědobé plány na pracovišti krizového řízení.

Vzhledem ke změnám, které u policie v současné době probíhají, a v návaznosti na formování pracovních schopností v oblasti odborného vzdělávání policistů je získávání informací o činnostech integrovaného záchranného systému určitým problémem, který se dotýká jak výkonných policistů, tak i manažerů základních útvarů.

1 Současný stav dané problematiky

1.1 Bezpečnostní strategie

Uvozující část dokumentu Bezpečnostní strategie České republiky začíná těmito slovy:

„Vážení spoluobčané, vláda České republiky vám předkládá v pořadí třetí Bezpečnostní strategii od vzniku samostatné ČR. Jde o základní koncepční dokument, který definuje bezpečnostní hrozby a způsoby a prostředky, jak těmto hrozbám čelit. K rozhodnutí novelizovat Bezpečnostní strategii vedly vládu významné změny v bezpečnostním prostředí a v postavení ČR na mezinárodním poli, především její nadcházející plnohodnotné členství v Evropské unii.“¹

Bezpečnostní strategie České republiky je dokument, ve kterém jsou obsaženy bezpečnostní zájmy a potřeby státu v kontextu s *bezpečnostním prostředím*, které je cyklicky po dvou letech, nebo v případě identifikování negativní změny, vládou přehodnocováno.

O vytvoření komplexního bezpečnostního dokumentu usilovala část české bezpečnostní komunity již od počátku devadesátých let. Slibovala si od něj větší koncepčnost bezpečnostní politiky státu, která v období společenské transformace a problémů spojených s dělením federace a související restrukturalizací ozbrojených složek působila mnohdy tristně. Úsilí o přijetí "Bezpečnostní strategie České republiky" bylo završeno až v roce 1999, krátce před vstupem ČR do NATO. Ukázalo se však, že naděje vkládané do jednoho dokumentu byly v řadě případů přehnané a že samotné jeho přijetí (tehdy navíc pouze menšinovou jednobarevnou vládou) výrazněji nesjednotí vnitropolitický náhled na bezpečnostní politiku země. Projevilo se to v kosovské krizi, která eskalovala krátce po přijetí strategie. (V této souvislosti je možné upozornit na

¹ Úvodní slovo předsedy vlády. Bezpečnostní strategie České republiky. Praha: 2003, schválena usnesením vlády ČR č. 1254/2003. [cit. 2011-02-02]. Dostupné z WWW: <www.mzv.cz/.../bezpecnostni.../bezpecnostni_strategie_ceske_republiky.html ->.

poněkud paradoxní skutečnost, že po přijetí každé nové strategie následuje v bezpečnostním prostředí určitá událost, která strategii alespoň částečně zarchaizuje.²

Samotná bezpečnostní strategie je označována za základní dokument bezpečnostní politiky ČR. Jde o dokument bez právní závaznosti. Je vypracován vládou společně s kanceláří prezidenta, Parlamentem České republiky a ve spolupráci s bezpečnostní komunitou zahrnující státní i nestátní organizace. Dokument je rozdělen do pěti kapitol (kromě úvodu a závěru).

1. kapitola: Východiska bezpečnostní politiky – obsahuje principy, na nichž je bezpečnostní politika založena.
2. kapitola: Bezpečnostní zájmy - definuje životní, strategické a další důležité zájmy.
3. kapitola: Bezpečnostní prostředí - identifikuje trendy, hrozby a z nich plynoucí rizika, jež formují prostředí, v němž ČR ochraňuje a prosazuje své zájmy.
4. kapitola: Strategie prosazování bezpečnostních zájmů - vymezuje přístupy k ochraně zájmů v oblastech zahraniční, obranné a hospodářské politiky a v oblasti politiky vnitřní bezpečnosti a veřejné informovanosti
5. kapitola: Bezpečnostní systém - definuje prvky bezpečnostního systému a jejich struktura a zároveň vymezeny povinnosti, kompetence a odpovědnosti součástí systému.³

Na bezpečnostní strategii navazuje například Vojenská strategie či Koncepce zahraniční politiky.

Bezpečnostní strategie obsahuje pojmy jako bezpečnost, bezpečnostní politika, hrozba a riziko. Jako důležitá se také jeví pasáž, označená č. 41, která zní "*Pokud selže prevence a úsilí o mírové řešení situací ohrožujících nebo porušujících mezinárodní mír a bezpečnost, zejména v souvislosti s hrozbou teroristických útoků a šíření zbraní hromadného ničení, ČR se připojí k donucovacím prostředkům včetně použití síly*

² Nová Bezpečnostní strategie České republiky. REVUEPOLITIKA : Politicko-společenská revue Centra pro studium demokracie a kultury [online]. 20. 2. 2004, 2/2004, [cit. 2011-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.revuepolitika.cz/clanky/642/nova-bezpecnostni-strategie-ceske-republiky>>.

³ SLABÝ, Antonín, a kol. Teorie a praxe krizového řízení I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-336-9. s 11

v souladu s aliančními či unijními závazky a v souladu s principy Charty OSN. Kromě toho ČR přispěje podle svých možností civilními i vojenskými prostředky také do mírových operací, které sice nevyplývají ze smluvních závazků či přímého ohrožení, ale jsou v souladu se zájmy ČR. Česká republika je připravena podílet se i na případných donucovacích akcích mezinárodního společenství, podniknutých s cílem zabránit masivnímu porušování lidských práv a zejména genocidě. Takovéto donucovací akce by měly mít co nejširší mezinárodní podporu včetně mandátu Rady bezpečnosti OSN." Otázka zde zní, jak postupovat v případě, že Rada bezpečnosti OSN mandát nevydává. Dle lexikologického výkladu „by měly mít“, je možná donucovací akce i bez mandátu.

Bezpečnost státu je od vzniku první republiky, tedy od roku 1918, považována za věc státního, národního a občanského zájmu. Ve vztahu k právním úpravám ochrany bezpečnosti státu lze za počátek stanovit mírové smlouvy mezi *Mocnostmi*, jednak podepsané ve Versailles dne 28. července 1919, publikováno ve Sbírce zákonů 22. června 1921 pod č. 217 a smlouvu podepsanou v Saint-Germain-en-Laye ze dne 10. září 1919, publikováno 31. prosince 1921 pod č. 507. U obou smluv se vyskytuje článek zavazující činit vhodná opatření na udržení míru mezi národy a prohlašuje se zde výslovně, že každá válka nebo hrozba války, ať nepřímo či přímo postihuje některého člena, dotýká se zájmů celé společnosti.

Dalším zákonem prvorepublikového parlamentu řešící bezpečnost státu je zákon č. 131 ze dne 13. května 1936 o obraně státu, přijatý na základě vývoje politické situace v okolních státech. Tento zákon mimo jiné zrušil doposud platné zákony a nařízení z dob Rakousko – Uherska. Zákon definuje obranu státu v paragrafu prvním, „*Obranou státu se rozumějí veškerá opatření, ať vojenská nebo jiná (čítaje v to zejména i záměrné využití hospodářských a jiných sil obyvatelstva), která mají za účel čeliti jakémukoliv ohrožení státní svrchovanosti, samostatnosti, celistvosti, ústavní jednotnosti, demokraticko-republikánské formy a bezpečnosti Československé republiky nebo útoku na ně.*“ V hlavě druhé ustanovuje nejvyšší radu obrany státu NROS, jejíž povinnosti jsou vymezeny v paragrafu dvanáctém. Například „*Nejvyšší rada obrany státu je povolána soustavně pečovati o náležité zabezpečení obrany státu, a to jak v době mimo brannou pohotovost státu, tak i za této pohotovosti. Po této stránce jí přísluší jednati*

a usnášeti se zejména:“ Předsedou rady byl stanoven předseda vlády a ostatní členy jmenoval prezident republiky na návrh předsedy vlády.

Povinnost podílet se na zajištění bezpečnosti republiky (ne však zcela jasně pojmoslovně), je zakotvena od počátku vzniku československého státu především v jednotlivých ústavách. Ústavní zákon č. 121 ze dne 29. 2. 1920, kterým se uvozuje ústavní listina Československé republiky v § 127 stanoví, „*Každý způsobilý státní občan republiky Československé je povinen podrobiti se vojenskému výcviku a uposlechnouti výzvy k obraně státu.*“ Ústavní zákon č. 150 ze dne 9. 5. 1948, Ústava Československé republiky v § 34, v základních povinnostech občana ke státu a společnosti vykládá obranu státu: „*Obrana státu a jeho lidově demokratického zřízení je vrcholnou povinností každého občana. Služba v lidově demokratické armádě Československé republiky je pro každého občana nejvyšší ctí. Každý občan je povinen účastnit se branné výchovy, konat vojenskou službu a uposlechnout výzvy k obraně státu.*“ Dle tehdy účinné právní úpravy bylo možno od každého požadovat součinnost a ukládat omezení i věcná plnění. Dalším ústavním zákonem č. 100 ze dne 11. 7. 1960, je § 37 označena obrana vlasti, jako vrcholná povinnost a věc cti každého občana, dále stanovuje povinnost občana vykonávat službu v ozbrojených silách. Ústavní zákon č. 143, ze dne 27. 10. 1968 o československé federaci stanovil v záležitostech obrany státu výlučnou působnost federace. Ústava České republiky, tedy ústavní zákon č. 1 ze dne 1. 1. 1993, výslovně neřeší problematiku služby v ozbrojených silách, avšak formulace článku 4, listiny základních práv a svobod v kontextu s článkem druhým, je tato povinnost upravena formou speciálního zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování v § 23.

Ústava České republiky nezná pojem vnitřní pořádek a bezpečnost, z hlediska zajišťování bezpečnosti státu nevytváří potřebný ústavní základ. Některá její ustanovení se týkají pouze vojenské obrany, a to ještě v omezené míře. Institucionální vymezení

zvláštních orgánů ani v tomto zúženém pojetí obrany ústava České republiky neobsahuje.⁴

Změna nastala po přijetí ústavního zákona č. 110 ze dne 22. dubna 1998, o bezpečnosti České republiky. Tímto ústavním zákonem je ústavní pořádek České republiky doplněn po pěti letech na základě impulsu událostí povodní z roku 1997 a také snahou směřování České republiky do euroatlantických struktur. Do této doby, jak shora uvedeno, znal ústavní pořádek České republiky pouze stav válečný, obsažený v článku 43, odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Ústavní zákon o bezpečnosti je nutno považovat za lex specialit k ústavě České republiky a Listině základních práv a svobod. Například článek první definuje základní povinnosti státu jako zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochranu jejích demokratických základů a ochranu životů, zdraví a majetkových hodnot. Při výkladu je třeba tento článek vnímat v kontextu toho, že jde o ústavní zákon o bezpečnosti České republiky, jinak by ustanovení „ochrana zdraví“ bez uvedení, před čím je chráněno, mohlo být vykládáno ad absurdum, že stát má z ústavního zákona povinnost zajistit zdraví (např. před nemocí, úrazem apod.)⁵

1.2 Bezpečnostní systém České republiky

Je definován v páté kapitole „Bezpečnostní strategie České republiky“. Současný bezpečnostní systém je odrazem několikaletého vývoje. Při jeho vytváření je navázáno na české tradice, zkušenosti a současně dochází k využití i poznatků od srovnatelných evropských demokracií. Hlavní principy zajištění bezpečnosti ČR jsou definovány v ústavním pořádku a navazujících právních předpisech. Bezpečnostní systém je institucionálním nástrojem pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky ČR.

Působí nejen v rámci republiky, ale současně je úzce propojen s NATO a EU a dalšími mezinárodními institucemi (OSN, OBSE, Světová zdravotnická organizace), což

⁴ VALÁŠEK, J., KOVAŘÍK, F. a kol. Krizové řízení při nevojenských krizových situacích (modul C). Praha: MV-GŘ HZS ČR, 2008, s18

⁵ ZOUBEK, V. Postmoderní problémy recentní státovědy. Praha: Pa ČR, 2003. ISBN 80-7251-142-4, s33

zabezpečuje jeho kompatibilitu a interoperabilitu s aliančními a dalšími, především evropskými bezpečnostními systémy. Cílem bezpečnostního systému je zajišťování bezpečnosti státu, ochraňování a prosazování životních, strategických i dalších významných zájmů.

Základní funkcí bezpečnostního systému je řízení a koordinace činnosti jednotlivých prvků při zajišťování bezpečnostních zájmů v době přímé hrozby nebo při vzniku krizové situace. Bezpečnostní systém je tvořen příslušnými prvky zákonodárné, výkonné a soudní moci, územní samosprávy, ale i právníckými a fyzickými osobami, které mají odpovědnost za zajištění bezpečnosti. Struktura bezpečnostního systému zahrnuje zejména prezidenta republiky, Parlament ČR, vládu, Bezpečnostní radu státu (BRS) a její pracovní orgány, ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady a jejich výkonné orgány krizového řízení, dále ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby.⁶

Úrovně bezpečnostního systému rozdělujeme na ústřední (kam řadíme prezidenta, parlament, bezpečnostní radu státu a její pracovní orgány a ústřední správní úřady) a na územní (kam patří hejtmani krajů, starostové obcí, krajské úřady, obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a jejich výkonné orgány krizového řízení). Kromě těchto se na zajištění bezpečnosti dále podílejí ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby.

Je ale stále nezbytné vnímat, že integrovaný záchranný systém není výkonným ani institucionálním prvkem bezpečnostního systému.

Jedna ze základních funkcí státu a bezpečnostního systému je zachování funkčnosti jednotlivých prvků a jejich koordinované činnosti i za situací přímého ohrožení zájmů státu. Naplnění této funkce se dosahuje prostřednictvím nepřetržitého procesu, sestávajícího z navazujících činností v oblasti:

⁶ Česká republika. Bezpečnostní strategie České republiky. Schválena usnesením vlády České republiky. 2003, 1254, s. 18. Dostupný také z WWW: <www.hzscr.cz/soubor/bezpecnostni-strategie-cr-pdf.aspx>.

- řízení a úkolování prvků;
- zajišťování informací;
- hodnocení rizik;
- plánování opatření;
- realizace opatření;
- vyhodnocování opatření.⁷

1.2.1 Bezpečnostní strategie

Po mnohaleté absenci tvorby bezpečnostní strategie se v programovém prohlášení vlády Petra Nečase objevil závazek vrátit se k tvorbě bezpečnostní strategie.

Tento záměr bezúspěšně prezentovaly i předcházející vlády. Nečasova vláda bere tento záměr vážněji. Ministerstvo zahraničních věcí proto v listopadu 2010 pro zasedání Bezpečnostní rady státu zpracovalo Harmonogram aktualizace Bezpečnostní strategie České republiky. Nemá jít o nový dokument, ale po osmileté pauze „jen“ o aktualizaci strategie z roku 2003. Bude opět zpracováván v gesci ministerstva zahraničních věcí, i když v čele je místopředseda vlády. Harmonogram aktualizace Bezpečnostní strategie České republiky ustavil k jejímu zpracování ad hoc pracovní skupinu Výboru pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky, Bezpečnostní rady státu pod vedením 1. náměstka ministra zahraničních věcí. Tato skupina následně zřídila šest odborných komisí pro přípravu textu aktualizované Bezpečnostní strategie, jež má být předložen výboru do konce dubna 2011. Přijaté termíny vzbuzují jistou skepsi. Byly by přijatelné za předpokladu, kdyby novelizace, resp. aktualizace probíhaly v přijatých dvouletých cyklech, což se nestalo.

Není naplněn ani druhý předpoklad, jímž je diskuse o strategických bezpečnostních problémech a prioritách ČR. Ta ale neprobíhala a neprobíhá již od roku 2000. Proto se také mohlo stát, že jak Bezpečnostní strategie z roku 2001, tak z roku

⁷ NAVRÁTIL, Leoš, a kol. Základy medicíny katastrof: Bezpečnostní systém a jeho prvky. Základy medicíny katastrof [online]. Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích: [cit. 2011-02-02]. Dostupné z WWW: <http://zsf.sirdik.org/kapitola1/1-2-1-bezpecnostni-system-a-jeho-prvky>

2003 neměly žádný reálný vliv na vývoj AČR, která prošla v první dekádě spíše chaotickým procesem „reforem reforem“. Ten způsobil značné materiální i personální ztráty a AČR nyní musí na počátku druhé dekády zcela nově stanovovat své priority, a to ve ztížených ekonomických podmínkách (výhodiskovým dokumentem je Bílá kniha o obraně, jejíž zpracování začalo před zahájením přípravy Bezpečnostní strategie ČR 2011).

Od prosince roku 2003, platí novelizovaný text Bezpečnostní strategie České republiky. Od tohoto data došlo pouze k jedinému pokusu o určitou reflexi aktuálního bezpečnostního vývoje v podobě Zprávy o zajištění bezpečnosti České republiky (schválena usnesením vlády č. 83 ze dne 25. ledna 2006). Je patrná dlouhodobá absence tvorby základního strategického dokumentu v této oblasti. To mj. svědčí o malém zájmu odpovědných orgánů o tuto problematiku. Aktualizace platné Bezpečnostní strategie ČR je podle vlády *„nutná z důvodu závažných změn v bezpečnostním prostředí, které se stává stále více komplexním a obtížně předvídatelným. Pokračuje stírání rozdílů mezi vnitřní a vnější bezpečností státu. Roste různorodost aktérů a prohlubuje se provázanost bezpečnostních trendů, faktorů a hrozeb.“* Základní koncepční dokumenty aktualizovala Severoatlantická aliance (Strategická koncepce NATO 2010) i Evropská unie (Evropská bezpečnostní strategie 2003, Zpráva o implementaci Evropské bezpečnostní strategie 2008, Návrh Strategie vnitřní bezpečnosti EU 2010). Významnou součástí procesu aktualizace bezpečnostní strategie je podle vlády *„tvorba konsensu napříč politickým spektrem“*, což předpokládá akceptovat metodu participativní tvorby dokumentu, jako je tomu např. i při tvorbě tzv. Bílé knihy o obraně České republiky. Neopomenutelnou součástí aktualizace Bezpečnostní strategie ČR je proto účast zástupců tzv. bezpečnostní komunity, včetně odborné veřejnosti z nevládních organizací, akademických kruhů apod.

Z přípravných textů je patrné, že struktura aktualizace bezpečnostní strategie bude determinována strukturou pracovních komisí, které se mají zabývat touto problematikou:

- Strategické prostředí, zájmy ČR a strategie jejich prosazování.

- Obrana ČR.
- Vnitřní hrozby a rizika a ochrana obyvatelstva.
- Ekonomické aspekty bezpečnostní strategie.
- Energetická a surovinová bezpečnost.
- Řízení a fungování bezpečnostního systému.

Z metodologického hlediska je zajímavý a ambiciózní záměr pracovat s bezpečnostními hrozbami jako sekvencí hrozba – důsledek – jak hrozbě čelit. Stejně tak je nutné přijmout záměr, aby problematika nebyla zpracovávána resortně, včetně analýzy bezpečnostních hrozeb. Podobně je tomu s respektováním vazby bezpečnostní hrozba – alokace zdrojů. I když je to z hlediska zpracování dokumentu velmi náročné a ambiciózní. V žádném případě by se nemělo pochybovat o tom, zda v bezpečnostní strategii má či nemá být problematika řízení a fungování bezpečnostního systému, protože to je dosud nejslabší článek celého systému.

Bezpečnostní strategie 2011 musí také vycházet z analýzy globálního evropského bezpečnostního prostředí, respektovat bezpečnostní politiku NATO a EU včetně závěrů strategických bezpečnostních dokumentů obou organizací.⁸

1.3 Ochrana obyvatelstva

Ochrana společnosti před mimořádnými událostmi je spjata s celým historickým vývojem.

Ochrana poválečná, myšleno první světovou válku, sem řadíme vznik spontánní ochrany civilního obyvatelstva v důsledku hrozby použití chemických látek a leteckého bombardování. Tato civilní protiletecká ochrana, právně upravena v zákoně č. 82 ze dne 11. dubna 1935 o ochraně a obraně proti leteckým útokům, položila základ organizování ochrany obyvatelstva v naší zemi. Zaměřovaná ochrana se soustředila především na potencionální nebezpečí v místech předpokládaného nepřátelského

⁸ BALABÁN, Miloš; RAŠEK, Antonín. Východiska přípravy aktualizované bezpečnostní strategie České. Working paper [online]. 2011, 1, [cit. 2011-04-02]. Dostupný z WWW: <http://ceses.cuni.cz/CESES-65-version1-TRS_WP_01.pdf>.

napadení, především správní a průmyslová centra a zařízení důležitá pro obranu státu. K zákonu byla vydána řada vládních nařízení.

Historickým milníkem nejen v oblasti ochrany obyvatelstva, ale de facto v celém právním systému první republiky je březen 1939, de iure dochází k úpravě mnohem déle. V období Protektorátu Čechy a Morava (v důsledku organizační struktury Německa) přešlo veškeré řízení civilní protiletdecké ochrany na protektorátní policii. Od června 1941 byla protiletdecká ochrana podřízena říšským složkám a stala se součástí protiletdecké obrany "Luftschutzu".

Rok 1945 zaznamenává (vzhledem k poválečnému vývoji) snahu o likvidaci dříve funkční struktury protiletdecké ochrany ve smyslu směrnic vydaných ministrem vnitra. Poúnorový vývoj v roce 1948 zásadně opětovně mění formulaci obsahu civilní ochrany a je snaha navázat na předválečný systém. Od roku 1951 je pak budován nový systém v návaznosti na vládní usnesení o civilní obraně ze dne 13. července 1951, jehož přílohou je nařízení o základních úkolech a povinnostech v civilní obraně na území naší republiky. Nově vytvořená civilní obrana spadala do působnosti ministerstva vnitra. Pod pojmem obrana bylo vymezeno aktivnější a širší působení na tomto úseku. Rok 1958 znamená změnu typického zaměření civilní obrany na základě vydaného vládního usnesení č. 49 ze dne 15. ledna 1958, které reaguje na obranné opatření proti použití zbraní hromadného ničení, především jaderné zbraně. Dle sovětského vzoru zavedeného ve všech zemích tzv. Varšavské smlouvy se plnění obranných opatření zaměřuje na určitá místa, vybraná dle předem stanovených kategorií a je zapojováno maximálního možného počtu osob na bázi tzv. dobrovolně - povinné účasti. V následujícím období jsou do roku 1989 měněny pouze dílčí úpravy systému v návaznosti na převod řízení civilní obrany z rezortu ministra do působnosti Federálního ministerstva národní obrany. Postupně od poloviny osmdesátých let je pak věnována pozornost i prevenci a likvidaci přírodních a antropogenních katastrof, zde však chybí právní úprava a nadále do roku 1989 je hlavním cílem ochrana obyvatelstva za války a týlová podpora bojujících armád.

V roce 1990 byla zahájena transformace civilní obrany s cílem vytvořit nový moderní systém ochrany obyvatelstva, odpovídající příslušným systémům v rozvinutých zemích. První faktickou změnou byla ratifikace Dodatkových protokolů k Ženevským úmlouvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí ozbrojených konfliktů a konfliktů nemající mezinárodní charakter, přijatých v Ženevě dne 8. června 1977, uveřejněno ve Sbírce zákonů v č. 35/1991, s účinností od 14. 8. 1990. Vláda České republiky přijala dne 17. března 1993 usnesení č. 126, jehož obsahem byla Opatření civilní ochrany České republiky.⁹

Další změny následovaly přijetím usnesení vlády České republiky ze dne 12. listopadu 1997, č. 710 v návaznosti na Ženevské úmluvy o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů z roku 1949, které přejímá kontinuitu odpovědnosti za plnění úkolů civilní ochrany na Ministerstvo vnitra. Následuje ústavní zákon č. 110 ze dne 22. dubna 1998, o bezpečnosti České republiky, který vymezuje základní povinnost státu při mimořádných situacích.

Od 1. 1. 2001 pak jsou účinné zákony č. 238 ze dne 28. června 2000, o hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, zákona č. 239 ze dne 30. června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů a zákon č. 240 ze dne 28. června 2000 o krizovém řízení a o změně některých zákonů, které lze nazvat jako hlavní právní prameny upravující oblast krizového řízení a integrovaný záchranný systém. Nově je definována ochrana obyvatelstva, jako součást integrovaného záchranného systému a její řízení je začleněno do působnosti ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra se tak stává garantem civilní ochrany obyvatelstva a hlavním koordinátorem opatření ostatních zainteresovaných rezortů.

⁹ NAVRÁTIL, Leoš, a kol. Základy medicíny katastrof: Ochrana obyvatelstva v České republice. [online]. Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích: [cit. 2011-02-02]. Dostupné z WWW: http://zsf.sirdik.org/kapitola1/3-1-1-ochrana_obyvatelstva_v_ceske_republice

1.3.1 Exkurs do právní úpravy ochrany obyvatelstva v okolních státech

1.3.1.1 Německo

Funkce ochrany obyvatelstva vychází především ze Spolkové ústavy, která podrobně popisuje pravidla pro regulaci vnějšího nouzového stavu a vnitřního nouzového stavu. Vnější nouzový stav rozeznává případ obrany, případ napětí a případ spolupráce. Při vnitřním nouzovém stavu přichází v úvahu nebezpečí pro svobodu a demokracii a přírodní katastrofy a zvláště těžká neštěstí.

Činnost civilní ochrany se opírá o zákon o civilní ochraně, resp. o její reorganizaci, který vstoupil v platnost v roce 1997 a je poslední úpravou zákona o opatřeních na ochranu civilního obyvatelstva z roku 1957. Podle tohoto zákona je za ochranu obyvatelstva v období krize a války odpovědný spolkový stát. Za ochranu proti katastrofám v době míru, za „každodenní“ opatření v případě „krize“ jsou odpovědné spolkové země. K tomuto účelu jsou v jednotlivých spolkových zemích vydány příslušné zákony, týkající se ochrany před požáry, ochrany před katastrofami a řešení problematiky zdravotnické záchranné služby.¹⁰

1.3.1.2 Polsko

Situace upravující tuto oblast je v současné době největší hrozbou zavedení jakéhokoliv všeobecného systému ochrany obyvatelstva. Zejména novelizovaný zákon o všeobecné branné povinnosti z roku 1967, jehož součástí jsou také ustanovení týkající se civilní obrany, je v rozporu jak s nařízením vlády z roku 1993 týkajícím se svépomocné obrany, tak zejména se skutečným stavem. Uvedený zákon platí pouze de iure, současná skutečnost je odlišná. Jediným zákonem, který byl v poslední době po dlouhých peripetiích parlamentem schválen a který se bezprostředně dotýká problematiky ochrany obyvatelstva, byl zákon o krizovém řízení z roku 2007. Dlouhodobě připravovaný zákon o ochraně obyvatelstva, který má legalizovat vytvoření

¹⁰ LINHART, Petr, ŠILHÁNEK, Bohumil, *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*, Praha: MV-Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Tiskárna Ministerstva vnitra, p.o. 2009. ISBN 978-80-86640-63-1, s75

jednoho systému ochrany (obrany), jak v době míru, tak v době války se dosud nepodařilo schválit.¹¹

1.3.1.3 Rakousko

Právní podklady ochrany obyvatelstva vychází z čl. 9a, odst. 2 Spolkové ústavy, zde je uvedeno, že „*k všeobecné zemské obraně náleží vojenská, duchovní, civilní a hospodářská zemská obrana*“. Spolkový zákon týkající se civilní ochrany v Rakousku neexistuje a výchozím dokumentem pro plnění úkolů na spolkové úrovni je Vládní prohlášení o nové koncepci civilní ochrany z roku 1987. Činnost civilní ochrany se dále opírá zejména v oblasti nasazení v případě velkých havárií a katastrof a v oblasti preventivních opatření k ochraně obyvatelstva o příslušné zemské zákony. Tyto zákony upravují nasazení pomocných organizací, stanovují jednotné řízení jejich nasazení a obsahují ustanovení k poskytnutí pomoci. Rovněž právní úprava, týkající se budování ochranné infrastruktury, je výhradně záležitostí spolkových zemí, a proto požadavky na ukrytí obyvatelstva se v jednotlivých spolkových zemích dost podstatně liší.¹²

1.3.1.4 Slovensko

Nejdůležitějším zákonem na ochranu obyvatelstva je zákon č. 42/1994 Z.z., o civilní ochraně obyvatelstva ve smyslu pozdějších úprav, upravující podmínky pro účinnou ochranu života, zdraví a majetku před následky mimořádných událostí a stanovující úkoly a působnost orgánů státní správy, obcí, práva a povinnosti fyzických a právnických osob při zabezpečení civilní ochrany. Dalším je zákon č. 314/2001 Z.z., o ochraně před požáry, který upravuje podmínky na ochranu zdraví, osob, majetku a životního prostředí před požáry. Následuje zákon č. 315/2001 Z.z., o hasičském a záchranném sboru, upravující zřízení, postavení, úkoly, organizaci a řízení hasičského a záchranného sboru, reguluje státní službu a právní vztahy, související se vznikem, změnami a ukončením státní služby příslušníků Hasičského a záchranného sboru. Zákon

¹¹ LINHART, Petr, ŠILHÁNEK, Bohumil, *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*, Praha: MV-Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Tiskárna Ministerstva vnitra, p.o. 2009. ISBN 978-80-86640-63-1, s75

¹² LINHART, Petr, ŠILHÁNEK, Bohumil, *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*, Praha: MV-generální ředitelství hasičského záchranného sboru ČR, Tiskárna Ministerstva vnitra, p.o. 2009. ISBN 978-80-86640-63-1, s111

č. 129/2002 Z.z., o integrovaném záchranném systému, upravuje organizaci IZS, působnost a úkoly orgánů státní správy a záchranných složek v rámci IZS, práva a povinnosti obcí a jiných právnických osob, podnikajících a ostatních fyzických osob při koordinaci činností souvisejících s poskytováním pomoci v případě ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. Ústavní zákon o bezpečnosti v období války, válečného stavu, výjimečného stavu a nouzového stavu č. 227/200 Z.z., definuje jednotlivé stavy, jejich znaky a upravuje zásady a pravomoci k jejich vyhlášení. Posledním zákonem je pak zákon č. 387/2002 o řízení státu v krizových situacích mimo období války a válečného stavu.¹³

1.4 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém vznikl pro potřeby řešení složitých havárií, nehod, či živelných pohrom, kdy společnou činnost všech, kdo mohou přispět k provedení záchranných a likvidačních prací, je potřeba organizovat.

Důvodová zpráva k zákonu o integrovaném záchranném systému a zákonu o krizovém řízení uvádí potřebu vzniku zvláštní právní úpravy pro řešení situací vyvolaných mimořádnou událostí především velkého rozsahu. Potřeba odpovídající právní úpravy vyplynula zvláště naléhavě při řešení rozsáhlých ničivých povodní v roce 1997, které postihly jednu třetinu území naší republiky.

Problematika mimořádných událostí do té doby nestanovila odpovědnost, oprávnění a povinnosti konkrétních subjektů a chyběla zcela možnost centrálního řízení a koordinace při řešení krizových situací.

Návrh nového zákona je pojat jako účelová a komplexně uspořádaná úprava navazující na ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, který stanoví základní povinnost státu „*Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu.*“ V článku 3 pak ustanovuje, že

¹³ LINHART, Petr, ŠILHÁNEK, Bohumil, *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*, Praha: MV-generální ředitelství hasičského záchranného sboru ČR, Tiskárna Ministerstva vnitra, p.o. 2009. ISBN 978-80-86640-63-1, s135

„Bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby.“

Pilířem integrovaného záchranného se stává zákon o Integrovaném záchranném systému, který vešel v platnost 28. 6. 2000 a účinný je od 1. 1. 2001. Tento zákon vychází z usnesení vlády č. 246 z roku 1993, které stanovilo zásady IZS a jeho poslední znění reaguje na ukončení činnosti okresních úřadů a rozdělení působnosti v oblasti IZS mezi orgány kraje, HZS ČR a orgány obcí s rozšířenou působností. Zákon vymezuje integrovaný záchranný systém, stanoví složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu¹⁴

Text zákona je členěn do čtyř částí a 38 paragrafů. V § 2 vymezuje základní pojmy, jako integrovaný záchranný systém, mimořádnou událost, záchranné práce a další. Podle § 4 tohoto zákona jsou základními složkami integrovaného záchranného systému Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, Zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky.

Ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou pak definovány: vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Základním prováděcím dokumentem k zákonu je vyhláška Ministerstva vnitra č. 328, schválená 5. 9. 2001 s účinností od 18. 9. 2001, o některých podrobnostech

¹⁴ §1, zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb. Tato je členěna do sedmi částí a 32 paragrafů, její součástí jsou dvě přílohy.

Je nutné zmínit, kromě výše uvedených norem, další právní předpisy, ze kterých zákon o IZS vychází a se kterými souvisí:

- zmíněné - ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky, ústavní zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů, zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky
- další výše neuvedené zákony - zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, zákon č. 18/1997 Sb., o využívání jaderné energie a ionizujícího záření, zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně souvisejících zákonů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů, zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území a změna zákona o pojišťovnictví, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČSR, zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, zákon č. 20/1969 Sb., o péči a zdraví lidu a další.

Lze konstatovat, že integrovaný záchranný systém, je v současné době právně vymezený systém spolupráce předurčených subjektů. Jde o subsystém systému vnitřní bezpečnosti státu a jeho pevné struktury jsou tvořeny především jeho základními složkami. Tyto jsou schopny a povinny ze zákona zasahovat.

1.4.1 Koordinace složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu

K realizaci opatření dochází v okamžiku, kdy na místě mimořádné události jsou dvě a více složek a je třeba společně řešit vzniklou situaci. Způsob řízení záchranných a likvidačních prací je odvislý na druhu mimořádné události. Podle toho, kdo při zásahu provádí vlastní koordinaci, rozlišujeme úrovně řízení:

Taktická úroveň řízení - je koordinace prací na místě, kde se negativní událost projeví, nebo se dají předpokládat negativní účinky. Za veškerou činnost, související se záchrannými a likvidačními pracemi, je odpovědný velitel zásahu. Pravomoci velitele zásahu jsou upraveny jak v zákoně o integrovaném záchranném systému v § 19, odst. 3, tak v § 3, vyhlášky o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému a rovněž ve vyhlášce č. 247, o organizaci a činnostech jednotek požární ochrany, schválené 22. 6. 2001, účinné od 23. 7. 2001, zejména v § 26.

Operační úroveň řízení - probíhá na úrovni operačních středisek základních složek, operační a informační střediska hasičského záchranného sboru jsou současně operačními a informačními středisky Integrovaného záchranného systému. Operační střediska základních složek zajišťují obsluhu linek tísňového volání 158, 155 a 150. Operační a informační středisko integrovaného záchranného systému pak zajišťuje obsluhu tísňového volání na linku 112, ovládá systém varování a vyrozumění obyvatelstva, povolává na žádost velitele zásahu síly a prostředky podle poplachového plánu integrovaného záchranného systému a je předurčeno ke komunikaci s vyšší úrovní řízení.

Strategická úroveň řízení - je definována jako přímé zapojení starosty obce s rozšířenou působností, hejtmana kraje nebo Ministerstva vnitra. Pro tento účel prameny práva zmocňují využití předem ustanovených pracovních orgánů krizových štábů. Zapojení kraje a ministerstva nastává automaticky v případě vyhlášení nevyšší stupeň poplachu. Zapojení starosty nebo i kraje a ministerstva je dále možné na žádost velitele zásahu. Pro koordinaci na strategické úrovni se využívají vypracované havarijní plány.

Koordinace složek spočívá v zajišťování následujících činností:

- a) Vyhodnocení druhu a rozsahu mimořádné události a jí vyvolaných ohrožení za využití výsledků souběžně organizovaného průzkumu,
- b) uzavření místa zásahu a omezení vstupu osob na místo zásahu, jejichž přítomnost zde není potřebná,
- c) záchrana bezprostředně ohrožených osob, zvířat nebo majetku, popřípadě jejich evakuace,
- d) poskytnutí neodkladné zdravotní péče zraněným osobám,
- e) přijetí nezbytných opatření pro ochranu životů a zdraví osob ve složkách (dále jen "síly"), které zahrnuje:
 - 1. rozdělení místa zásahu na zóny s charakteristickým nebezpečím, stanovení odpovídajícího režimu práce a způsobu ochrany života a zdraví sil včetně použití ochranných prostředků,
 - 2. zohlednění zvláštností místa zásahu při činnosti složek, jako jsou technologie výroby, konstrukční a dispoziční řešení objektů, vlastností přítomných nebo vznikajících látek,
 - 3. vytvoření týlu, podmínky pro odpočinek sil, stanovení odpovídajícího režimu jejich práce a odpočinku; pokud to velitelé nebo vedoucí složek (dále jen "vedoucí složky") vyžadují, vytvoření společného materiálního a finančního zabezpečení složek,
 - 4. přerušování záchranných prací, pokud jsou bezprostředně ohroženy životy a zdraví sil nebo záchrannými pracemi by vznikly závažnější nepříznivé následky než ty, které hrozí vzniklou mimořádnou událostí,
- f) přerušování trvalých příčin vzniku ohrožení vyvolaných mimořádnou událostí, například provizorní opravou, zamezením úniku nebezpečných látek, vyloučením nebo omezením provozu havarovaných zařízení,
- g) omezení ohrožení vyvolané mimořádnou událostí a stabilizace situace v místě zásahu, například hašením požárů, ochlazováním konstrukcí, ohraničením uniklých látek, odstraněním staveb a porostů nebo provedením terénních úprav,

- h) přijetí odpovídajících opatření v místech, kde se očekávají účinky při předpokládaném šíření mimořádné události, které zajistí:
1. průzkum šíření mimořádné události,
 2. informování nebo varování obyvatelstva na území ve směru šíření mimořádné události, která je může ohrozit svými účinky,
 3. evakuace obyvatelstva, popřípadě též zvířat,
 4. vyhledání zraněných nebo bezprostředně ohrožených osob,
 5. ošetření zraněných osob,
 6. poskytnutí pomoci osobám, které nelze evakuovat,
 7. regulace volného pohybu osob a dopravy v místě zásahu a v jeho okolí,
 8. střežení evakuovaného území a majetku,
- i) poskytnutí nezbytné humanitární pomoci postiženým osobám,
- j) poskytnutí neodkladné veterinární péče zraněným zvířatům,
- k) poskytování nutných informací příbuzným osobám, které jsou výrazně postiženy mimořádnou událostí,
- l) podávání nezbytných informací o mimořádné události a o prováděných záchranných a likvidačních pracích sdělovacím prostředkům a veřejnosti,
- m) dokumentování údajů a skutečností za účelem zjišťování a objasňování příčin vzniku mimořádné události
- n) dokumentování záchranných a likvidačních prací, které obsahuje základní přehled o nasazených složkách a časový sled prováděných činností.¹⁵

1.4.2 Stupně poplachu integrovaného záchranného systému

Potřeba sil a prostředků pro záchranné a likvidační práce na místě mimořádné události nebo území, kde probíhá více zásahů, se odráží ve vyhlášení stupně poplachu integrovaného záchranného systému. Zákon o integrovaném záchranném systému v § 5, odstavci 3, zmocňuje operační a informační střediska integrovaného záchranného systému k povolání a nasazení sil dle poplachového plánu integrovaného záchranného

¹⁵ §1, odst. 2, vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

systemu, rovněž vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, v § 3, odst. 3, písm. g), opravňuje velitele zásahu vyhlásit, nebo upřesnit pro místo zásahu odpovídající stupeň poplachu územně příslušného poplachového plánu integrovaného záchranného systému. Rovněž poskytování plánované pomoci na vyžádání se zahrnuje do poplachového plánu integrovaného záchranného systému.

První stupeň poplachu - je vyhlášen v případě, že mimořádná událost ohrožuje jednotlivé osoby, jednotlivý objekt nebo jeho část, s výjimkou objektu, kde jsou složité podmínky pro zásah, jednotlivé dopravní prostředky osobní nebo nákladní dopravy nebo plochy území do 500m², nebo záchranné a likvidační práce provádí základní složky, které není nutno při společném zásahu nepřetržitě koordinovat.¹⁶

Druhý stupeň poplachu - je vyhlášen v případě, že mimořádná událost ohrožuje nejvýše 100 osob, více jak jeden objekt se složitými podmínkami pro zásah, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, cenný chov zvířat nebo plochy území do 10 000m², záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky z kraje, kde mimořádná událost probíhá, nebo je nutné nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu při společném zásahu.¹⁷

Třetí stupeň poplachu - je vyhlášen v případě, že mimořádná událost ohrožuje více jak 100 a nejvýše 1000 osob, část obce nebo areálu podniku, soupravy železniční přepravy, několik chovů hospodářských zvířat, plochy území do 1 km², povodí řek, produkty vody, jde o hromadnou havárii v silniční dopravě nebo o havárii v letecké dopravě, nebo záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky nebo se využívají síly a prostředky z jiných krajů, je nutné složky při společném zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky. Na základě rozhodnutí řídicího důstojníka hasičského záchranného sboru kraje oznamuje operační a informační středisko kraje vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu kraje hejtmanovi. Stejným způsobem nebo na základě

¹⁶ § 21, vyhlášky MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

¹⁷ § 22, vyhlášky MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

žádosti velitele zásahu se oznamuje vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu kraje starostovi obce s rozšířenou působností.¹⁸

Zvláštní stupeň poplachu - je vyhlášován v případě, že mimořádná událost ohrožuje více jak 1000 osob, celé obce nebo plochy území na 1 km², záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky včetně využití sil a prostředků z jiných krajů, popřípadě je nutno použít pomoc podle §22 zákona o integrovaném záchranném systému nebo zahraniční pomoci, je nutné složky při společném zásahu v místě zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky, nebo společný zásah složek vyžaduje koordinaci na strategické úrovni podle §2 písm. c). Vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje oznamuje operační a informační středisko kraje hejtmanovi. Stejným způsobem nebo na základě rozhodnutí velitele zásahu se vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje oznamuje starostovi dotčené obce s rozšířenou působností. Po vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje operační a informační středisko kraje povolává a nasazuje síly a prostředky z kraje, koordinuje pomoc se sousedními kraji a informuje o vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje Generální ředitelství HZS. Obdobným způsobem koordinuje pomoc operační a informační středisko generálního ředitelství.¹⁹

1.4.3 Dokumentace IZS

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb., v § 14, stanoví rozsah dokumentace integrovaného záchranného systému:

¹⁸ § 23, vyhlášky MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

¹⁹ § 24, vyhlášky MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

- Havarijní plány kraje a vnější havarijní plány, jejich základní struktura je podobná, obsahují informační část s popisem území a analýzou rizik a operační část, v podstatě konkrétně rozpracovaný poplachový plán IZS a složky integrovaného záchranného systému mají v havarijních plánech vlastní operační plány tzv. plán konkrétních činností.
- Dohody o poskytnutí pomoci, jedná se o obchodní smlouvy k zabezpečení sil a prostředků, které z důvodů výjimečného použití není ekonomicky výhodné pořizovat.
- Dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích a statistické přehledy.
- Dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičení složek IZS.
- Typové činnosti složek IZS při společném zásahu – bude věnována následná samostatná část v této práci.
- Poplachový plán IZS, je samostatnou součástí požárních poplachových plánů a je součástí nařízení kraje, tedy forma závazného právního předpisu. Poplachové plány jsou seznamem všech sil a prostředků, kterými může být disponováno při provádění záchranných a likvidačních prací. Sestavovány jsou na základě havarijních plánů a zde obsažených rizicích a dle dohod o plánované pomoci na vyžádání. Sestava poplachových plánů je tedy kraj od kraje různé

1.4.4 Typové činnosti integrovaného záchranného systému

Jak bylo popsáno, typové činnosti integrovaného záchranného systému mají svůj právní základ v zákoně o integrovaném záchranném systému a prováděcí vyhlášce.

Základní i ostatní složky integrovaného záchranného systému jsou řízeny kombinací přímého a metodického řízení. Jednou cestou sjednocování postupu jsou interní akty řízení. U státních organizací a centrálně řízených je schůdná cesta společných interních aktů řízení, jak tomu je například u společné směrnice pro využívání vrtulníků Armády ČR pro potřeby záchranářských činností. Směrnice však nelze použít pro občanská sdružení a samosprávné organizace. Typové činnosti tedy nahrazují mnohostranné smlouvy a mají sloužit jako sjednocující standard. Jsou

vydávány v katalogu typových činností složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu. Podstatou je jejich zaměření na nejnižší úroveň řízení a konkrétní druh mimořádné události, pro který se zpracovává. Každou typovou činnost lze rozdělit na společný list složek, listy pro jednotlivé složky, list velitele zásahu a list operačních středisek, k těmto jsou pak u každé typové činnosti přiřazeny titulní list, obsahová a přehled vybraných souvisejících právních předpisů. Listy jednotlivých složek jsou schvalovány jednotlivě nejvyšším představitelem jednotlivé složky, list velitele zásahu schvaluje výbor pro civilní a nouzové plánování. V typových činnostech jsou každé složce přiděleny činnosti, které mají vykonávat a kterými se budou řídit. Po potřeby této práce jsou dále popsány typové činnosti, při kterých by mohl velitelem zásahu být příslušník policie.

1.4.4.1 Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu v případě demonstrování úmyslu sebevraždy

Katalogový soubor typové činnosti STČ-02/IZS

V rámci této typové činnosti složky integrovaného záchranného systému odvracejí nebo omezují bezprostřední působení rizik ve vztahu k činnosti osoby, či osob demonstrující úmysl spáchat suicidiální jednání. Současný účinný právní řád nesankcionuje a nepovažuje za protiprávní jak sebevraždu, tak přípravu k ní. K potencionálnímu sebevrahovi se přistupuje jako k osobě postižené nemocí, nebo k osobě, která svým jednáním ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob nebo majetek. V těchto případech právní normy umožňují omezení osoby. Zákona o Policii České republiky umožňuje policistovi zajistit osobu, která svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek a předá osobu příslušnému orgánu nebo zařízení pro výkon ochranného opatření. Zajištění může trvat nejdéle 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody.²⁰

Obdobná úprava je obsažena v zákoně o obecní policii č. 553/1991 Sb., v § 15, upravující oprávnění zakázat vstup na určená místa, zmocňuje strážníky, vyžaduje-li to

²⁰ § 26, odst. 2 a 3, zákona 273/2008 Sb., o Policii České republiky

plnění úkolů obecní policie, přikázat každému, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupoval na určená místa nebo se na nich nezdržoval nebo po dobu nezbytně nutnou setrval na určeném místě, hrozí-li závažné ohrožení zdraví nebo života.

Zákon o integrovaném záchranném systému opravňuje velitele zásahu v ustanovení § 19, odst. 3, písm. a), „zakázat nebo omezit vstup osob na místo zásahu a nařídít, aby místo zásahu opustila osoba, jejíž přítomnost není potřebná, nařídít evakuaci osob, popřípadě stanovit i jiná dočasná omezení k ochraně života, zdraví, majetku a životního prostředí a vyzvat osobu, která se nepodřídí stanoveným omezením, aby prokázala svoji totožnost; tato osoba je povinna výzvě vyhovět“. Daný případ pokrývá právní formulace - *stanovit i jiná dočasná omezení k ochraně života, zdraví, majetku a životního prostředí*.

Dalším důvodem omezení osobní svobody je oprávnění vycházející ze zákona o péči o zdraví lidu, vymezující indikace, za kterých je možno zadržet osobu bez jejího souhlasu v § 23, odst. 4., „bez souhlasu nemocného je možné provádět vyšetřovací a léčebné výkony, a je-li to podle povahy onemocnění třeba, převzít nemocného i do ústavní péče, jde-li o nemoci stanovené zvláštním předpisem, u nichž lze uložit povinné léčení, jestliže osoba jevící známky duševní choroby nebo intoxikace ohrožuje sebe nebo své okolí, anebo není-li možné vzhledem ke zdravotnímu stavu nemocného vyžádat si jeho souhlas a jde o neodkladné výkony nutné k záchráně života či zdraví a jde-li o nosiče“.

Velitel zásahu je obvykle příslušník Policie České republiky. Velitel složky, která se dostaví na místo zásahu jako první, odpovídá za provedení prvotních nezbytných úkonů na místě události.

Řídit společný zásah po dohodě na místě může i vedoucí jednotky požární ochrany nebo vedoucí lékař za předpokladu, že²¹:

²¹ Policejní prezidium České republiky, Katalogový soubor typové činnosti STČ 02/IZS, Typová činnost složek IZS při společném zásahu, Demonstrování úmyslu sebevraždy, List velitele zásahu složek integrovaného záchranného systému, Praha 2007, č.j. PPR-98-3/SKR-2007, s1

- je vyloučen úmysl osoby spáchat rozšířenou sebevraždu,
- síly a prostředky příslušné složky provádí na místě převažující činnost,
- je spojení s operačním a informačním střediskem IZS, které situaci na místě konzultuje s místně příslušným operačním střediskem Policie ČR,
- síly a prostředky Policie ČR soustředěné na místě zásahu jsou nedostatečné, případně plní v rámci potřebných opatření úkoly mimo samotné místo pokusu o sebevraždu (např. odklon dopravy pod mostem atd.),
- z prvotního vyjednávání je zjevné, že osobu demonstrující úmysl sebevraždy zneklidňují stejnokrojové součástky nebo pracovní oděv některé ze zasahujících sil (např. stejnokroj Policie ČR, bílý plášť u lékaře atd.) a jejich viditelná přítomnost na místě by mohla zapříčinit dokonání sebevraždy,
- na místě je přítomný vyjednaváč Policie ČR (Závazný pokyn policejního prezidenta č. 132/2003) nebo je na místo povolán.

Velitel zásahu na místě může zřídit štáb velitele zásahu, do kterého určí zejména:

- vyjednaváče Policie České republiky, vyjednaváč provádí suicidiální intervenci nebo je koordinátorem vyjednávajícího týmu, pokud situace vyžaduje přítomnost celého týmu,
- velitele jednotky požární ochrany nebo funkcionáře Hasičského záchranného sboru České republiky s právem přednostního velení,
- lékaře ZZS,
- velitele sil a prostředků Policie České republiky,
- další zástupce složek IZS, ze kterých vytvoří dokumentační skupinu,
- další právnické nebo fyzické osoby potřebné k řešení mimořádné události.²²

V případě, že je prokazatelně zjištěno, že osoba demonstrující úmysl spáchat sebevraždu disponuje nebo hrozí použitím věci nebo zařízení (např. střelnou zbraní,

²² MARTÍNEK, Bohumír; TVRDEK, Jan. *Základy integrovaného záchranného systému*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-338-3.s127

pyrotechnickým materiálem) a současně otevřeně oznamuje svůj úmysl spáchat rozšířenou sebevraždu, stanoví velitel zásahu hranici nebezpečné zóny a určí nástupní prostor zúčastněným složkám integrovaného záchranného systému pro přípravu na nasazení k záchranným a likvidačním pracím. Mimořádná událost je dále do odvolání řešena Policií ČR.²³

Stupeň poplachu vyhláší velitel zásahu podle počtu ohrožených osob, cestou místně příslušného operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému. Zpravidla jde o vyhlášení prvního a druhého stupně dle poplachového plánu integrovaného záchranného systému.

Typová činnost předpokládá nasazení sil policie - vyjednaváče, vyjednávacího týmu, příslušníky služby pořádkové policie, zásahové jednotky, pyrotechnika (v případě hrozby sebevraždou za použití pyrotechnického materiálu). Síly jednotky požární ochrany - 1-2 družstva s CAS s prostředky pro záchranu nebo evakuaci osob s ohledem na místní podmínky, pro případ skokem z výšek - lezeckou skupinu nebo družstvo a automobilový žebřík nebo automobilovou plošinu a síly zdravotnická záchranná služba – výjezdová skupina s lékařem.

1.4.4.2 Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu v případě oznámení o uložení nebo nálezů výbušniny nebo výbušného systému

Katalogový soubor typové činnosti STČ-03/IZS

Typová činnost reaguje na přijetí oznámení o umístění nástražného výbušného systému, nález podezřelého předmětu nebo výbušného předmětu, výbušniny nebo havárii munice a oznámení bylo vyhodnoceno jako závažné, k nálezů došlo v místech, kde iniciace by mohla ohrozit životy a zdraví osob nebo majetek a velitel služebního zákroku rozhodl o spolupráci s dalšími složkami integrovaného záchranného systému.

²³ Policejní prezídium České republiky, Katalogový soubor typové činnosti STČ 02/IZS, Typová činnost složek IZS při společném zásahu, Demonstrování úmyslu sebevraždy, List velitele zásahu složek integrovaného záchranného systému, Praha 2007, č.j. PPR-98-3/SKR-2007, s1

Z charakteru mimořádné události vyplývá, že hlavní složkou provádějící činnost v případech zneškodňování výbušniny na místě mimořádné události je policie. Při zásazích zaměřených na evakuaci, při prokázání přítomnosti chemického, biologického, radiologického nebo jaderného materiálu nebo již došlo k výbuchu je zpravidla řídicí a koordinační složkou a velitel zásahu příslušník hasičského záchranného sboru.

Podle této typové činnosti se postupuje při společném zásahu složek zejména v souvislosti s mimořádnými událostmi způsobenými: teroristickými útoky prováděnými prostřednictvím výbušnin nebo nástražným výbušným systémem, trestnou činností páchanou pomocí výbušnin (zejm. podomácku vyráběných nebo použitých ve velkém množství), nebo trestnou činností s výbušninami související, havarovanou municí nebo nálezy nevybuchlé munice.²⁴ Pokud složky integrovaného záchranného systému zasahují u pokusu o rozšířenou sebevraždu a osoba hrozí použitím výbušniny, nebo výbušného předmětu, použije se současně typová činnost složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu demonstrování úmyslu sebevraždy. Typová činnost vymezuje rovněž negativně případy, pro které se postup dle typové činnosti neužije a to například havárií v místech, kde se skladují, vyrábějí, zpracovávají výbušniny nebo munice nebo prekursory výbušnin.

Místo zásahu je rozděleno na sektor - nebezpečnou zónu, velitelem je pracovník policie a na sektor - bezpečná zóna, kde velitelem je příslušník Hasičského záchranného sboru. V návaznosti na vyhlášení stupně poplachu, respektive na základě vyhodnocení závažnosti přijatého oznámení a velitelem zásahu potvrzeném nebo upřesněným stupni poplachu v závislosti na situaci, zřídí velitel zásahu štáb velitele zásahu. Do štábu velitele zásahu může povolát velitele jednotek požární ochrany, příslušníky policie, pyrotechniky, vedoucího lékaře nebo delegovaného zástupce zdravotnické záchranné služby, zástupce Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (obvykle zástupce místně příslušného regionálního centra tohoto úřadu), zástupce Státního ústavu jaderné,

²⁴ Policejní prezidium České republiky, Katalogový soubor typové činnosti STČ 03/IZS, *Typová činnost složek IZS při společném zásahu, Oznámení o uložení nebo nálezů výbušniny nebo výbušného systému*, List velitele zásahu složek integrovaného záchranného systému, Praha 2007, č.j. PO 189-5/IZS-2006s1

chemické a biologické ochrany, starostu obce nebo městské části, starostu obce s rozšířenou působností, a další. Ve vhodných případech se k zásahu povolávají ostatní složky jako Armáda České republiky, obecní policie a další.

Souběžně se zásahem složka policie, jako orgán činný v trestním řízení, provádí úkony trestního řízení. Velitel zásahu spolupracuje na samostatně řízeném provádění těchto úkonů, vyhovuje dožadání orgánů činných v trestním řízení ve věci provedení úkonů a vede evidenci těchto složek na místě mimořádné události stejným způsobem jako síly a prostředky složek, podílejících se na záchranných a likvidačních pracích.

Policie České republiky plní úkoly v rámci své působnosti, zejména:

- chrání bezpečnost osob a majetku,
- spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, a byl-li porušen, činí opatření k jeho obnovení,
- provádí další potřebné činnosti směřující k zneškodnění (N)VS, podezřelého předmětu, výbušniny nebo nevybuchlé munice,
- provádí nebo se podílí na opatřeních směřujících k zabezpečení ochrany obyvatelstva,
- uzavírá místo zásahu a omezuje vstup osob na místo zásahu, jejichž přítomnost zde není potřebná,
- reguluje vjezd vozidel a vstup osob na místo zásahu,
- reguluje pohyb vozidel a osob v místě zásahu.²⁵

²⁵ Policejní prezidium České republiky, Katalogový soubor typové činnosti STČ 03/IZS, *Typová činnost složek IZS při společném zásahu, Oznámení o uložení nebo nálezů výbušniny nebo výbušného systému*, List velitele zásahu složek integrovaného záchranného systému, Praha 2007, č.j. PO 189-5/IZS-2006,s8

1.4.4.3 Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu v případě záchrany pohřešovaných osob – pátrací akce v terénu

Katalogový soubor typové činnosti STČ-07/IZS

Charakteristika mimořádné události spočívá v organizování pátrací akce v terénu pro záchranu pohřešovaných osob. Jde o časově a prostorově ohraničené pátrání, které je plně v dikci policie. Negativní vymezení použití typové činnosti stanovuje, že typová činnost se neužije na případy samostatné pátrací akce prováděné policií, záchranu osob v bezprostředním ohrožení života v horském terénu, na vodních tocích a vodních plochách. Vznik typové činnosti je možno spatřovat v úmyslu zapojení do pátracích akcí v krátkém časovém horizontu co nejvyšší počet osob, což samostatně policie není ve všech případech schopna zajistit. Z charakteru mimořádné události tak vyplývá, že velitelem zásahu je zpravidla příslušník policie. Ten může s ohledem na situaci zřídit štáb velitele zásahu, rozdělit prostor na sektory a úseky, využít osobní a věcné pomoci a vyhlásit odpovídající stupeň poplachu (2., v některých případech i 3. stupeň poplachu). Veliteli zásahu je také dána povinnost zabezpečení mapových podkladů. K záchranným pracím jsou využívány síly a prostředky jednak policie, především místně příslušné obvodních oddělení, pořádkové jednotky, kynologové se služebními psy, potápěči a nezanedbatelné je využití Letecké služby Policie České republiky. Síly a prostředky z jednotek požární ochrany jsou obvykle využíváni především dobrovolní hasiči Jednotek sboru dobrovolných hasičů z nejbližších obcí

V nepřístupném terénu, kde nelze provádět pátrání v rojnicích, je možno využít skupiny lezců (hasičského záchranného sboru), případně skupinu speleologické záchranné služby, skupiny báňské záchranné služby, skupinu specializovaných potápěčských činností a výcviku Policejního prezidia České republiky.

Úkoly sil a prostředků policie při záchranných pracích jsou (pravděpodobnost, že pohřešovaná osoba žije, je nezanedbatelná):

- získat relevantní informace o možném místě pohybu pohřešované osoby (např. dítě nebo handicapovaná osoba), po které je zahájeno pátrání,
- stanovit prostor, který je potřeba prohledat,
- soustředit dostatečné síly a prostředky složek integrovaného záchranného systému (IZS) k prohledání stanoveného prostoru,
- v případě potřeby koordinovat společný zásah složek IZS se souběžnou pátrací akcí prováděnou Policií ČR,
- nepřetržitě propátrávat stanovený prostor po částech s využitím rojnic, kynologů se psy, případně termovize tak, aby bylo možné prohledávaný prostor stále zmenšovat a již prohledané části vyloučit,
- najít ztracenou osobu a zabezpečit jí poskytnutí potřebné první a následné lékařské pomoci,
- zabezpečit přepravu nalezené osoby do bezpečí,
- uvědomit rodiče nebo opatrovníky osoby o nalezení osoby.²⁶

Úkoly při likvidačních pracích (naděje, že pohřešovaná osoba žije, se vzhledem k času a okolnostem stále zmenšuje, až je téměř zanedbatelná, hledají se tělesné pozůstatky pohřešované osoby) jsou:

- postupně vylučovat dosud nepropátrané prostory, kde by mohla být pohřešovaná osoba nebo její tělesné pozůstatky,
- poskytnout speciální síly k pátrání v nepřístupných místech (potápěči, lezci),
- využít shromážděné síly a prostředky Policie ČR a jiných složek IZS, které se účastnily záchranných prací, k propátrání stanovených prostor za účelem nalezení alespoň tělesných pozůstatků pohřešované osoby,
- nalézt tělesné pozůstatky pohřešované osoby a provést jejich předběžnou identifikaci,

²⁶ Policejní prezidium České republiky, Katalogový soubor typové činnosti STČ 07/IZS, *Typová činnost složek IZS při společném zásahu, Záchrana pohřešovaných osob-pátrací akce v terénu*, List Policie České republiky, Praha 2007, Č.j. PPR-54-21/SKR-2007,s1

- v případě potřeby poskytnout techniky a specialisty služby kriminální polici a vyšetřování,
- provést patřičné úkony a postupy za účelem vyloučení možné zaviněné příčiny úmrtí.²⁷

Přílohou typové činnosti je vydán postup při propátrávání prostoru organizováním pátracích rojnic a využíváním dalších speciálních sil a prostředků, rozdělen na části - propátrávání za pomoci rojnice, využití vrtulníků při pátrání a postup při pátrání ve vodním prostředí.

1.4.4.4 Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu v podmínkách rozsáhlých policejních opatření pro udržení veřejného pořádku při technoparty

Katalogový soubor typové činnosti STČ-06/IZS

Technoparty typová činnost charakterizuje jako veřejnosti přístupnou hudební produkci, která od svého zahájení do svého ukončení obvykle přesáhne dobu 12 hodin. Její účastníci jsou snadno náchylní k nepředvídatelnému chování, ztrátě sebekontroly a schopnosti bezpečně zvládat obsluhu různých technických zařízení, zdroje otevřeného ohně, zařízení na výrobu elektrické energie. Takovéto chování velmi často vede ke vzniku mimořádných událostí, především požárů. Pro technoparty je charakteristické, že zpravidla nelze obecně předem určit potřebu sil a prostředků. Při řešení mimořádné události na technoparty, při které není potřeba součinnost policie, provádějí jak jednotky požární ochrany, tak složka zdravotnické záchranné služby zásah samostatně nebo i společně, přičemž velitelem zásahu je velitel jednotek PO.

Povinností velitele zásahu je pak oznámit činnost veliteli policejních opatření a o probíhající zásahu informovat štáb velitele policejních opatření, aby policie mohla v případě potřeby neprodleně zabezpečit nerušenou činnost záchranářů, včetně

²⁷ Policejní prezidium České republiky, Katalogový soubor typové činnosti STČ 07/IZS, *Typová činnost složek IZS při společném zásahu, Záchrana pohřešovaných osob-pátrací akce v terénu*, List Policie České republiky, Praha 2007, Č.j. PPR-54-21/SKR-2007,s2

vytvoření potřebných podmínek pro jejich činnost. Zejména uvolněním přístupu k místu a potřebného prostoru pro provádění záchranných a likvidačních prací.

Jestliže situace vylučuje samostatný zásah záchranářů a je zřejmé, že pro podporu záchranných a likvidačních prací budou nezbytná policejní pořádková opatření, stává se příslušník Policie ČR, kterého stanoví velitel policejních opatření, vedoucím vnitřního sektoru. Z taktického hlediska se zásah rozděluje na prostor soustředění sil Policie ČR (zde velí příslušník policie) a prostor sloužící jako základna záchranářů, kde velí příslušník požární ochrany. Pro záchranné a likvidační práce je vytvořen sektor, kterému velí velitel jednotek požární ochrany. Velitelem společného zásahu složek IZS se pak stává příslušník té složky, kterému s ohledem na charakter záchranných a likvidačních prací přísluší podle zvláštního předpisu řízení těchto prací, nedohodnou-li se na místě přítomní velitelé složek jinak.²⁸

Naprostá většina záchranných a likvidačních prací by v podmínkách technoparty měla být prováděna ve 2. stupni poplachu. Je nevhodné (vzhledem k možnosti napadení záchranářů) provádět zásah při vyhlášení prvního stupně. Nutno poznamenat, že zabezpečení veřejného pořádku („pouze“) v případě jeho porušení v průběhu konání technoparty je v odpovědnosti policie a místně příslušné obce a není předmětem typové činnosti. Policii je dán také úkol zajištění přítomnosti dalších osob na místě zásahu, například tlumočnicků, zástupců obce a kontrolních orgánů státní správy nebo jiných osob, jejichž přítomnost je nutná pro úspěšné dokončení zásahu.

1.4.4.5 Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu u dopravní nehody

Katalogový soubor typové činnosti STČ-08/IZS

Dopravní nehoda je v typové činnosti charakterizována jako událost, při které v souvislosti s provozem na dálnici, silnici místní nebo účelové, hrozí ohrožení nebo je

²⁸ Policejní prezidium České republiky, Katalogový soubor typové činnosti STČ 06/IZS, Typová činnost složek IZS při společném zásahu v podmínkách rozsáhlých policejních opatření pro udržení veřejného pořádku při technoparty, společný list složek integrovaného záchranného systému, Praha 2006, č.j. PO 189-5/IZS-2006,s3

přímo ohrožen život nebo zdraví osob, případně hrozí či vznikla škoda na majetku nebo na životním prostředí, která podléhá oznamovací povinnosti. Typová činnost se pak použije při dopravních nehodách, u kterých:

- je nezbytné provést záchranné a likvidační práce a je nutná spolupráce složek integrovaného záchranného systému,
- je důvodné podezření na spáchání trestného činu v souvislosti s provozem vozidel a vyšetřování probíhá souběžně s prováděnými záchrannými a likvidačními pracemi,
- je prováděno šetření příčin dopravní nehody Policií České republiky nebo jiným k tomu příslušným orgánem a šetření probíhá souběžně s prováděnými záchrannými a likvidačními pracemi,²⁹
- podmínky umožňují, aby záchranné a likvidační práce prováděli záchranáři bez zjevného vlastního ohrožení,
- je nezbytné raněné osoby vyprostit a transportovat do bezpečné vzdálenosti, záchranáři a účastníci nehody jsou ohroženi trvajícím nebo hrozícím účinkem vyvolanými dopravní nehodou (např. požár vozidla), k jejichž odstranění je nezbytné provést neprodleně záchranné a likvidační práce, případně nepříznivým stavem nebo druhem terénu a pohyb na místě zásahu vyžaduje speciální vybavení nebo výcvik,
- je důvodné podezření nebo je prokázána přítomnost nebezpečných látek (např. přeprava dle ADR) a záchranáři musí používat nejvyšší stupeň ochrany. V takovém případě je na hranici nebezpečné zóny nutné zabezpečit dekontaminaci nebo dezaktivaci záchranářů a raněných či kontaminovaných osob.³⁰

²⁹ MV-Generální ředitelství HZS, Katalogový soubor typové činnosti STČ 08/IZS, *Typová činnost složek IZS při společném zásahu dopravních nehod*, společný list složek integrovaného záchranného systému, Praha 2008, č.j. MV-96828-2/PO-2008,s1

³⁰ MV-Generální ředitelství HZS, Katalogový soubor typové činnosti STČ 08/IZS, *Typová činnost složek IZS při společném zásahu dopravních nehod*, společný list složek integrovaného záchranného systému, Praha 2008, č.j. MV-96828-2/PO-2008,s2

Vzhledem k charakteru mimořádné události a prioritě směřující k záchraně životů a zdraví účastníků dopravní nehody (tedy stabilizace zdravotního stavu a poskytnutí přednemocniční neodkladné péče, vyproštění a následný transport) je vedoucím zásahu zpravidla velitel jednotky požární ochrany. Dle druhu dopravní nehody je pak místo zásahu členěno na úseky s charakteristickými činnostmi. Postup při provádění záchranných a likvidačních prací závisí na druhu dopravní nehody a je rozdělen na provedení detekce a průzkumu na přítomnost nebezpečných látek, uzavření místa nehody, provedení protipožárního opatření, zajištění první pomoci a přednemocničního ošetření. Dále se dělí na provedení opatření k vyproštění osob, zamezení úniku nebezpečných látek, stanovení dopravního režimu, zajištění posttraumatické pomoci, umožnění vyšetření nehody a spolupráce při odstranění překážek na komunikaci.

Úkoly Policie České republiky při dopravní nehodě typová činnost charakterizuje následovně:

- spolupracují se zdravotnickou záchrannou službou a jednotkami požární ochrany při provádění záchranných a likvidačních prací, přičemž zejména: regulují dopravu (k tomu v případě potřeby využívají oprávnění zastavit vozidla nebo úplného zastavení dopravy všech, nebo vybrané skupiny vozidel), zajišťují podle pokynů velitele zásahu, nebo sami provádí, vhodné označení dopravní nehody včetně využití světelných výstražných zařízení vlastních vozidel, vytváří podmínky (uvolněním komunikace) pro příjezd a odjezd vozidel ZZS, případně i dalších složek integrovaného záchranného systému, podílí se na organizaci postavení vozidel složek IZS u dopravní nehody,
- podílí se, v případě potřeby, na poskytnutí první pomoci zraněným osobám,
- udržují spojení s dozorčí službou nebo operačními středisky PČR a plní úkoly hlášené služby. Vzájemně si na místě zásahu vyměňují informace o situaci s velitelem zásahu (prostřednictvím svého velitele), správci komunikací a se složkami IZS, včetně údajů o disponibilních silách a prostředcích,

- plní i další úkoly podle pokynů velitele zásahu.³¹

Souběžně s prováděním záchranných a likvidačních prací může probíhat samostatně trestní řízení, šetření ve věci přestupků nebo jiných správních deliktů. S ohledem na vyšetřování pak velitel zásahu, popřípadě jím pověřená osoba, konzultuje rozsah podávaných informací sdělovacím prostředkům s orgánem provádějícím vyšetřování. Součástí typové činnosti, přesněji listu velitele zásahu, je pak pomůcka pro velitele zásahu složek integrovaného záchranného systému, obsahující znázornění označování vozidel přepravujících nebezpečné látky. Jde o výstražné tabule znázorňující identifikační číslo nebezpečí, takzvaný Kemler kód a identifikační číslo látky – UN kód. Jsou zde i graficky znázorněny výstražné tabule, doplňující varovné tabule, s grafickými symboly pro jednotlivé druhy nebezpečí a grafické symboly označující nebezpečí. Rovněž jsou zde názorně rozpracovány tři varianty nárazníkového postavení (rozmístění techniky na místě mimořádné události) podle typu komunikace.

1.4.4.6 Soubor typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici

Katalogový soubor typové činnosti STČ-10/IZS

Tato typová činnost je zaměřena na pomoc posádkám stojících v koloně při poruše plynulosti silničního provozu na dálnicích, nebo rychlostních komunikacích první třídy, které mohou vzniknout za mimořádné události (jako je sesuv půdy nebo bahna, stavební havárie, dopravní nehoda). V návaznosti na tyto události se vytvářejí dlouhé kolony vozidel dříve, než dojde k odklonu dopravy. Vzdálenost od místa výjezdu je velká, jsou špatné povětrnostní podmínky, nebo odklonové trasy jsou obtížně sjízdné a je předpoklad, že prováděné záchranné a likvidační práce budou trvat šest a více hodin. Déle trvající časový interval pak může způsobit problém nejen v nedostatku paliva, potravin, teplých oděvů, ale i indispozice způsobené nemožností podání léků a omezený přístup lékaře k nemocným.

³¹ Policejní prezidium České republiky, Katalogový soubor typové činnosti STČ 08/IZS, *Typová činnost složek IZS při společném zásah u dopravní nehody*, List Policie České republiky, Praha 2009, Č.j. PPR-40-6/ČJ-2009-0099KB-H,s1

Od záchranných složek, především složky Policie ČR a Národního dopravního informačního a řídicího centra, se očekává provádění záchranných a likvidačních prací ve smyslu zamezení vzniku takovéto situace (pokud je to ještě možno) a zabezpečení informovanosti prostřednictvím výstrah, aby se řidiči zavčas danému úseku vyhnuli.

Koordinace společného zásahu složek IZS na dálnici probíhá obvykle v 1. stupni poplachu, při řešení závažných dopravních nehod (hromadných) ve 2. nebo výjimečně ve 3. stupni poplachu (např. velké množství raněných). Při nutnosti realizace rozsáhlých opatření na ochranu obyvatelstva se doporučuje vyhlásit 3. stupeň poplachu, resp. zvláštní stupeň. Zásah složek IZS podle této typové činnosti ukončí velitel zásahu až po provedení všech záchranných a nutných likvidačních prací započatých, jak v souvislosti se závažnou poruchou plynulosti provozu na dálnici, tak v souvislosti s mimořádnou událostí, která ji způsobila.³²

Provádění regulace dopravy ze strany Policie České republiky není společným zásahem dle typové činnosti. Dopravní nehoda se zraněním, bez nutnosti provádění vyproštění, se zpravidla provádí při prvním stupni poplachu. Při provádění záchranných a likvidačních prací způsobených mimořádnou událostí, které vyžaduje odstraňování příčin, je zpravidla velitelem zásahu na místě mimořádné události příslušník jednotky požární ochrany. Při provádění záchranných a likvidačních prací v místě stojící kolony určí velitel zásahu vedoucího sektoru příslušníka té složky, jejíž činnost na místě převládá (jde-li o regulaci dopravy nebo udržení veřejného pořádku příslušníka policie, v případě udržení sjízdnosti, příslušníka hasičského záchranného sboru).

1.4.5 Velitel zásahu

Kdo je velitelem zásahu stanoví zákon o integrovaném záchranném systému v hlavě IV, oddílu prvním v § 19, odst. 1, kde pro futuro stanoví (pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak), že velitelem zásahu je velitel jednotky požární

³² MV-Generální ředitelství HZS, Katalogový soubor typové činnosti STČ 10/IZS, *Typová činnost složek IZS při společném zásahu při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici*, společný list složek integrovaného záchranného systému, Praha 2008, MV-14464/PO-2008,s5

ochrany nebo příslušný funkcionář hasičského záchranného sboru s právem přednostního velení.

Pokud na místě zásahu není ustanoven velitel zásahu podle předchozího, řídí součinnost těchto složek velitel nebo vedoucí zasahujících sil a prostředků složky integrovaného záchranného systému, která v místě zásahu provádí převažující činnost.³³

Jestliže jedna nebo více jednotek zasahuje u mimořádné události s ostatními složkami integrovaného záchranného systému a některé ze zasahujících složek (s ohledem na charakter záchranných a likvidačních prací) přísluší podle zvláštních právních předpisů řízení těchto prací, velitel zásahu s takovou složkou spolupracuje.³⁴

Koordinaci složek v místě zásahu provádí velitel zásahu sám nebo prostřednictvím jím řízených výkonných orgánů (štáb velitele zásahu, velitelé sektorů a velitelé úseků). Při této koordinaci velitel zásahu:

- organizuje záchranné a likvidační práce (po konzultaci s vedoucími složek stanovuje celkový postup provedení záchranných a likvidačních prací),
- zajišťuje součinnost mezi jednotlivými vedoucími složek a ukládá jim příkazy (síly a prostředky složek nadále podléhají vedoucím složek),
- organizuje členění místa zásahu,
- organizuje spojení v místě zásahu a mezi místem zásahu a územně příslušným operačním a informačním střediskem, odpovídá za správnost a úplnost předávaných informací,
- stanovuje svého zástupce pro případ předání funkce velitele zásahu (např. při déle trvajícím zásahu),
- vyhláší nebo upřesňuje pro místo zásahu odpovídající stupeň poplachu územně příslušného poplachového plánu integrovaného záchranného systému,

³³ § 19, odst. 2, zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

³⁴ ŠAFR, G, KARDA, L, HON, Z, Struktura a legislativa integrovaného záchranného systému (IZS), koordinace a návaznost činností složek IZS, mimořádné události a krizové situace, Taktické řízení při řešení mimořádných událostí, České Budějovice, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zdravotně sociální fakulta, 2008, s5

- povolává potřebné množství sil a prostředků na místo zásahu prostřednictvím územně příslušného operačního a informačního střediska,
- organizuje součinnost složek s ostatními právníckými a fyzickými osobami poskytující osobní a věcnou pomoc, se správními úřady, s orgány obcí a jejich organizačními složkami³⁵

1.4.5.1 Oprávnění velitele zásahu

Oprávnění svěřená veliteli zásahu vychází z několika právních norem. V první řadě jde o zákon o integrovaném záchranném systému, který v § 19, odst. 3, dává veliteli zásahu při provádění záchranných a likvidačních prací oprávnění:

- a. Zakázat nebo omezit vstup osob na místo zásahu a nařít, aby místo zásahu opustila osoba, jejíž přítomnost není potřebná. Nařít evakuaci osob, popřípadě stanovit i jiná dočasná omezení k ochraně života, zdraví, majetku a životního prostředí a vyzvat osobu, která se nepodřídí stanoveným omezením, aby prokázala svoji totožnost. Tato osoba je povinná výzvě vyhovět.
- b. Nařít bezodkladné provádění nebo odstraňování staveb a terénních úprav za účelem zmírnění nebo odvrácení rizik vzniklých mimořádnou událostí.
- c. Vyzvat právnícké nebo fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.
- d. Zřít štáb velitele zásahu jako svůj výkonný orgán a urít náčelníka a členy štábu. Členy štábu jsou zejména velitelé a vedoucí složek integrovaného záchranného systému. Členy tohoto štábu mohou být dále fyzické osoby a zástupci právníckých osob, se kterými složky integrovaného záchranného systému spolupracují, nebo které poskytují osobní nebo věcnou pomoc.
- e. Rozdělit místo zásahu na sektory (popřípadě úseky) a stanovit jejich velitele, který je oprávněn dávat úkoly a rozhodovat o přidělování sil a prostředků do podřízenosti velitelů sektorů a úseků.

³⁵ MARTÍNEK, Bohumír; TVRDEK, Jan. *Základy integrovaného záchranného systému*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-338-3.s112

Dalším zákonem, který upravuje oprávnění velitele zásahu při mimořádných událostech, je zákon o požární ochraně č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších doplňků, který v paragrafu prvním stanoví oblast, na kterou se zákon uplatní takto: účelem zákona je vytvořit podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech stanovením povinností ministerstev a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, postavením a působností orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, jakož i postavením a povinnostmi jednotek požární ochrany. Následně v § 92 uvedený zákon doplňuje uvedená ustanovení a dodává, že pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak, vztahují se ustanovení tohoto zákona na služby o poskytování osobní a věcné pomoci, o jednotkách požární ochrany, o právech a povinnostech zaměstnanců podniků a členů dobrovolných jednotek požární ochrany, o náhradě škody a o ocenění mimořádné odvahy. Přiměřeně také na záchranné práce při živelních pohromách. Totéž platí pro záchranné práce při mimořádných událostech, pokud jsou bezprostředně ohroženy lidské životy nebo hrozí značná škoda.

Další oprávnění ve smyslu výše uvedeného ustanovení pak specifikuje oddíl druhý v paragrafu 18, kde je stanovena povinnost poskytnutí osobní pomoci na výzvu velitele zásahu. § 19 stanoví povinnost na výzvu velitele zásahu poskytnout dopravní prostředky, zdroje vody, spojová zařízení a jiné věci potřebné ke zdoání požáru. V § 22 je stanovena povinnost vlastníka (správce, uživatel) nemovitosti umožnit vstup do nemovitosti k provedení opatření nutných ke zdoání požáru nebo k zamezení jeho šíření, popřípadě k provedení jiných záchranných prací (zejména vyklidit nebo strpět vyklizení pozemku, odstranit nebo strpět odstranění staveb, jejich částí nebo porostů). O potřebě a rozsahu těchto opatření rozhoduje velitel zásahu, v části osmé (shora uvedeného zákona) jsou dále v § 88, odst. 1, písmena a), citována další oprávnění, a to nařídit v souvislosti se zdoáváním požáru nebo při cvičení jednotky požární ochrany, aby se z místa zásahu vzdálily osoby, jejichž přítomnost není potřebná, nebo aby se podřídily jiným omezením nutným k úspěšnému provedení zásahu.

Další právní předpis, vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., upravující oblast organizace a činnosti jednotek požární ochrany, ze dne 22. června 2001, v § 21,

odst. 3, uvádí - při soustředění většího množství sil a prostředků a při organizačně složitém nebo rozsáhlém zásahu anebo při zásahu v rámci integrovaného záchranného systému může velitel zásahu zřídit štáb velitele zásahu (dále jen "štáb"), jednotlivé úseky a určit velitele úseků. Zřídí-li velitel zásahu úseky, stanoví úkoly, které budou úseky plnit a vyčlení pro plnění těchto úkolů potřebné síly a prostředky. Pokud nestanoví velitel zásahu jinak, jsou hasiči přímo podřízeni svým velitelům jednotek. Velitelé jednotek jsou podřízeni veliteli úseku, veliteli sektoru a veliteli zásahu. Při nebezpečí z prodlení může velitel úseku, velitel sektoru nebo velitel zásahu vydat hasičům rozkaz nebo pokyn přímo.

Podrobná úprava štábu je pak upravena v § 23. Štáb v souladu s rozhodnutími velitele zásahu organizuje činnost jednotek na místě zásahu, je využíván při koordinaci složek integrovaného záchranného systému a připravuje rozhodnutí velitele zásahu. Štáb tvoří:

- náčelník štábu - odpovídá za činnost štábu, navrhuje veliteli zásahu složení štábu, zastupuje velitele zásahu po dobu jeho nepřítomnosti a zajišťuje styk s veřejností na místě zásahu,
- člen štábu pro spojení - zabezpečuje koordinaci spojení na místě zásahu mezi jednotkami a složkami integrovaného záchranného systému a spojení jednotek s příslušným operačním střediskem,
- člen štábu pro tyl - organizuje materiální zabezpečení jednotek, včetně podmínek péče o hasiče a osoby vyzvané k poskytnutí osobní pomoci podle § 18 zákona, evidenci výdajů a nákladů na zásah a poskytování neodkladné péče osobám postiženým mimořádnou událostí,
- člen štábu pro analýzu situace na místě zásahu - provádí analýzu situace na místě zásahu za účelem přípravy rozhodnutí velitele zásahu,
- člen štábu pro nasazení sil a prostředků - organizuje součinnost jednotek a složek integrovaného záchranného systému na místě zásahu a jejich evidenci,

- zástupci složek integrovaného záchranného systému (v případě zásahu v rámci integrovaného záchranného systému),
- pomocníci členů štábu.

Náčelník štábu a členové štábu jsou určeni k výkonu funkce ve štábu velitelem zásahu, který vedle náčelníka štábu do štábu vždy určí alespoň člena štábu pro týl a člena štábu pro spojení. Náčelníkovi a každému členu štábu může velitel zásahu určit pomocníky nebo jim přidělit síly a prostředky, pokud to vyžaduje plnění jim uložených úkolů. Pomocníkem člena štábu mohou být vedle hasičů i fyzické osoby a zástupci právnických osob, které při zásahu poskytují osobní nebo věcnou pomoc, nebo se kterými jednotky nebo složky integrovaného záchranného systému na místě zásahu spolupracují. Stanoviště štábu určí velitel zásahu, a to obvykle v místě velitelského stanoviště. Stanoviště štábu musí být zabezpečeno proti neoprávněnému vstupu nepovolaných osob a před vlivem nepříznivých klimatických podmínek. Současně musí být zajištěn náhradní mobilní zdroj elektrické energie a prostředky k odstranění technických závad na zařízeních používaných pro činnost štábu. Na stanovišti štábu musí být přítomen po dobu zásahu některý z jeho členů a vedena evidence o činnosti štábu.³⁶

1.5 Struktura Policie České republiky

Policie České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor. Právně vznikl v roce 1991 reorganizací Veřejné bezpečnosti Sboru národní bezpečnosti a schválením zákona č. 283 o Policii České republiky z 21. června 1991 s účinností od 15. července 1991.

S účinností od 1. ledna 2009 je činnost Policie České republiky upravena novým zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Tento zákon završil reformu policie a přinesl některé zásadní změny v postavení některých součástí. Správy krajů byly nahrazeny krajskými ředitelstvími, jejichž územní obvody vymezují obvody samosprávných celků. Pořádková a dopravní služba byla soustředěna v územních

³⁶ Vyhláška ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., upravující oblast organizaci a činnost jednotek požární ochrany

odborech vnější služby a kriminální policie a kriminalistická technika v územních odborech služby kriminální policie a vyšetřování. V roce 2010 jsou pak oba zmíněné územní odbory sloučeny do jediného územního odboru. Přibylo oficiální pojmenování pyrotechnické služby, kriminalistickotechnické a znalecké služby a služby pro zbraně a bezpečnostní materiál. Naopak služba železniční policie byla zrušena, neboť v letech 1998 a 2006 její pracoviště splýnula se složkami pořádkové policie. V současné době se v rámci úsporných opatření redukuje a transformuje některá pracoviště (například služba cizinecké policie se po redukcí částečně začlení do krajských ředitelství a na úrovni celostátního útvaru zůstane pouze její řídicí úroveň).³⁷

Zákon o Policii České republiky v § 3 stanoví organizaci a řízení policie: Policie je podřízena Ministerstvu vnitra. Policii tvoří Policejní prezidium České republiky, útvary s působností na celém území České republiky a útvary s územně vymezenou působností. Útvary policie zřizuje ministr na návrh policejního prezidenta. U Policie České republiky působí služba pořádkové policie, služba kriminální policie, služba dopravní policie, služba správních činností, ochranná služba, služba policie pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti, služba cizinecké a pohraniční policie, služba rychlého nasazení, služba železniční policie a letecká služba. V čele Policejního prezidia České republiky stojí policejní prezident, který je nadřazen všem policistům, s výjimkou policistů povoláných k plnění úkolů v ministerstvu nebo v útvarech vyšetřování. Policejního prezidenta jmenuje a odvolává ministr vnitra se souhlasem vlády České republiky. Policejní prezident odpovídá za činnost policie ministrovi vnitra. Současným policejním prezidentem je od 24. ledna 2011 plk. Mgr. Petr Lessy. Policie České republiky plní zejména úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to prostřednictvím svých příslušníků. Policisté jsou ve služebním poměru, který upravuje lex specialis zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

³⁷ ŠEINBACH, Miroslav. Vznik Policie ČR. *Policista*. 7.1.2011, 1, s 44-45.

Základním pramenem policejního práva je zákon o Policii České republiky, který stanoví postavení a činnosti policie, její řízení a organizaci, základní povinnosti a oprávnění. Zákon definuje policii jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, což odpovídá jejímu zařazení mezi bezpečnostní sbory v souladu s ustanovením zákona o služebním poměru a současně ji vymezuje jako sbor ozbrojený, na rozdíl od bezpečnostních sborů neozbrojených. Hlavním úkolem policie je sloužit veřejnosti, a to tím způsobem, že chrání bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek, předchází trestné činnosti, odhaluje, prověřuje a vyšetřuje trestné činy a plní další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti. Policie je státním orgánem svého druhu, který jako represivní složka státu vykonává policejní činnost k ochraně veřejného pořádku jako veřejnou službu.³⁸

Policie České republiky tvoří organizační složku státu³⁹. Připomeňme stanovisko nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 1997, pod sp. zn. PlsN 2/96, ze kterého je patrné, že policie není právnickou osobou a tudíž nemá ani právní subjektivitu a není způsobilá být účastníkem soudního řízení v právních vztazích soukromoprávních (například v případě žaloby o náhradu škody).

Oprávnění policisty v obecné rovině můžeme charakterizovat jako právní institut sloužící k úspěšnému plnění úkolů policie. Při jejich realizaci mnohdy dochází k zásahům do oblasti právem chráněných zájmů a svobod fyzických a právnických osob, proto musí být zákonem upraveny důvody a podmínky jejich využití. Jednotlivá oprávnění jsou zakotvena jak v zákoně o Policii České republiky, tak vyplývají z jiných zákonů, jako jsou trestní řád, zákon o přestupcích a jiné. Oprávnění se obecně rozumí soubor opatření, jejichž účel, důvody a podmínky jsou jednoznačně vymezeny zákonem.⁴⁰ V rámci systematiky zákona o Policii České republiky lze oprávnění rozčlenit na:

³⁸ HORZINKOVÁ, E, a kol, *Správní právo zvláštní část*, Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o.,2009, ISBN 978-80-7380-105-2, s98

³⁹ § 3 odst. 1,2, zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁰ HORZINKOVÁ, E, a kol, *Správní právo zvláštní část*, Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o.,2009, ISBN 978-80-7380-105-2, s104-106

- oprávnění týkající se omezení osobní svobody (zde jsou stanovena jak obecná pravidla týkající se omezování osobní svobody policií, tak jednotlivé instituty jako zajištění osoby, zajištění cizince a policejní cely),
- oprávnění k věcem (seskupení oprávnění vztahující se k odejmutí věci, odebrání věci, použití technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla a oprávnění k držení a používání nebezpečných látek a věcí. K souboru těchto oprávnění můžeme přiřadit oprávnění umožňující odstranit či zničit věc, nebo rušení elektronického komunikačního provozu),
- oprávnění k zajištění bezpečnosti chráněných objektů, prostor a osob (oprávnění k zajištění bezpečnosti chráněných objektů a prostorů, zajištění bezpečnosti určených osob a krátkodobou ochranu, nově je možné vyhlásit ochranu prostoru a dočasně jej chránit - např. při bezprostředním ohrožení teroristickým útokem. V rámci použití donucovacích prostředků a zbraní formou přímého donucení, zákon stanoví jednotlivé druhy donucovacích prostředků a policista není oprávněn použít prostředky jiné - kromě zákroků pod jednotným velením, kde odpovědnost přechází na velícího policistu),
- oprávnění k podmínkám týkajících se práce s informacemi (policie má explicitně zakotvenou povinnost zabezpečení informací potřebných pro plnění úkolů před neoprávněným přístupem, změnou, zneužitím, zničením, ztrátou či odcizením nebo jiným neoprávněným zpracováním).

Náhrada škody za poskytnutí věcné pomoci je řešena v ustanovení § 96 zákona o policii České republiky. Podobné ustanovení v předchozí právní úpravě nebylo zakotveno i přes povinnost poskytnutí věcné a osobní pomoci. Předcházející právní úprava v podstatě řešila tuto skutečnost jako vyvlastění bez náhrady a takováto situace by mohla být v rozporu s dikcí článku 11, odstavce 4, Listiny základních práv a svobod, proto nový zákon explicitně stanoví povinnost poskytnout náhradu za poskytnutý věcný prostředek

1.5.1 Útvary s vymezenou územní působností

Pro potřeby této práce se budeme zabývat pouze útvary s územně vymezenou působností. Po přijetí nového zákona zanikají dosavadní krajské správy policie a všechna okresní ředitelství a je zřízeno 8 krajských ředitelství policie. Zákon předpokládá zřízení dalších 6 krajských ředitelství. Tak by územní působnost jednotlivých krajských ředitelství v podstatě kopírovala území krajských samosprávných celků, a to k datu 31. prosinci 2011. Celkem budou tedy k uvedenému datu na území našeho státu tato krajská ředitelství:

- hlavního města Prahy se sídlem v Praze,
- Středočeského kraje se sídlem v Praze,
- Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích,
- Plzeňského kraje se sídlem v Plzni,
- Karlovarského kraje se sídlem v Karlových Varech,
- Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem,
- Libereckého kraje se sídlem v Liberci,
- Královehradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové,
- Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích,
- kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě,
- Jihomoravského kraje se sídlem v Brně,
- Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci,
- Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně,

Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě.⁴¹ Jednotlivá krajská ředitelství jsou dále členěna na územní odbory. V rámci krajského ředitelství lze zřídit i další útvary⁴².

Systemizace je upravena interním aktem řízení - rozkazem policejního prezidenta č. 127 ze dne 29. září 2010, kterým se stanoví vzorová systemizace služebních a pracovních míst krajského ředitelství policie a městského ředitelství policie v souladu s nařízením vlády, kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech 104/2005, ze dne 3. listopadu 2004 a nařízením vlády č. 222/2010, ze dne 14. června 2010, o katalogu prací ve veřejných službách a správě, v příloze vydává vzorovou systemizaci služebních a pracovních míst krajského ředitelství.

Pro potřeby zabezpečení speciálních služeb a řešení mimořádných událostí jsou u krajských ředitelství zřizovány speciální služby, jako pořádkové jednotky, pyrotechnici, zásahové jednotky či antikonfliktní týmy, tyto jsou zřizovány pro zabezpečení specifických činností.⁴³

Struktura organizační složky krajského ředitelství je poměrně košatá (obr. 2 grafické znázornění organizační struktury). Letošní rok také vzhledem k finančním omezením do jisté míry zasáhne, a někde již zasáhl, jak do struktury koncových výkonných útvarů, tak do personálního složení. Je nutné podotknout, že změny nejsou ovlivňovány společenskými změnami vztahujícími se k problematice forem trestné činnosti apod., ale přidělenými limitovanými prostředky. V rámci této práce je důležité, že velké části útvarů organizační struktury se více či méně dotýká problematika řešení mimořádných událostí.

Bezesporu v podobě řešení mimořádných událostí na taktické úrovni jsou nejvíce zatíženy základní útvary služby pořádkové policie. Existence územních odborů z pohledu územního členění v podstatě kopíruje územní působnost obcí s rozšířenou působností. Územní odbor Jindřichův Hradec, Krajského ředitelství policie Jihočeského

⁴¹ Příloha k zákonu č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

⁴² § 6 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

⁴³ Například Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 29/2010, kterým se zřizují pořádková jednotka a antikonfliktní tým Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje.

kraje, územně spravuje oblast obcí s rozšířenou působností Jindřichův Hradec, Dačice a Třeboň (graficky znázorněno na obr. 1). Rozloha činí 1944 km², počet obcí na spravovaném území je 106, z toho je 13 měst a částí obcí 289.⁴⁴

Samotná struktura územního odboru navazuje na krajské ředitelství. Pro potřeby této práce je nutné zmínit velitelskou pravomoc vedoucího územního odboru, který odpovídá za činnosti Policie České republiky na vymezeném správním území a je na něj ředitelem krajského ředitelství delegována pravomoc přímo řídit obvodní oddělení v rámci územního odboru, službu kriminální policie a vyšetřování. Oproti struktuře bývalých okresních ředitelství však pod jeho přímou řídicí pravomoc nespádají zaměstnanci ekonomického oddělení, pracovníci krizového řízení, preventivní a informační skupiny, služební přípravy, oddělení komunikačních a informačních technologií a zejména pracovníci operačního střediska (grafické znázornění obrázek č. 3, příloha č. 1).

1.5.2 Vzdelávání a rozvoj zaměstnanců ve vztahu k problematice mimořádných událostí

Požadavky na znalosti a dovednosti člověka v moderní společnosti se neustále mění a člověk, aby mohl fungovat jako pracovní síla, byl zaměstnatelný, musí své znalosti a dovednosti neustále prohlubovat a rozšiřovat.⁴⁵

Je třeba připomenout, že povolání je činnost, pro kterou byl člověk vyškolen nebo vycvičen, zatímco zaměstnání je činnost, kterou vykonává na svém pracovním místě, bez ohledu na to, zda byl pro ni vyškolen.⁴⁶

⁴⁴ Zdroj: ČSÚ Exelentní organizace 2008 [online]. České Budějovice: Český statistický úřad, Žitkova 1, České Budějovice, 24.1.2011 [cit. 2011-02-27]. Český statistický úřad Jihočeský kraj. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/home>>.

⁴⁵ KOUBEK, Josef, *Řízení lidských zdrojů, Základy moderní personalistiky*, Havlíčkův Brod: Management Press, , 2006, ISBN 80-7261-033-3, s237

⁴⁶ tamtéž

Práce policisty ve služebním poměru je povolání, kterému předchází základní příprava prováděna v policejních školách. V současné době jsou v rámci republiky zřízeny:

- Vyšší policejní a střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze - je zaměřena na základní odbornou přípravu nově přijatých policistů, odborné kurzy, včetně zabezpečení výuky cizích jazyků pro policisty a zaměstnance policie a ministerstva. Poskytuje vyšší odborné vzdělání v oboru Bezpečnostně právní činnost.
- Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Pardubicích - poskytuje vyšší odborné vzdělávání v oboru Přípravné trestní řízení a zabezpečuje ucelený systém odborného vzdělávání pracovníků služby kriminální policie a vyšetřování.
- Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Jihlavě - je zaměřena na základní odbornou přípravu policistů a zabezpečuje vzdělávání příslušníků služby dopravní policie. Poskytuje také vyšší odborné vzdělávání v oboru Dopravně bezpečnostní činnost.
- Vyšší policejní škola a střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově - připravuje v základní odborné přípravě nově přijaté policisty a poskytuje vyšší odborné vzdělávání v oboru Bezpečnostně právní činnost. V současné době jako jediná policejní škola nabízí ve čtyřletém studiu středoškolské vzdělání ve studijním oboru Bezpečnostně právní činnost.
- Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Brně - zajišťuje odbornou přípravu policistů jak v základních, tak i ve speciálních policejních vzdělávacích kurzech. Zabezpečuje rovněž odborný růst policistů formou vzdělávacích programů a jako výše zmíněné školy zajišťuje vyšší odborné vzdělání v oboru Bezpečnostně právní činnost.

V průběhu základní odborné přípravy nově přijatých policistů (při celkové době trvání 25 týdnů) je problematice IZS věnováno v rámci výuky pořádkové služby pouze

několik hodin (2-4 učební hodiny, dle výukových programů jednotlivých škol). Například na Vyšší policejní škole Ministerstva vnitra v Brně je v rámci předmětu Služba pořádkové policie vyučován tematický celek „Integrovaný záchranný systém“ v rozsahu 2 vyučovacích hodin, po studentech je požadována zejména znalost fungování IZS a součinnostních vztahů jeho základních složek. Studentům jsou vysvětleny některé pojmy uvedené v zákoně č. 239/2000 Sb.. Dále jsou seznamováni s výčtem základních a ostatních složek IZS, s úkoly orgánů pro koordinaci činnosti složek IZS na úrovni taktické, operační i strategické. Rovněž jsou seznamováni se součinnostními vztahy mezi policií (na úrovni hlídkové a obchůzkové služby) a dalšími složkami IZS. Studenti získají i obecnou informaci o úloze policie při řešení mimořádných událostí v oblasti přírodních katastrof a průmyslových havárií a o základních úkolech policistů určených k výkonu hlídkové nebo obchůzkové služby při řešení výše uvedených mimořádných událostí. Obdobné je to i na ostatních školách. Je ovšem otázkou, do jaké míry lze do dvou, případně čtyř vyučovacích hodin vměstnat tak širokou problematiku, byť jen v základních rysech.

V průběhu vyššího odborného vzdělávání (při celkové délce studia 3 roky) je tomuto tématu vyhrazen daleko větší prostor. Problematika je vyučována, v závislosti na typu studií, od 18 vyučovacích hodin (kombinované studium Vyšší policejní školy v Jihlavě) do 113 vyučovacích hodin (denní forma studia Vyšší policejní školy v Brně). Výuka vede k získání základních znalostí o systému mimořádných právních prostředků a řídicích činnostech kompetentních orgánů při zajišťování bezpečnosti České republiky a ochrany obyvatelstva v souvislosti s řešením krizových situací a dále poskytuje fakta o úloze subjektů krizového řízení. Vyučovací modul má vybavit studující znalostmi o integrovaném záchranném systému, o koordinaci postupu jeho složek při vzniku

mimořádných událostí, o vyhlášení potřebných stupňů poplachu a o taktické, operační a strategické úrovni řízení při provádění záchranných a likvidačních prací.⁴⁷

1.5.2.1 Interní akty řízení v rámci policie

Interní akty řízení vydané policejním prezidiem v oblasti společného zásahu složek integrovaného záchranného systému jsou významné závazné pokyny policejního prezidenta č. 27 ze dne 31. ledna 2008, kterým se upravují úkoly policie při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami IZS. Pokyn upravuje zabezpečení odborné přípravy, vzdělávání a jednotný postup příslušníků Policie České republiky a zaměstnanců zařazených u policie v rámci společného zásahu složek integrovaného záchranného systému. V předpisu se vymezují pojmy typová činnost a katalog typových činností. Stanoveny jsou zde povinnosti při přípravě nebo při provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému postupovat v souladu s dotčenou typovou činností a jejími částmi a přitom respektovat úkoly a odborné postupy ostatních složek integrovaného záchranného systému.

Druhý článek pokynu ukládá povinnost ředitelům útvarů policie s územně vymezenou působností zabezpečit odbornou pomoc od Hasičských záchranných sborů při proškolení pracovníků s jednotlivými typovými činnostmi, včetně proškolení postupů a úkolů, které souvisí s koordinací, řízením a prováděním záchranných a likvidačních prací složkami IZS. Rovněž musí zabezpečit odbornou pomoc při proškolení příslušníků hasičského záchranného sboru o úkolech policie na místě společného zásahu a o způsobu koordinace záchranných a likvidačních prací (pokud o to hasičský záchranný sbor požádá) a ve spolupráci s příslušným krizovým pracovištěm a školiteli musí zařadit problematiku typových činností do výuky a odborné přípravy.

Další článek pak ukládá vedoucím pracovníkům ve své působnosti zabezpečit a v potřebném rozsahu proškolit typovými činnostmi příslušníky policie do úrovně

⁴⁷ MELICHAR, Zdeněk, *Připravenost Policie České republiky jako základní složky integrovaného záchranného systému k řešení mimořádných událostí*, České Budějovice 2009, Diplomová práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zdravotně sociální fakulta, s18

vedoucích oddělení, podílejících se na plnění úkolů policie, vyplývající z příslušných typových činností. Předpis například uvádí velitele zásahu, vedoucího složky. Stejná povinnost proškolení je stanovena u policistů na operačním středisku a určených pracovníků. Povinnosti jsou v tomto předpise dále uloženy vedoucímu skupiny krizového řízení, a to ve smyslu zabezpečení proškolení školitelů, zabezpečení zveřejňování a včasnou aktualizaci jednotlivých typových činností v katalogu typových činností na intranetových stránkách Policejního prezidenta České republiky, včetně výukových a metodických materiálů. Je zde uložena i povinnost spolupráce s Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky a dalšími zpracovateli, při zpracování typových činností a koordinace této činnosti v rámci policie.

Je nutné zmínit závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, který upravuje postup Policie České republiky při provádění opatření k omezení negativních jevů ovlivňujících bezpečnostní situaci, využívání pořádkových jednotek a antikonfliktních týmů při zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, sjednocení postupu při provádění opatření k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, organizaci pořádkových jednotek, jejich výzbroj, výstroj a materiální a technické zabezpečení. Mimo jiné předpis vymezuje pojmy jako opatření, bezpečnostní situace, jednotný zákrok a upravuje postup při přijímání opatření a přípravu na opatření. Tento interní akt dále stanovuje (při opakujících se opatřeních spojených s akcemi ovlivňující vývoj bezpečnostní situace) možnost zpracování typových plánů a stanovuje jejich strukturu. Neméně důležitá část ustanovení se týká úkolů velitele opatření, pořádkové jednotky a charakteristiky jednotného zákroku. Přílohou pokynu jsou kompetence a odpovědnost štábu velitele opatření, materiální a technické zabezpečení pořádkových jednotek a způsob označování protiúderových přileb identifikačními rozlišovacími znaky. Za zmínku stojí také struktura štábu velitele opatření, kterou tvoří skupina dokumentace činností velitele opatření, skupina logistiky, skupina vnější uzávěry, skupina vnitřního opatření, legislativně analytická skupina, skupina vnějších vztahů, realizační a podpůrná skupina a skupina kontroly.

Interním aktem řízení upravujícím danou oblast je závazný pokyn policejního prezidenta č. 227/2008 k zajištění akceschopnosti Policie České republiky při plnění jejích úkolů. Akceschopností se pro účely tohoto pokynu rozumí připravenost vedoucích příslušníků policie a vedoucích zaměstnanců, reagovat na důležité události, mimo jiné i mimořádné události nebo bezpečnostní akce. Pokyn umožňuje vydání vlastního interního aktu řízení k zajištění akceschopnosti v rámci krajských ředitelství policie. V rámci takového zmocnění byl například u Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje vydán pokyn ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 9/2009, k zajištění akceschopnosti a rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 176/2010, kterým se stanoví organizační zásady a opatření při nařizování služební a pracovní pohotovosti v podmínkách zdejšího ředitelství a určuje články krajského ředitelství, u kterých lze nařídit služební pohotovost. Rozkaz v části první stanoví, kdo může nařídit pracovní pohotovost policistům a zaměstnancům. O nařízení služební a pracovní pohotovosti rozhoduje ředitel, náměstci ředitele krajského ředitelství (při nařizování pohotovosti taxativně uvedených podřízených), ředitel kanceláře ředitele, vedoucí odborů a vedoucí územních odborů v případě nařízení služební a pracovní pohotovosti všem podřízeným policistům a zaměstnancům. Dále rozkaz v části druhé určuje organizační články krajského ředitelství, kde lze nařídit služební pohotovost trvale. Jde například o vedení krajského ředitelství, vedení územních odborů, výjezdové skupiny jak krajského ředitelství, tak územních odborů, dále jsou zde uvedeni pyrotechnik, vedení zásahové jednotky, kynolog, pracovník preventivně informačního oddělení a další.

Interním aktem ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje je rozkaz č. 193, ze dne 18. srpna 2010, kterým se zřizuje krizový štáb ředitele a krizové štáby vedoucích územních odborů. V části první tohoto interního aktu jsou určeni členové krizového štábu. V příloze rozkazu je pak vydán jednak statut štábu a jednak jednací řád. Statut krizového štábu vedoucího územního odboru mimo jiné v článku prvním stanoví krizový štáb jako pracovní orgán vedoucího územního odboru. Ten se aktivuje například při přípravě územního odboru na krizové situace, při plnění úkolů v rámci integrovaného záchranného systému, při přípravě na mimořádné události, při

záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení krizových stavů. Článek třetí uvedeného statutu pak taxativně vyjmenovává sekretariát krizového štábu a jeho úkoly. Do sekretariátu jsou určeni zaměstnanci, kteří nejsou pod přímou personální podřízeností vedoucího územního odboru. Tímto rozkazem je vedoucí územního odboru přímo zmocněn k řízení štábu a nařízení pracovní pohotovosti.

Organizaci výkonu krizového vyjednávání, výběr a odbornou přípravu vyjednávačů v působnosti policie upravuje závazný pokyn policejního prezidenta č. 103/2009 o krizovém vyjednávání. V tomto dokumentu však je nutno odlišit pojem krizové vyjednávání. Pro účely závazného pokynu se rozumí krizovým vyjednáváním situace demonstrování úmyslu sebevraždy, barikádové situace, zadržení rukojmích, únos atd. Závazný je i pokyn policejního prezidenta č. 53/2003 upravující postup policistů při oznámení o uložení nástražného výbušného systému a nálezů podezřelého předmětu a nástražného výbušného systému. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 121/2003, kterým se upravuje postup policie při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v souvislosti s pořádáním shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 1/2004 upravuje postup v případech podezření z výskytu radioaktivního materiálu, chemické nebo biologické nebezpečné látky. Ve vztahu k materiálnímu zabezpečení je nutno zmínit další pokyny a to pokyn náměstka policejního prezidenta pro ekonomiku č. 6/2009, kterým se upravují zásady přidělování osobních ochranných pracovních prostředků proti působení nebezpečných látek, včetně infekčních příčin nemocí. Neméně důležitý je pokyn náměstka policejního prezidenta pro vnější službu č. 63/2009, kterým se upravuje užívání mobilních, kontaktních a koordinačních center a závazný pokyn policejního prezidenta č. 58/2009 o geografických produktech.

1.6 Činnosti policie při řešení mimořádných událostí

Vycházíme-li z právních norem, jsou primární úkoly Policie České republiky obsaženy v lex speciali, zákoně o Policii České republiky číslo 273, ze dne 17. července 2008, účinného (s výjimkou ustanovení § 8 odst. 2 a přílohy k zákonu, které nabývají

účinnosti dnem 1. ledna 2012) od 1. ledna 2009. Ve vztahu k úkolům policie zákon zůstává v obecné dikci. Určuje, že policie má sloužit veřejnosti, chránit bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy ES nebo mezinárodními smlouvami. Jednotlivé konkrétní úkoly policie jsou pak dále výslovně stanoveny zejména ve zvláštním tzv. změnovém zákoně. Po vzoru jiných zákonů upravujících činnost veřejných sborů zákon předpokládá, že úkoly policie budou vedle policistů ve služebním poměru plnit také zaměstnanci, a to zejména v záležitostech bezprostředně nesouvisejících s policejní činností v užším slova smyslu.⁴⁸ Na pevnějších základech oproti předchozímu zákonu je upravena spolupráce policie s obcemi, která do doby účinnosti zákona byla jen proklamativně řešena ve vládním nařízení č. 397/1992 Sb. Příslušné složky policie uzavírají koordinační smlouvy (§16) s obcemi, zejména za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Zákon počítá také s tím, že policie je složkou integrovaného záchranného systému a vytváří obecný právní rámec pro její působení v této oblasti (§20).

Z právních norem, popsaných v předešlé části této práce, lze činnost Policie České republiky v rámci integrovaného záchranného systému shrnout do následujících směrů:

- vyhodnocení druhu a rozsahu mimořádné události a jí vyvolaných ohrožení,
- označení nebezpečných oblastí,
- záchrana bezprostředně ohrožených osob, popřípadě evakuace,
- přijetí nezbytných opatření pro ochranu života a zdraví osob ve složkách integrovaného záchranného systému,
- uzavření místa zásahu a omezení vstupu těch osob a vozidel na místo zásahu, jejichž přítomnost zde není potřebná,

⁴⁸ MATES, Pavel. *Nová zákon o policii*. I právník [online]. 28.6.2008, 5, [cit. 2011-03-15]. Dostupný z WWW: <http://www.ipravnik.cz/cz/clanky/pd_3/rbsearchsource_articles/txtexpresion_18/art_5193/detail.aspx>.

- uzavření pozemních komunikací procházejících místem zásahu,
- monitorování a regulace pohybu osob a vozidel v místě zásahu,
- monitorování a regulace pohybu osob a vozidel mimo místo zásahu,
- stanovení pravidel pro vjezd vozidel a vstup a pohyb osob s trvalým pobytem v prostoru místa zásahu,
- označení určených objízdkových tras,
- zajištění a regulace přístupových cest pro zasahující síly a prostředky,
- střežení evakuovaného území a majetku,
- záchrana bezprostředně ohrožených zvířat a majetku.
- zajištění veřejného pořádku na shromaždištích osob a vozidel, v případě jejich kontaminace, před jejich dekontaminací a v místech příjmu evakuovaných osob nebo v místech samovolné evakuace,
- zajištění evidence evakuovaných osob.

a společně spolupracuje na opatření v místě zásahu:

- vymezení a rozdělení místa zásahu na zónu s charakteristickým nebezpečím, na sektory a úseky,
- určení vstupních a výstupních míst na hranici vnější zóny pro přístup zasahujících sil a prostředků,
- určení vstupních a výstupních míst na hranici vnější zóny pro dopravní prostředky určené k evakuaci osob.

2 Cíl práce a hypotéza

2.1 Cíl práce

Analyzovat současný stav problematiky de lege lata se zaměřením na činnost Policie České republiky při mimořádných událostech, navrhnout možnosti odstranění zjištěných nedostatků de lege ferenda.

2.2 Hypotéza

Převážná část mimořádných událostí je ze strany Policie ČR koordinována kvalitně a v souladu s legislativním rámcem.

Společný zásah Policie ČR s ostatními složkami IZS a koordinované činnosti s využitím společné velitelské pravomoci je na dobré úrovni a zkušenosti odpovídají záměru vzniku IZS.

.

3 Metodika

Teoretická část diplomové práce se opírá o informace získané studiem dokumentů, které upravují sledovanou oblast. Jsou to právní normy, prováděcí vyhlášky, interní akty řízení, literární prameny vydané pro účely studia problematiky na vysokých školách (zejména na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Policejní akademii České republiky v Praze) a literatury vydané Ministerstvem vnitra a Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru České republiky. Dalšími zdroji byl internet, konzultace s odborníky a intranet Policie České republiky, na němž bylo možno vyhledat zejména interní akty řízení vztahující se k problematice. Neméně cenným zdrojem jsou vlastní zkušenosti a zkušenosti pracovníků Oddělení krizového řízení Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, kteří dokázali poukázat i na problémy vyskytující se v praxi. Je důležité podotknout, že v rámci Policie České republiky neexistuje mnoho tištěných publikací zabývajících se činností Policie České republiky jako základní složky IZS, neboť tato činnost je ze strany policie vnímána okrajově.

Za pomoci řízeného rozhovoru u specifické skupiny respondentů (vedoucí základních útvarů) a dotazníkovým šetřením (mezi příslušníky policie v přímém výkonu služby) bylo zjišťováno, jak dotazovaní vnímají problematiku činnosti policie na místě mimořádné události v rámci IZS a řešení mimořádných událostí. Tyto údaje jsou analyzovány a porovnány se stavem de lege lata.

Řízeného rozhovoru se zúčastnili vedoucí pracovníci Územního odboru Policie České republiky Jindřichův Hradec - vedoucí Obvodních oddělení Policie České republiky (6 vedoucích), vedoucí služby kriminální policie a vyšetřování oddělení obecné kriminality a vedoucí služby doprání policie, u nichž interní akty předpokládají, že v případě vzniku mimořádné události mohou zastávat funkci velitele složky policie, případně velitele zásahu. Rozhovor byl veden dle předem připravených otázek a celkem bylo dotazováno 8 vedoucích pracovníků. Vycházelo se z předpokladu, že především policisté zařazení do vedoucích funkcí, by měli být informováni o problematice řešení mimořádných událostí. Jejich informovanost by měla být důležitější než informovanost

u řadových zaměstnanců. Dalším předpokladem je, že znalost problematiky, která se vztahuje k náplni činností spadající do kompetencí Policie České republiky u vedoucích pracovníků bude na vyšší úrovni.

Dotazníkového průzkumu se zúčastnili policisté územního odboru Policie České republiky Jindřichův Hradec, Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje. Celkem bylo osloveno 38 respondentů (15ti% zastoupení zaměstnanců na základních útvarech u územního odboru). Z celkového stavu 154 policistů (zařazených u služby pořádkové policie na obvodních odděleních) byl dotazník distribuován 15ti% zastoupení, tedy 23 policistům. Služba dopravní policie byla mezi respondenty zastoupena v počtu 6 z celkového počtu 39 policistů, rovněž tedy 15%. Služba kriminální policie a vyšetřování byla z počtu 55 pracovníků zastoupena 8 dotazovanými, rovněž 15ti% podíl. Dva dotazníky byly při vyhodnocení vyřazeny pro neúplnost uváděných odpovědí (větší část otázek nebyla zodpovězena). Vyhodnocení miniprůzkumu proto vychází z názorů a odpovědí 36 respondentů.

Pro 15ti% zastoupení 154 policistů obvodních oddělení, je pak dle vzorce $\frac{\text{---}}{\text{---}}$, směrová odchylka 2,87% a 95% interval spolehlivosti, používáme-li intervalový odhad procentuelního podílu, (platí 15% $(1,96 \times 2,87) =$) je 9,3 % až 20,5%.

Pro 15ti% zastoupení 39 policistů služby dopravní policie, je pak dle vzorce $\frac{\text{---}}{\text{---}}$, směrová odchylka 4,77% a 95% interval spolehlivosti, používáme-li intervalový odhad procentuelního podílu, (platí 15% $(1,96 \times 4,77) =$) je 5,6% až 24,3%.

Pro 15ti% zastoupení 55 policistů služby dopravní policie, je pak dle vzorce $\frac{\text{---}}{\text{---}}$, směrová odchylka 5,64% a 95% interval spolehlivosti, používáme-li intervalový odhad procentuelního podílu, (platí 15% $(1,96 \times 4,77) =$) je 3,9% až 26%.

Výběr respondentů proběhl v závislosti na poměrném zastoupení zaměstnanců na jednotlivých odděleních. Důraz byl kladen na poměrné zastoupení dle délky služebního poměru dotazovaných u Policie České republiky. Cestou personálního pracoviště bylo zjištěno, že z celkového počtu policistů (248) bylo přijato do služebního poměru před více jak 10 lety 149 policistů. V době do tří let bylo přijato 40 policistů a v době od tří do deseti let 49 policistů. Procentuelně tedy do tří let přijato 17%, od tří do deseti let 20% a nad 10 let 63% policistů. Dotazník byl dle tohoto klíče distribuován šesti respondentům přijatých do služebního poměru do tří let (17%), osmipříslušníkům pracujících u policie od tří do deseti let (22%) a dvacetidvěma policistům, kteří mají odpracováno více jak deset let (61%).

Dotazník obsahoval 19 základních otázek zaměřených na informovanost policistů o integrovaném záchranném systému, na možnost přístupu k informacím. Poslední 3 otázky (nad rámec uvedených základních otázek) jsou zaměřeny na roztřídění respondentů dle druhu výkonu a délky služby u policie.

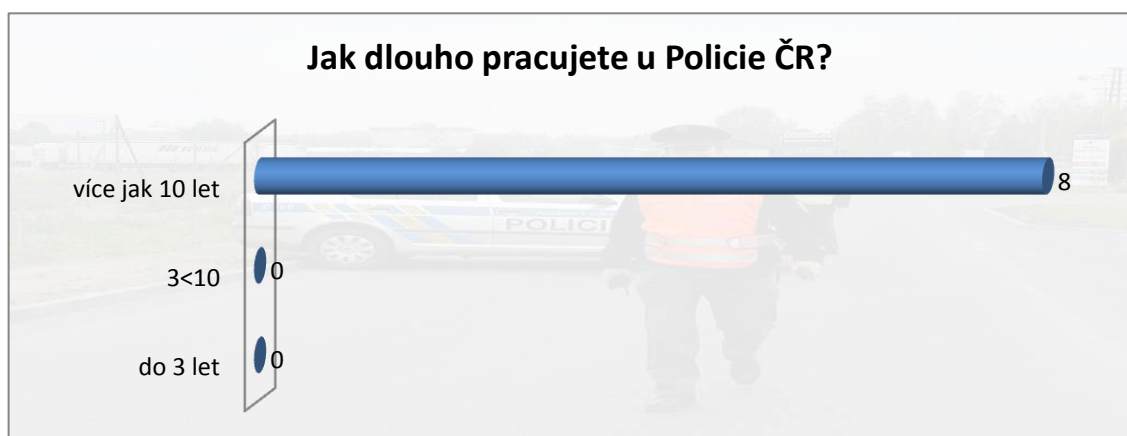
4 Výsledky

4.1 Výsledky řízeného rozhovoru

Řízený rozhovor byl uskutečněn s vedoucími základních organizačních článků Územního odboru Jindřichův Hradec, spadající do struktury Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje. Na předem připravené otázky (formou sociologické techniky sběru dat) odpovídala malá specifická skupina dotazovaných (8 vedoucích obvodních oddělení). Cílem rozhovoru bylo zjistit aktuální stav znalostí této vybrané skupiny řídicích pracovníků v oblasti činností Policie České republiky na místě mimořádné události s akcentem na právní úpravu oblasti, a verifikovat zjištěné poznatky se stavem de lege lata dané problematiky. Tazatel – autor práce si vzhledem k časové zaneprázdněnosti vedoucích a jejich profesnímu zaměření stanovil časový horizont rozhovoru na dobu nepřesahující 30 minut. Časový rámeček průzkumu byl stanoven do konce ledna roku 2011 a byl proveden v následujících etapách – příprava, tvorba otázek, provedení kontrolního dotazování, následná úprava otázek a určení pořadí otázek. Poslední etapa (vyhodnocení rozhovoru a vypracování závěrů) byla dle stanoveného harmonogramu dodržena - konec března 2011.

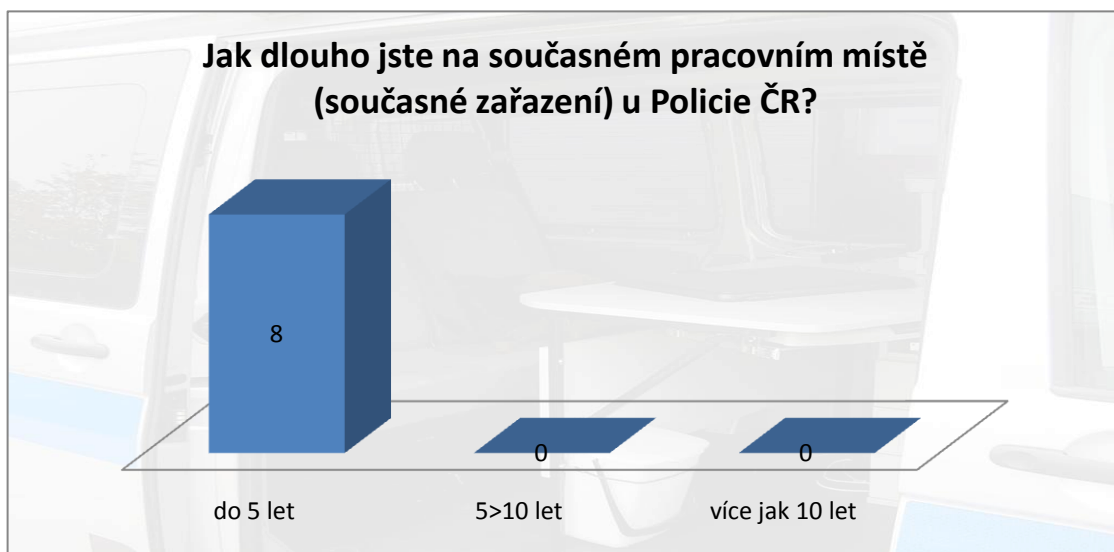
Všech osm dotazovaných respondentů je ve služebním poměru u policie České republiky déle než deset let. (graf č. 1)

Graf 1 Odpovědi řízeného rozhovoru – jak dlouho pracujete u Policie České republiky

Zdroj: vlastní výzkum

Graf 2 Odpovědi řízeného rozhovoru – jak dlouho jste na současném pracovním místě.

Zdroj: vlastní výzkum

Na vedoucí pozici všichni dotazovaní působí méně než pět let.. (graf č. 2)

Otázkou *Jaké jsou základní a ostatní složky IZS* byla zjišťována znalost základních a ostatních složek integrovaného záchranného systému. Všichni vedoucí pracovníci označili jako součást základních a ostatních složek IZS: Hasičský záchranný sbor, Policii České republiky a Zdravotnickou záchrannou službu. Jednotky požární ochrany označili jako součást čtyři dotazovaní. Bezpečnostní rady kraje a bezpečnostní rady obce označili tři respondenti. Dvakrát bylo označeno za součást zařízení civilní ochrany a vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil. Ostatní možnosti (jako ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní pohotovosti, odborné a jiné služby, neziskové organizace a Česká národní banka) nebyly dotazovanými označeny jako základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému. (graf č. 3, tabulka č. 1)

Graf 3 Odpovědi řízeného rozhovoru – Jaké jsou základní a ostatní složky IZS

Zdroj: vlastní výzkum

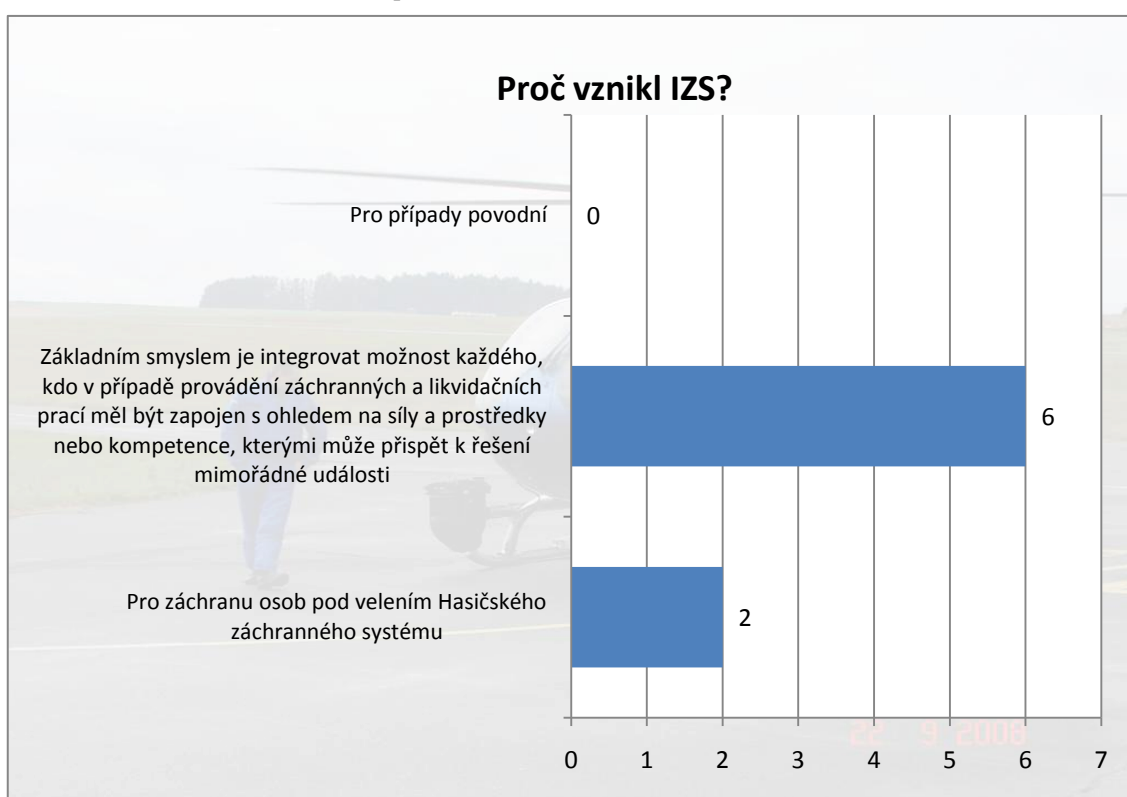
Tabulka 1 Znárodnění odpovědí jednotlivých respondentů na první otázku řízeného rozhovoru

	1	2	3	4	5	6	7	8
Hasičský záchranný sbor	X	X	X	X	X	X	X	X
Policie České republiky	X	X	X	X	X	X	X	X
Zdravotnická záchranná služba	X	X	X	X	X	X	X	X
Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje	X	X	X					
vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil	X	X						
ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory								
ostatní záchranné sbory								
orgány ochrany veřejného zdraví								
havarijní pohotovostí, odborné a jiné služby								
zařízení civilní ochrany		X	X					
neziskové organizace								
bezpečnostní rada kraje		X	X	X				
bezpečnostní rada obce		X	X	X				
Česká národní banka								

Zdroj: vlastní výzkum

U druhé otázky (*Proč vznikl IZS?*) byly respondentům navrhovány tři varianty odpovědí. Šest vedoucích pracovníků (75%) vybralo variantu: základním smyslem je integrovat možnost každého, kdo v případě provádění záchranných a likvidačních prací měl být zapojen s ohledem na síly a prostředky nebo kompetence, kterými může přispět k řešení mimořádné události. Variantu: záchrana osob pod velením Hasičského záchranného systému zvolili dva dotazovaní. Poslední možnost (IZS vznikl pro případy povodní) nebyla vybrána žádným z dotazovaných. (graf č. 4)

Graf 4 Odpovědi řízeného rozhovoru – Proč vznikl IZS

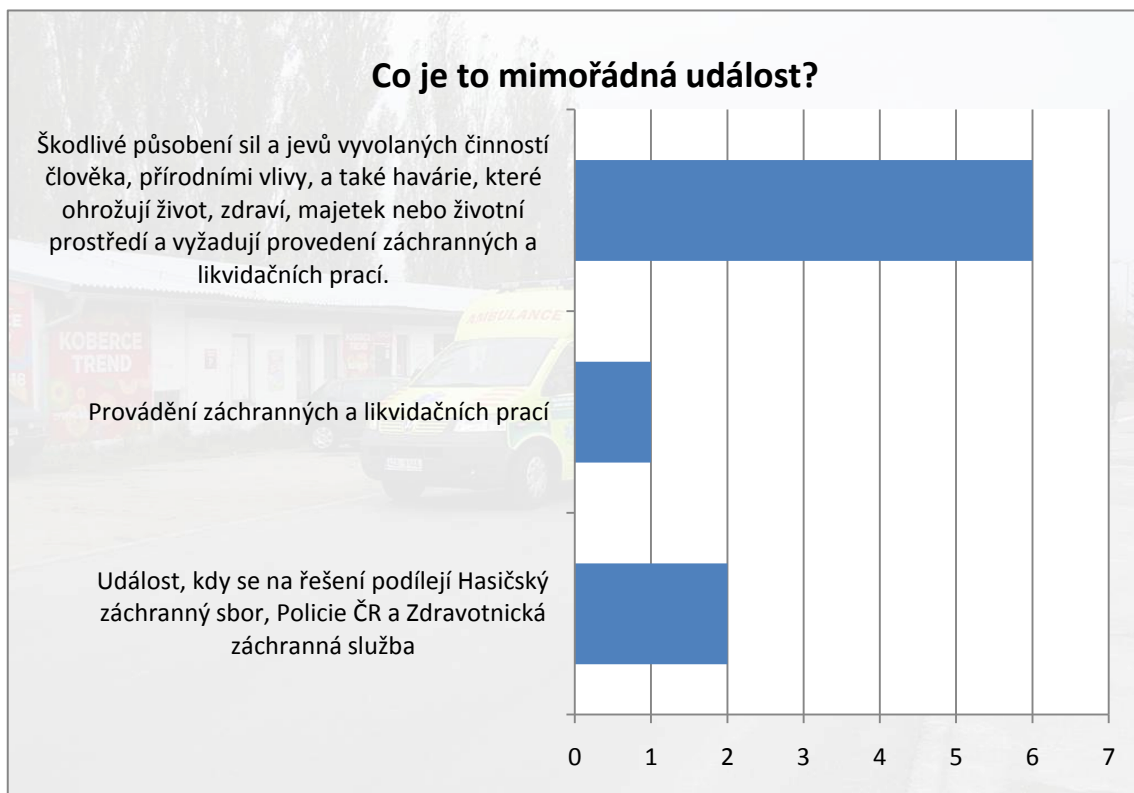

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka zaměřená na specifikaci pojmové znalosti mimořádné události (*Co je to mimořádná událost?*) uváděla tři možnosti výběru. Šest respondentů (67%) uvedlo, že mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka,

přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Ve dvou případech (22%) byla vybrána odpověď: událost, kdy se na řešení podílejí Hasičský záchranný sbor, Policie ČR a Zdravotnická záchranná služba. Další možnost (provádění záchranných a likvidačních prací) byla označena v jednom případě (11%). (graf č. 5)

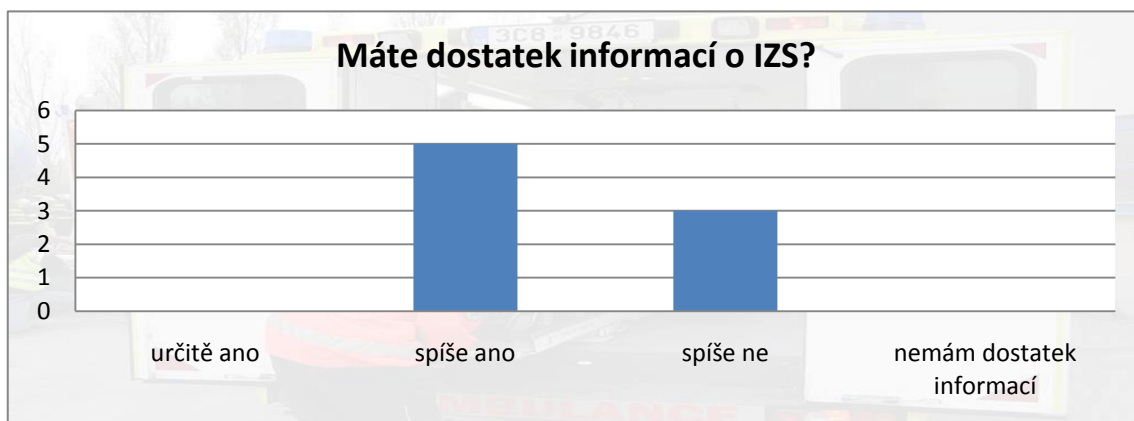
Graf 5 Odpovědi řízeného rozhovoru – co je to mimořádná událost.

Zdroj: vlastní výzkum

V pořadí čtvrtá otázka měla zaznamenat subjektivní názor respondentů na dostatek informací o integrovaném záchranném systému. Na otázku *Máte dostatek informací o IZS?* Odpověděli respondenti následovně: spíše ano 5 vedoucích, spíše ne 3 vedoucí a další odpovědi (určitě ano – určitě ne) nebyly vybrány. (graf č. 6)

Graf 6 Odpovědi řízeného rozhovoru – máte dostatek informací o IZS

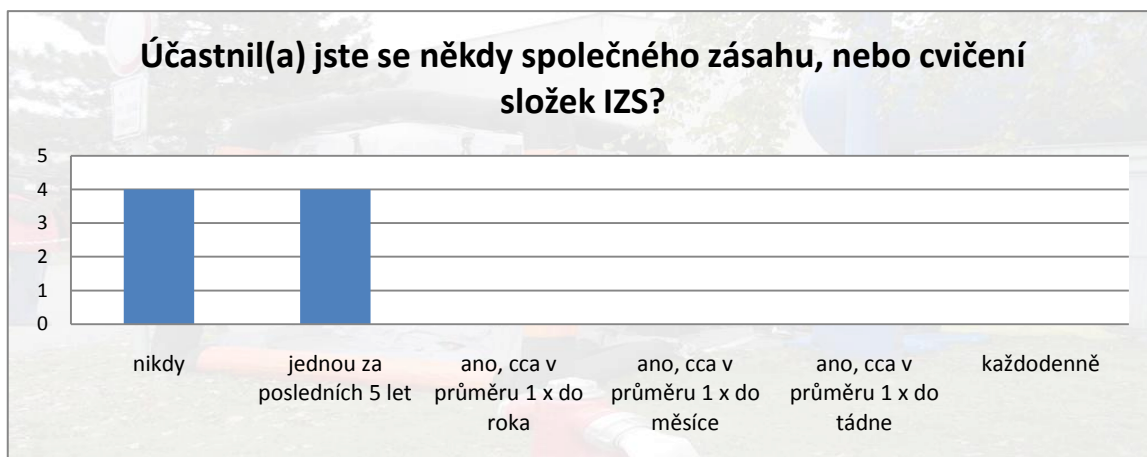

Zdroj: vlastní výzkum

Následující dvojice otázek (č. 5 a č. 6) měla zjistit, zda se dotazovaní účastnili společného zásahu či cvičení integrovaného záchranného systému a zda byl u tohoto zásahu velitelem zásahu příslušník Policie České republiky.

Z odpovědí na první otázku (Účastnil(a) jste se někdy společného zásahu, nebo cvičení složek IZS?) je zřejmé, že 4 vedoucí se nezúčastnili nikdy, pouze 1 se zúčastnil jednou za posledních pět let. Ostatní možnosti zůstaly bez odpovědi. (graf č. 7)

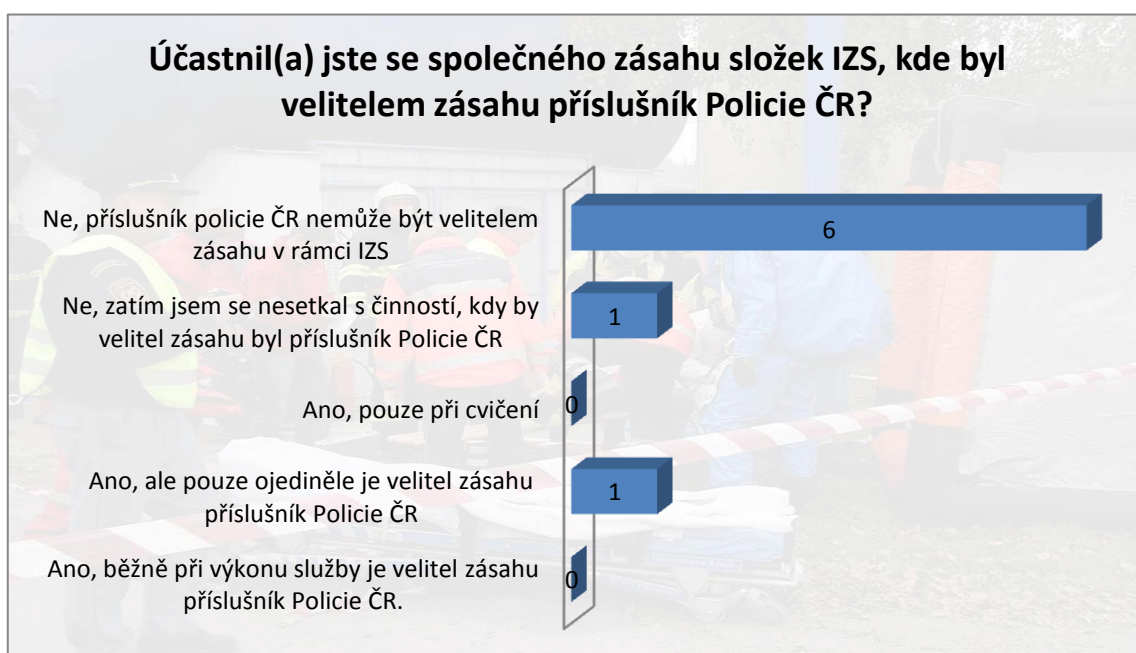
Graf 7 Odpovědi řízeného rozhovoru – účastnil(a) jste se někdy společného zásahu, nebo cvičení složek IZS

Zdroj: vlastní výzkum

Na druhou otázku (*Účastnil(a) jste se společného zásahu složek, kde byl velitelem zásahu příslušník Policie ČR?*) odpovídali vedoucí následovně: šest odpovědělo - ne, příslušník policie ČR nemůže být velitelem zásahu v rámci IZS. Shodně, po jednom z dotazovaných - ne, zatím jsem se neseťkal s činností, kdy by velitel zásahu byl příslušník Policie ČR, - ano, ale pouze ojedinele je velitel zásahu příslušník Policie ČR. Ostatní odpovědi (ano, pouze při cvičení a – ano, běžně při výkonu služby je velitel zásahu příslušník Policie ČR) nebyly vybrány. (graf č. 8)

Graf 8 Odpovědi řízeného rozhovoru – účastnil(a) jste se společného zásahu, kde byl velitelem zásahu příslušník Policie ČR

Zdroj: vlastní výzkum

Další související otázka (*Kdo byl velitelem zásahu při mimořádných událostech, kterých jste se účastnil(a)?*) poskytla tyto odpovědi: pět respondentů označilo za velitele zásahu HZS, P ČR, vybrali dva respondenti. Zbývající možnosti nebyly označeny. (graf č. 9)

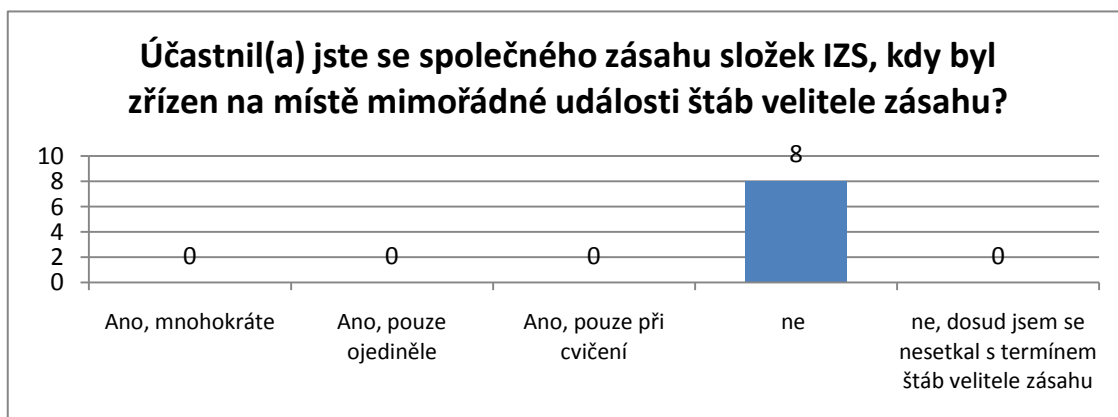
Graf 9 Odpovědi řízeného rozhovoru – kdo byl velitelem zásahu při mimořádných událostech, kterých jste se účastnil

Zdroj: vlastní výzkum

Navazující otázka zněla: *Účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kdy byl zřízen na místě mimořádné události štáb velitele zásahu?* Zde jednoznačně všichni vedoucí odpověděli - ne. (graf č. 10)

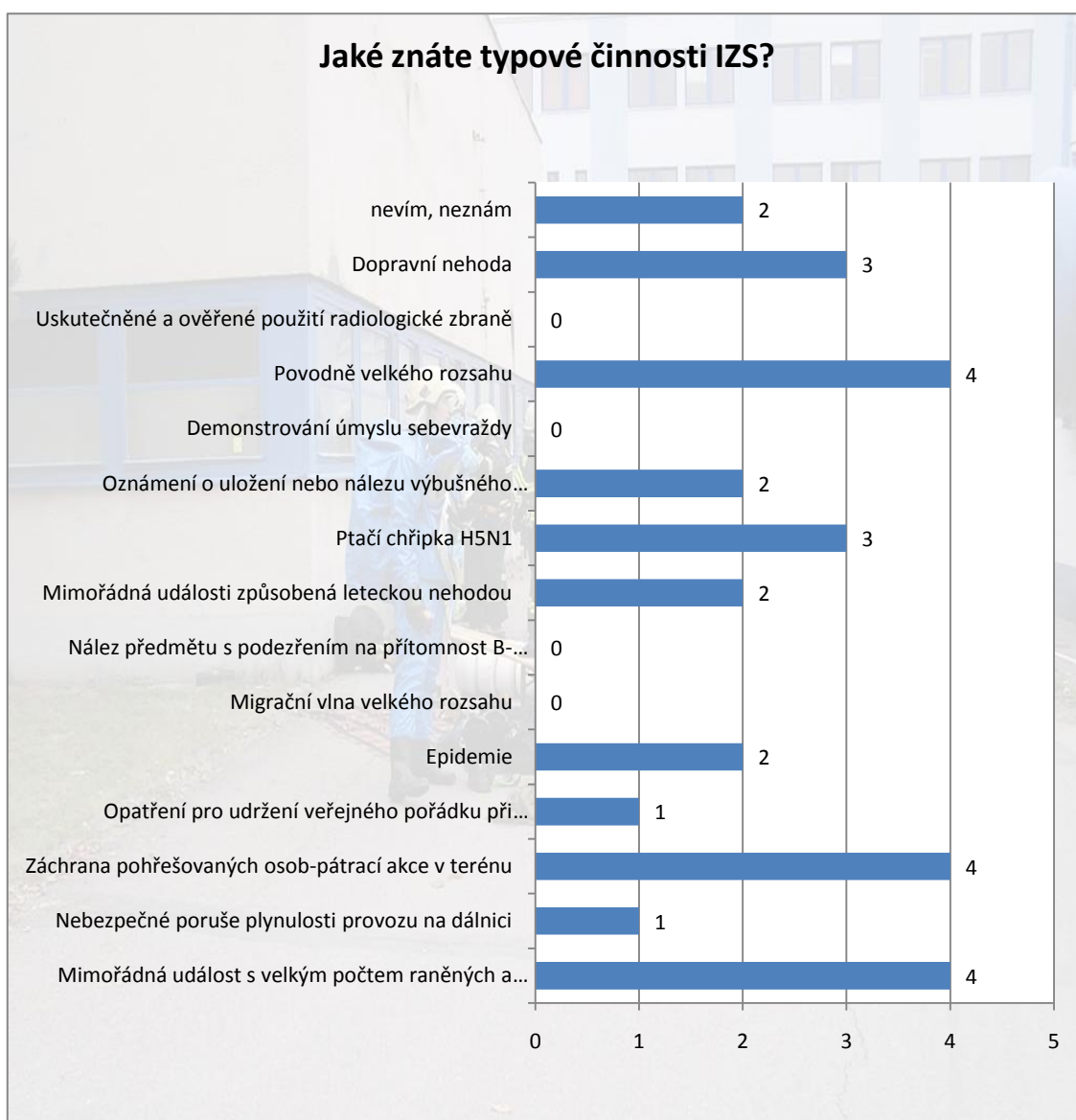
Graf 10 Odpovědi řízeného rozhovoru – účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kdy byl zřízen na místě mimořádné události štáb velitele zásahu

Zdroj: vlastní výzkum

Následující dvojice otázek (č. 9 a č. 10) zjišťovala stav informovanosti vedoucích pracovníků o typových činnostech integrovaného záchranného systému. Odpovědi na první otázku (*Jaké znáte typové činnosti IZS?*) vyjadřuje graf č. 11 a tabulka 2.

Graf 11 Odpovědi řízeného rozhovoru – jaké znáte typové činnosti

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 2 Znárodnění odpovědí jednotlivých respondentů na otázku jaké znáte typové činnosti

	1	2	3	4	5	6	7	8
Mimořádná událost s velkým počtem raněných a obětí			X	X	X	X		
Nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici				X				
Záchrana pohřešovaných osob-pátrací akce v terénu		X	X	X			X	
Opatření pro udržení veřejného pořádku při technoparty				X				
Epidemie		X	X				X	
Migrační vlna velkého rozsahu								
Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů								
Mimořádná události způsobená leteckou nehodou				X	X			
Ptačí chřipka H5N1		X	X			X	X	
Oznámení o uložení nebo nálezu výbušného předmětu			X			X		
Demonstrování úmyslu sebevraždy								
Povodně velkého rozsahu		X	X	X	X		X	
Uskutečněné a ověřené použití radiologické zbraně								
Dopravní nehoda		X	X	X				
nevím, neznám	X							X

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka *Co to jsou vlastně typové činnosti?* měla předpřipraveno pět variant odpovědí. Šest vedoucích vybralo možnost, že typové činnosti stanovují postup a úkoly jednotlivých složek při společném zásahu. Tři vedoucí označili, že typové činnosti jsou podkladem pro spolupráci na místě zásahu. Dva respondenti si myslí, že jde o typové plány. Jeden vedoucí neví, nezná pojen typové činnosti. (graf č. 12, tabulka č. 3)

Graf 12 Odpovědi řízeného rozhovoru – co to jsou vlastně typové činnosti

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 3 Znázornění odpovědi jednotlivých respondentů na otázku co jsou to vlastně typové činnosti

	1	2	3	4	5	6	7	8
jsou to typové plány		X			X			
stanovují postup a úkoly jednotlivých složek při společném zásahu	X	X	X	X		X	X	
jsou podkladem pro spolupráci na místě zásahu		X	X		X			
nahrazují vícestranné dohody								
nevím, neznám								X

Zdroj: vlastní výzkum

Následující otázky byly zaměřeny na zjištění znalostí, které souvisí s oblastí koordinace integrovanému záchrannému systému.

Otázka č. 10 (*Koordinace záchranných a likvidačních prací probíhá na těchto úrovních*) měla připraveno pět možností odpovědí. Odpovědi respondentů jsou zaznamenány níže (graf č. 13, tabulka č. 4)

Graf 13 Odpovědi řízeného rozhovoru – koordinace záchranných a likvidačních prací probíhá na těchto úrovních

Zdroj: vlastní výzkum

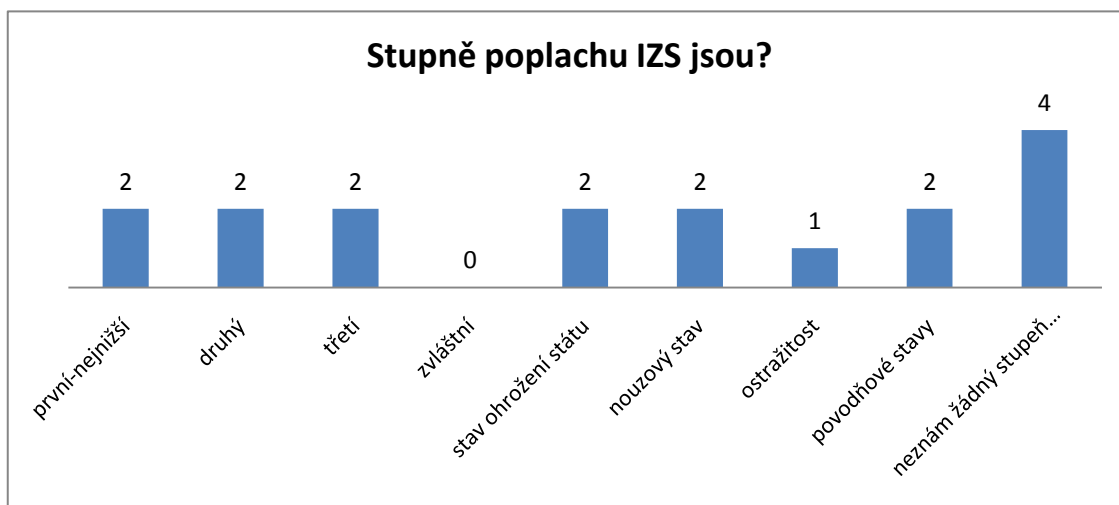
Tabulka 4 Znázornění odpovědí jednotlivých respondentů na otázku koordinace záchranných a likvidačních prací probíhá na těchto úrovních

	1	2	3	4	5	6	7	8
taktická			X	X				X
operační	X		X	X				X
strategická		X	X	X	X	X		
neznám úrovně koordinace								X

Zdroj: vlastní výzkum

Odpověď na otázku *Stupně poplachu IZS jsou?* ověřuje znalost stupňů poplachu integrovaného záchranného systému. Dva vedoucí uvedli, že existuje: první (nejnižší) stupeň, druhý a třetí stupeň poplachu. Čtyř vedoucí vybrali odpověď: neznám žádné stupně poplachu. O existenci zvláštního stupně se nezmínil ani jeden z dotazovaných. (graf č. 14, tabulka č. 5)

Graf 14 Odpovědi řízeného rozhovoru – stupně poplachu IZS jsou

Zdroj: vlastní výzkum

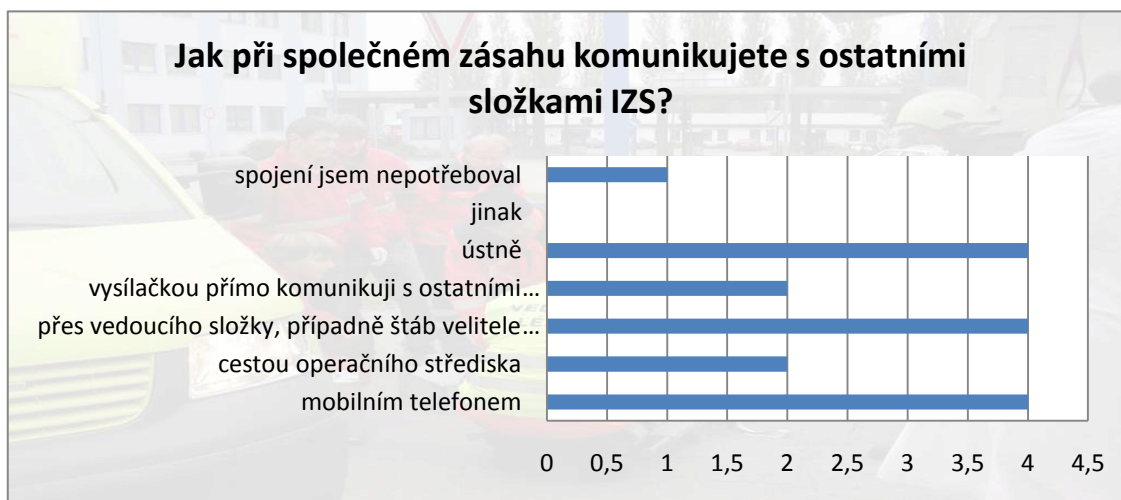
Tabulka 5 Znázornění odpovědí jednotlivých respondentů na otázku stupně poplachu IZS jsou

	1	2	3	4	5	6	7	8
první-nejnižší				X	X			
druhý				X	X			
třetí				X	X			
zvláštní								
stav ohrožení státu		X	X					
nouzový stav		X	X					
ostrážítost		X						
povodňové stavy		X	X					
neznám žádný stupeň poplachu	X					X	X	X

Zdroj: vlastní výzkum

Z odpovědí na otázku U 14. otázky (*Jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS?*) je zřejmé následující: 4 respondenti komunikují pomocí mobilního telefonu, ústně a dále přes vedoucího složky, případně štáb velitele zásahu. Dva respondenti komunikují přes vysílačku nebo cestou operačního střediska. Jeden dotazovaný spojení při společném zásahu nepotřeboval vůbec. (graf č. 15, tabulka č. 6)

Graf 15 Odpovědi řízeného rozhovoru – jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 6 Znázornění odpovědí jednotlivých respondentů na otázku jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS

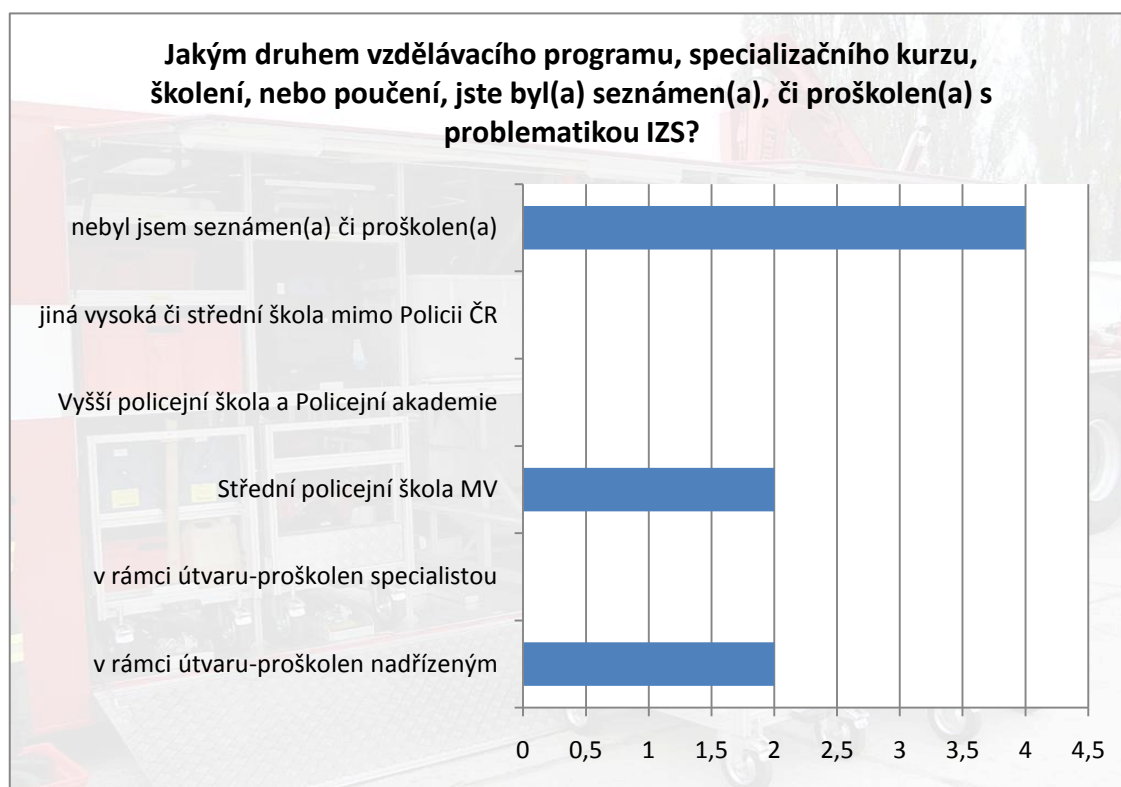
	1	2	3	4	5	6	7	8
mobilním telefonem	X		X		X	X		
cestou operačního střediska			X			X		
přes vedoucího složky, případně štáb velitele zásahu		X		X	X	X		
vysílačkou přímo komunikuji s ostatními složkami					X	X		
ústně			X		X	X		X
jinak								
spojení jsem nepotřeboval								X

Zdroj: vlastní výzkum

Další skupina otázek (č. 15 až č. 17) byla zaměřena na zjištění zdroje původu informací, které mají vedoucí funkcionáři o integrovaném záchranném systému. Z odpovědí na první z těchto otázek (*Jakým druhem vzdělávacího programu, specializačního kurzu, školení, nebo poučení, jste byl(a) seznámen(a), či proškolen(a) s problematikou IZS?*) vyplývá, že čtyři dotazovaní nebyli proškoleni či seznámeni s problematikou IZS. Dva respondenti byli proškoleni na Střední policejní škole MV a dva se s problematikou seznámili v rámci útvaru, kde byli proškoleni nadřízeným. Žádný z respondentů nebyl proškolen na jiné vysoké či střední škole mimo Policii ČR,

na Vyšší policejní škole, Policejní akademii ani proškolen specialistou v rámci útvaru.
(graf č. 16)

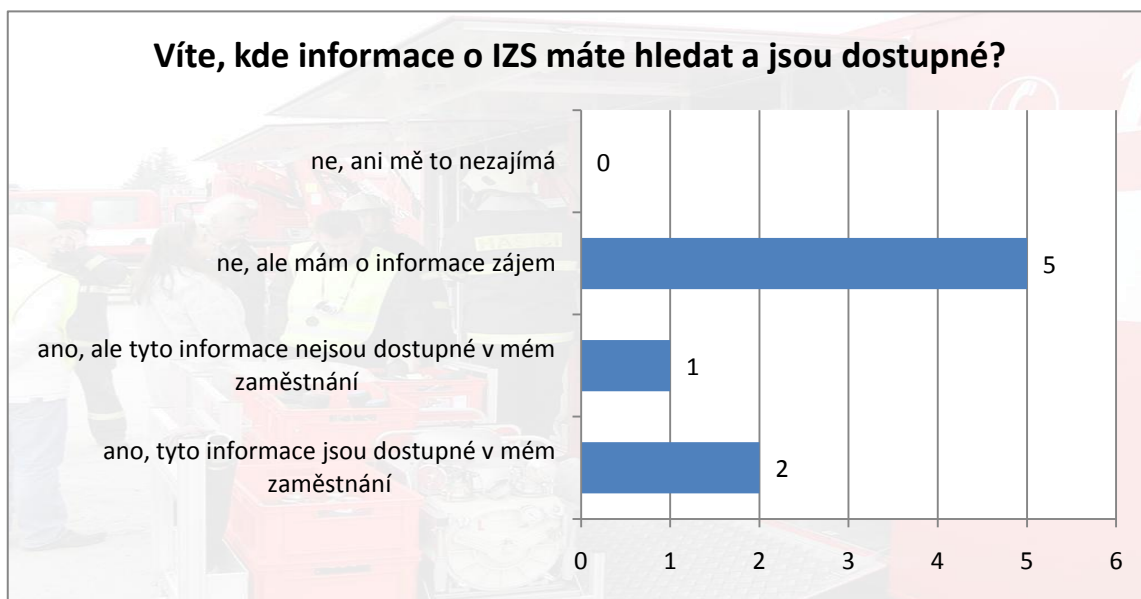
Graf 16 Odpovědi řízeného rozhovoru - jakým druhem vzdělávacího programu, specializačního kurzu, školení, nebo poučení, jste byl(a) seznámen(a), či proškolen(a) s problematikou IZS

Zdroj: vlastní výzkum

Doplňující a zároveň poslední otázka (*Víte, kde informace o IZS máte hledat a jsou dostupné?*) měla čtyři možnosti odpovědí. Pět dotazovaných neví, kde má informace hledat, ale má o ně zájem. Dva respondenti mají k informacím dostupnost v zaměstnání. Jeden z dotazovaných ví, kde informace najít, ale v zaměstnání k nim nemá přístup. (graf č. 17)

Graf 17 Odpovědi řízeného rozhovoru – víte, kde informace o IZS máte hledat a jsou dostupné

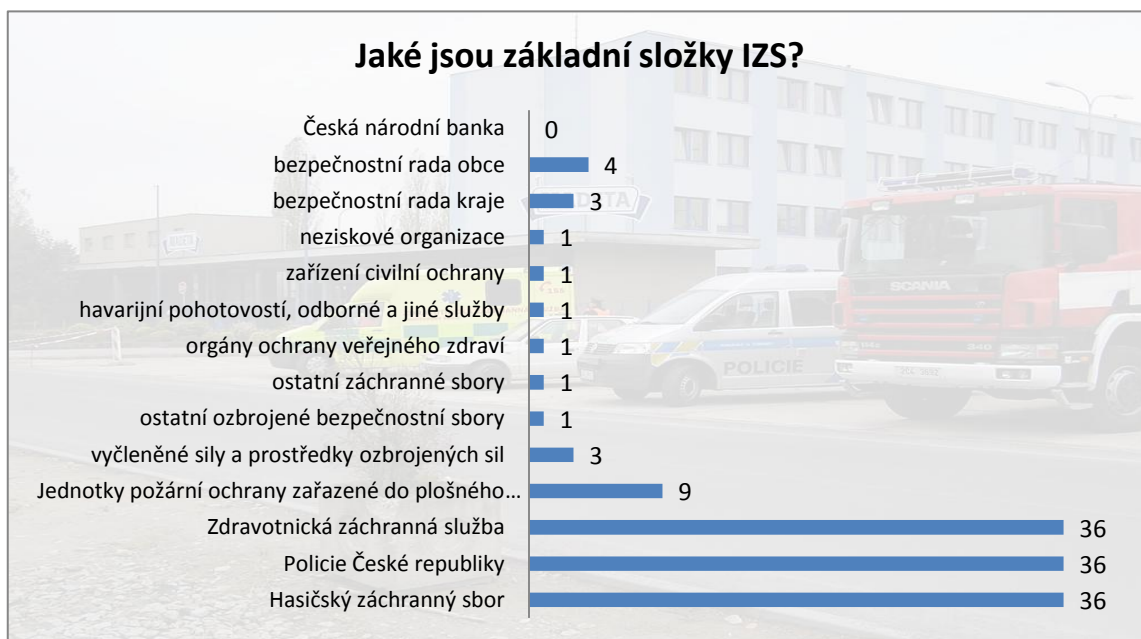
Zdroj: vlastní výzkum

4.2 Výsledky dotazníkového průzkumu

Dotazníkové šetření proběhlo u 36 respondentů. Průzkum byl pojat jako doplnění informací získaných ze strukturovaného rozhovoru s vedoucími a dotazník sestaven v obdobném duchu. Otázky jsou většinou totožné s již výše uvedeným řízeným rozhovorem a vyjadřují znalosti výkonných policistů. Znalost složek je zde zúžena pouze na základní složky integrovaného záchranného systému.

Na otázku *Jaké jsou základní složky IZS?* odpovědělo všech 36 dotazovaných, že se jedná o HZS, P ČR a ZZS. Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje mezi základní složky zařadilo pouze 9 respondentů, 4 policisté vybrali bezpečnostní radu obce a 3 policisté označili bezpečnostní radu kraje a vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil. Ostatní možnosti (kromě České národní banky) byly vybrány jedním respondentem. (graf č. 18)

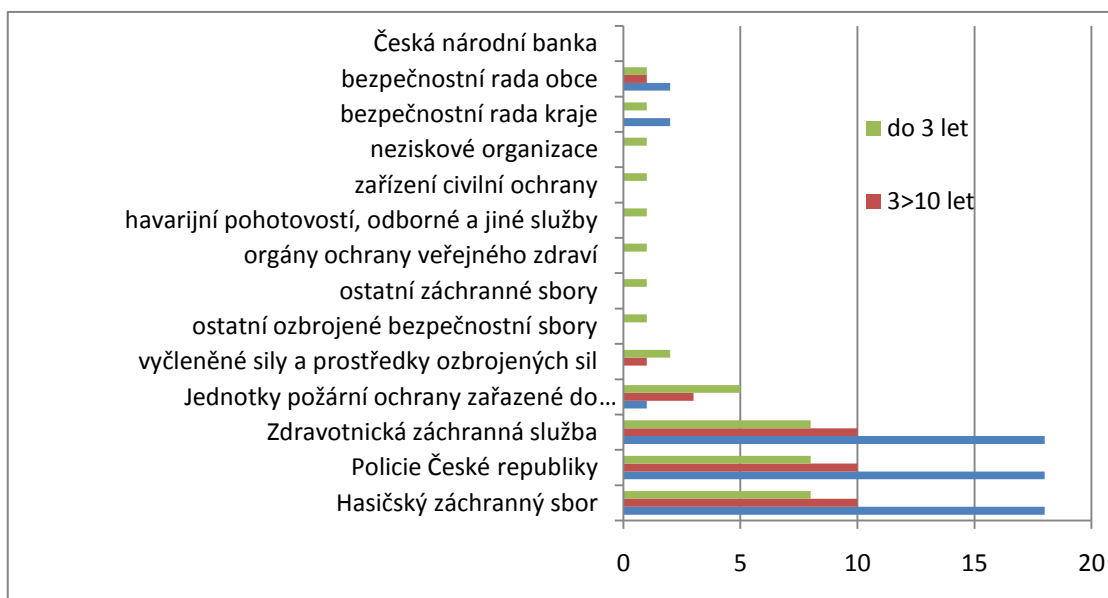
Graf 18 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jaké jsou základní složky IZS

Zdroj: vlastní výzkum

Rozlišení odpovědí na předcházející otázku podle délky služebního zařazení dotazovaných zaměstnanců zobrazuje následující graf č. 19.

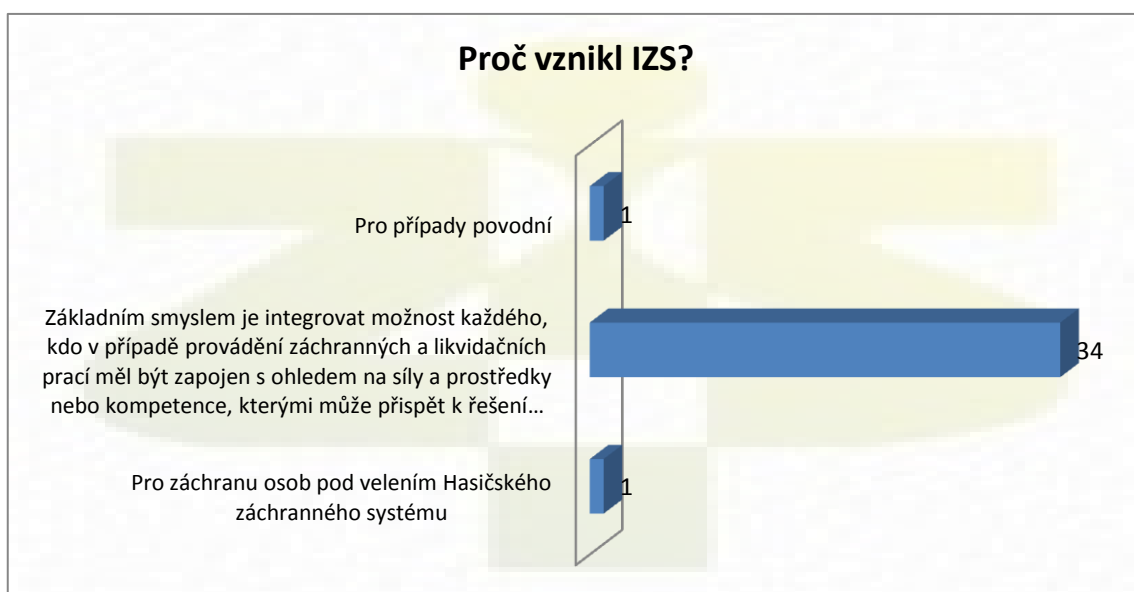
Graf 19 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů – jaké jsou základní složky IZS

Zdroj: vlastní výzkum

Jako druhá v dotazníkovém průzkumu byla položena otázka *Proč vznikl integrovaný záchranný systém?* Zde 34 dotázaných uvedlo odpověď, že základním smyslem je integrovat možnost každého, kdo v případě provádění záchranných a likvidačních prací měl být zapojen s ohledem na síly a prostředky nebo kompetence, kterými může přispět k řešení mimořádné události. Ostatní odpovědi (pro záchranu osob pod velením Hasičského záchranného systému a pro případy povodní) označil vždy jeden z dotazovaných. (graf č. 20)

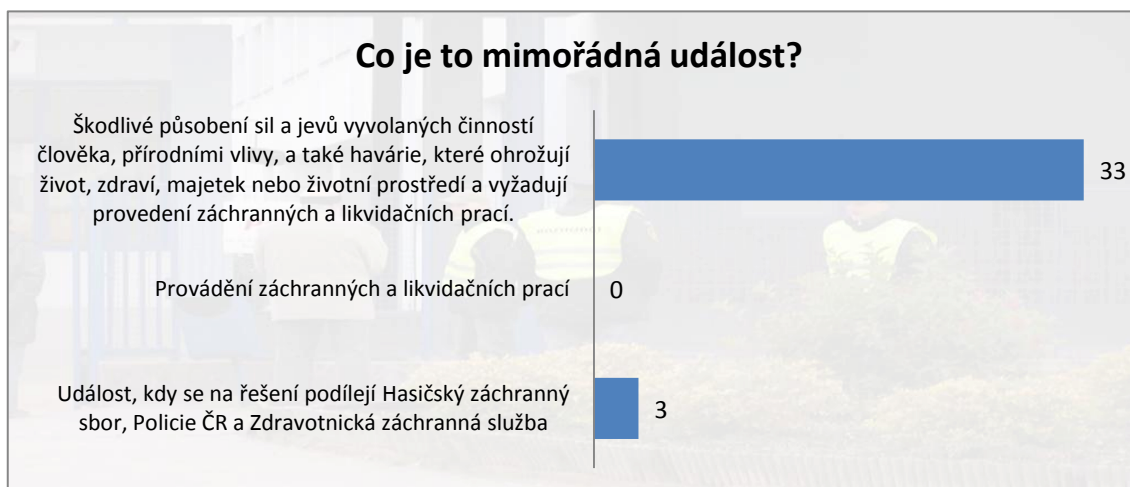
Graf 20 Odpovědi dotazníkového průzkumu – proč vznikl IZS

Zdroj: vlastní výzkum

U otázky *Co je to mimořádná událost?* byly respondentům nabízeny tři možnosti odpovědí. 92 % dotazovaných (33 policistů) vybralo možnost, že se jedná o škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (jak ji definuje zákon). Alternativa, že jde o událost, kdy se na řešení podílejí Hasičský záchranný sbor, Policie ČR a Zdravotnická záchranná služba, byla zastoupena 8% odpovědí (3 policisté) a poslední nabízená možnost (provádění záchranných a likvidačních prací) nebyla označena. (graf č. 21)

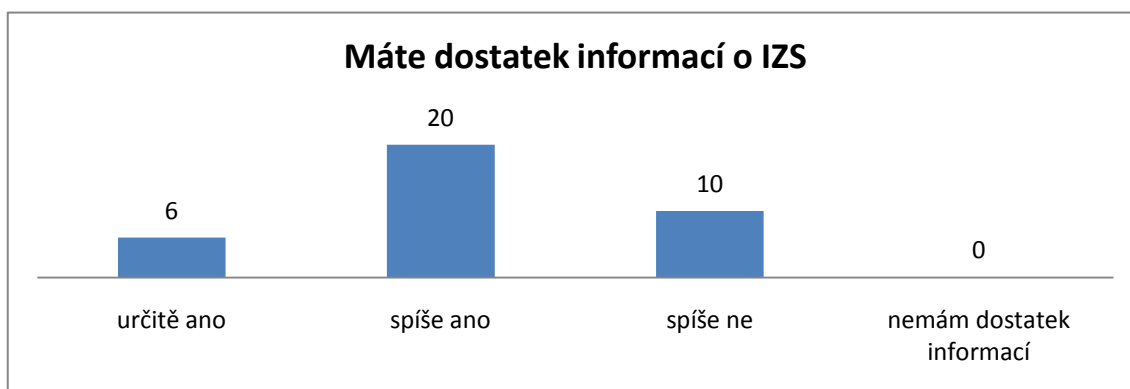
Graf 21 Odpovědi dotazníkového průzkumu – co je to mimořádná událost

Zdroj: vlastní výzkum

Překvapivé jsou odpovědi na otázku *Máte dostatek informací o IZS?* Určitě ano - tak odpovědělo 6 dotazovaných (17%), spíše ano 20 (55%), spíše ne 14 respondentů (28%). (viz graf č. 22) Odpovědi na tuto otázku, která byla zodpovídána na začátku dotazníku, můžeme následně porovnat s odpověďmi na otázku *Jste dostatečně seznámen(a) s činností IZS pro řešení mimořádných událostí a krizových situací?*, která byla zařazena ke konci dotazníku. Zde je z odpovědí patrné, že 6 dotazovaných (17%) je dostatečně seznámeno, 9 respondentů (25%) je seznámeno částečně, 18 (50%) ne zcela. 3 policisté (8%) nejsou seznámeni. (viz graf č. 23)

Graf 22 Odpovědi dotazníkového průzkumu – máte dostatek informací o IZS

Zdroj: vlastní výzkum

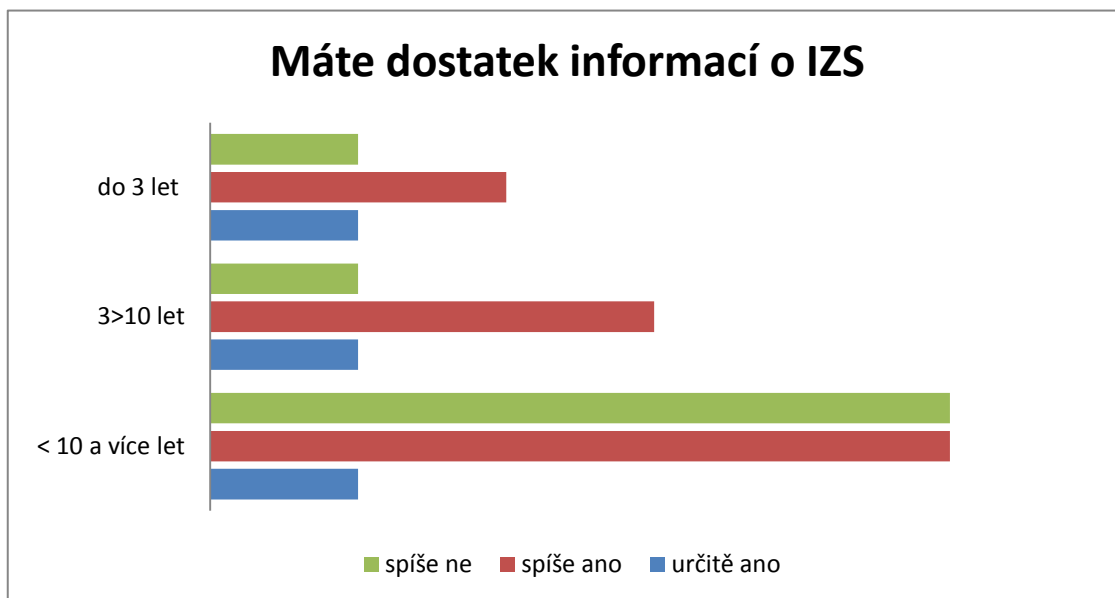
Graf 23 odpovědi dotazníkového průzkumu – jste dostatečně seznámen(a) s činností IZS pro řešení mimořádných událostí a krizových situací

Zdroj: vlastní výzkum

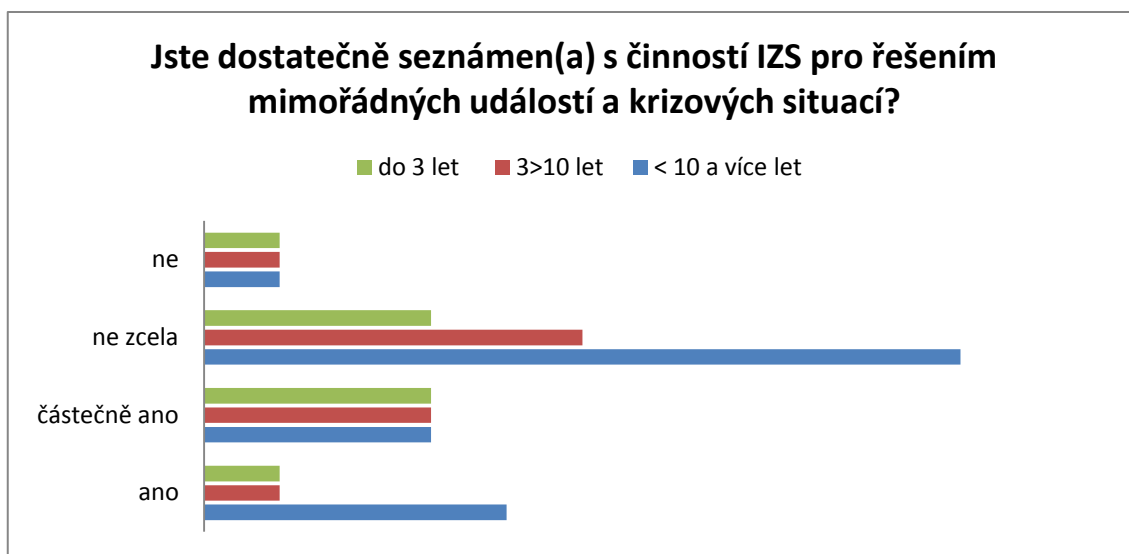
Odpovědi na předchozí otázky jsou v následujícím grafu (č. 24 a 25) názorně rozděleny dle délky služebního poměru odpovídajících policistů.

Graf 24 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů – máte dostatek informací o IZS

Zdroj: vlastní výzkum

Graf 25 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů – jste dostatečně seznámen(a) s činností IZS pro řešení mimořádných událostí a krizových situací

Zdroj: vlastní výzkum

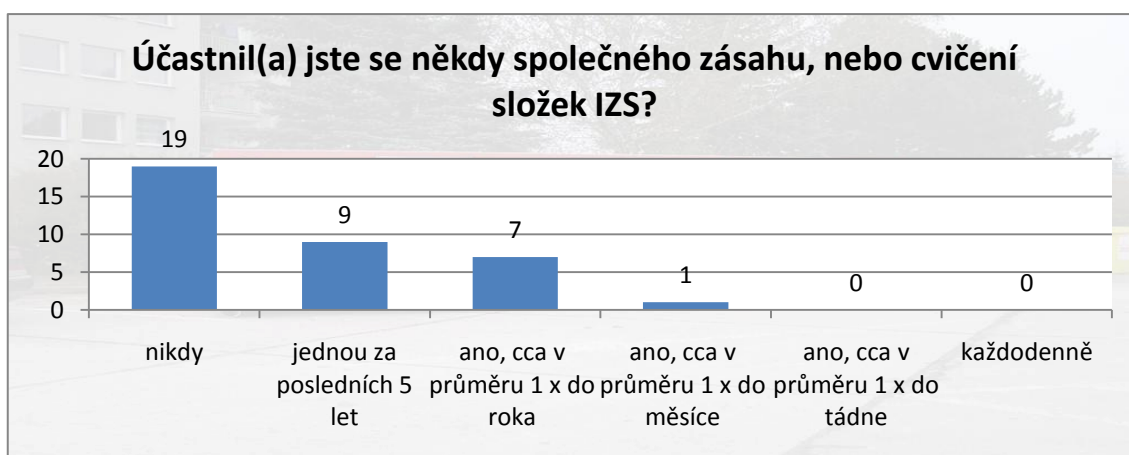
U otázky *Účastnil(a) jste se někdy společného zásahu, nebo cvičení složek IZS?* byly odpovědi následující: 19 dotazovaných se neúčastnilo nikdy(50%), jednou za posledních 5 let se zúčastnilo 9 respondentů (25%), 7 dotázaných (19%) se zúčastnilo v průměru cca jednou do roka a v průměru cca jednou za měsíc se účastnil jeden policista. (graf č. 26)

Navazující otázka *Účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kde byl velitelem zásahu příslušník Policie ČR?* měla následující varianty odpovědí. První varianta: ano, běžně při výkonu služby je velitel zásahu příslušník Policie ČR- takto odpověděli 4 dotazovaní (11%). –Druhá varianta: ano, ale pouze ojedinele je velitel zásahu příslušník Policie ČR - odpověděli taktéž 4 dotazovaní (11%). Třetí varianta: pouze při cvičení - takto se společného zásahu zúčastnilo 6 dotazovaných (17%). Nejvíce respondentů 21(58se zatím nesešlo s činností, kdy by velitel zásahu byl příslušník Policie ČR. Poslední variantu odpovědi:ne, příslušník policie ČR nemůže být velitelem zásahu v rámci IZS označil jako správnou jediný respondent (3%). (viz graf č. 27)

Odpovědi na další otázku (*Kdo byl velitelem zásahu při mimořádných událostech, kterých jste se účastnil(a)?*) byly zaznamenány následující: 22 policistů

(61%) se účastnilo mimořádné události, kde byl velitelem HZS, v 6 případech (17%) PČ R. Šest dotazovaných (17%) uvedlo, že nebylo patrné, kdo je velitelem zásahu. 2 respondenti (5%) uvedli, že je velitelem zásahu vždy příslušník HZS, Policie ČR, ZZS, JPO, který se dostavil na místo první (právo přednostního velení). Zbývající možnosti (ZZS a JPO) nebyly označeny. (viz graf č. 28)

Graf 26 Odpovědi dotazníkového průzkumu – účastnil(a) jste se někdy společného zásahu nebo cvičení složek IZS

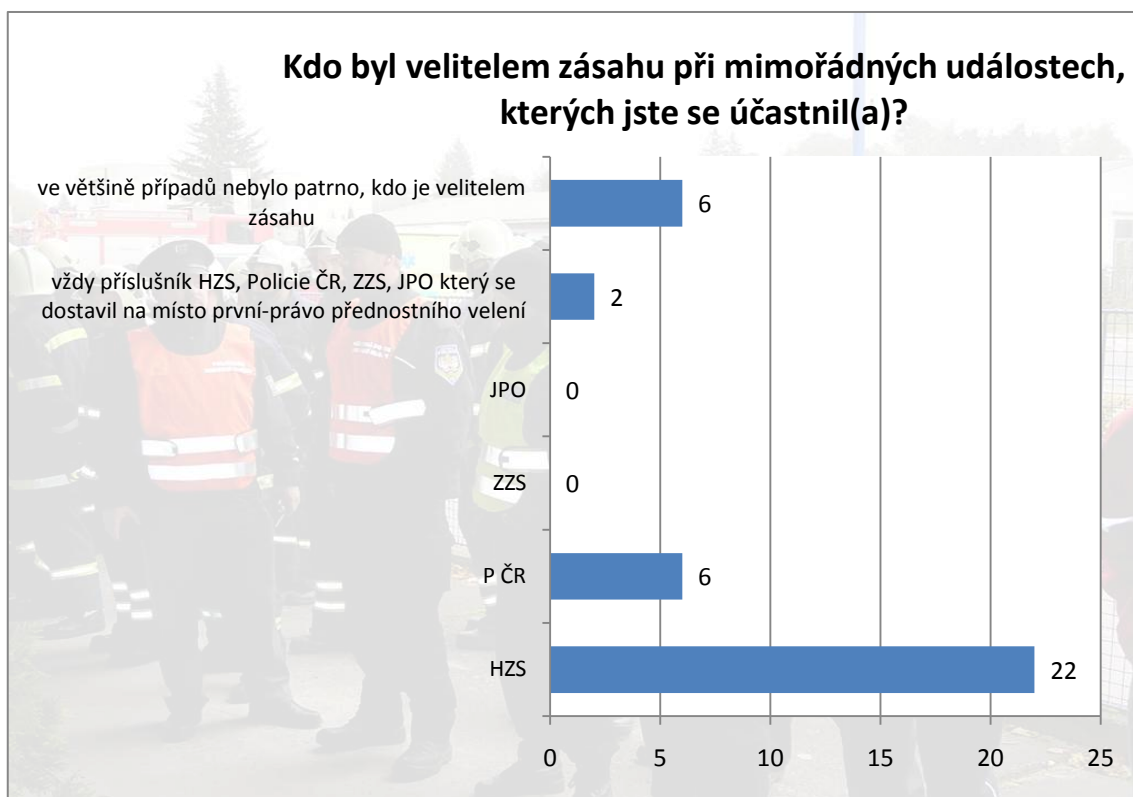
Zdroj: vlastní výzkum

Graf 27 Odpovědi dotazníkového průzkumu – účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kde byl velitelem zásahu příslušník Policie ČR

Zdroj: vlastní výzkum

Graf 28 Odpovědi dotazníkového průzkumu – kdo byl velitelem zásahu při mimořádných událostech, kterých jste se účastnil(a)

Zdroj: vlastní výzkum

V pořadí osmá otázka (*Účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kdy byl zřízen na místě mimořádné události štáb velitele zásahu?*) nabídla dotazovaným pět možností odpovědí. Většina (75% - 27 policistů) se takové akce neúčastnila. Pouze při cvičení se společného zásahu účastnilo 11% dotazovaných (4 respondenti) a stejný počet policistů se dosud nesetkal s termínem štáb velitele zásahu. Pouze ojedinele se s tímto termínem setkal jeden dotazovaný (3%). (graf č. 29)

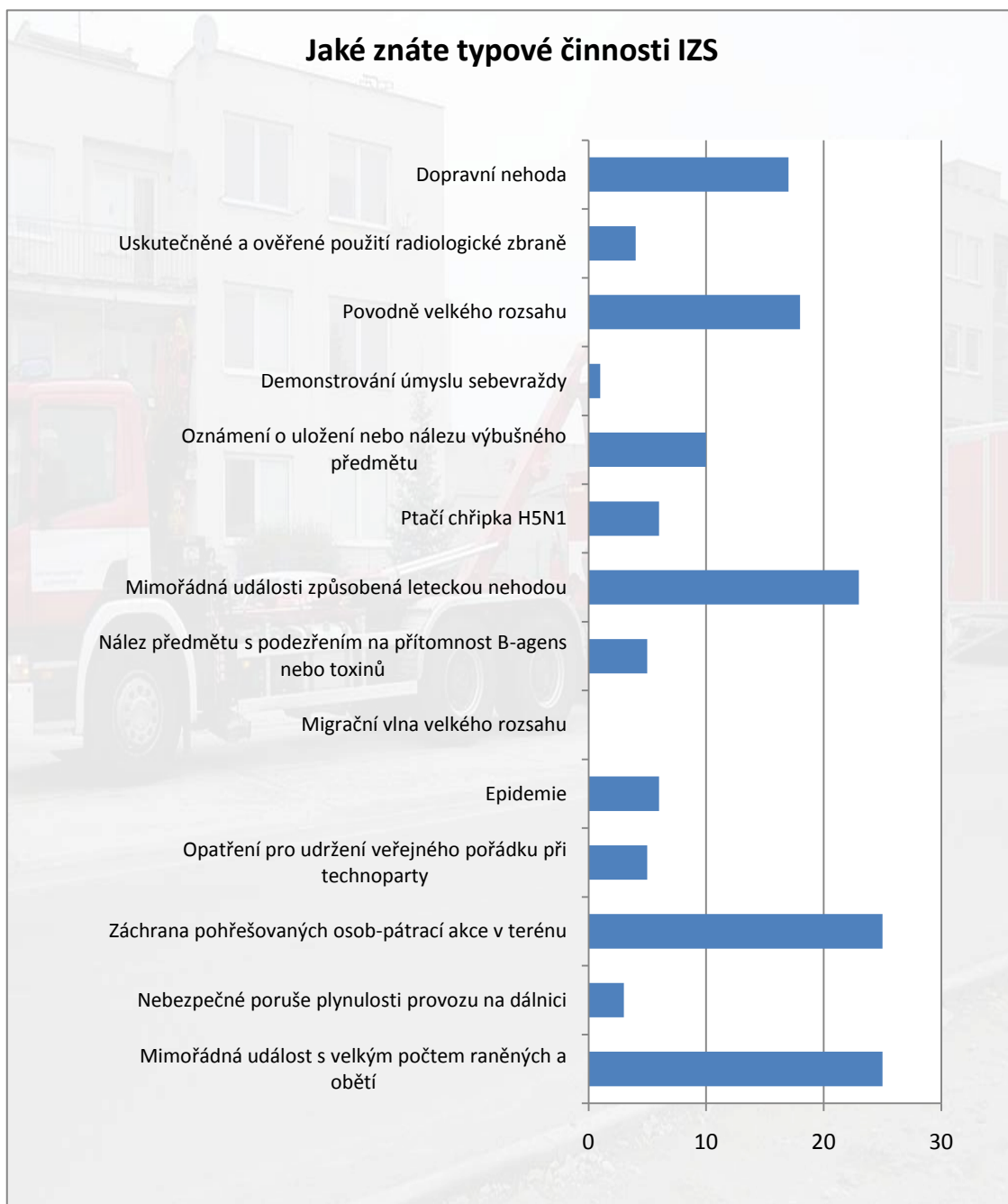
Graf 29 Odpovědi dotazníkového průzkumu – účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kdy byl zřízen na místě mimořádné události štáb velitele zásahu

Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku *Jaké znáte typové činnosti IZS?* Mohli respondenti odpovědět jednou ze 14 možností. Jedná o mimořádnou událost s velkým počtem raněných a obětí, takto odpovědělo 25 policistů, stejný počet respondentů odpověděl, že je to možnost záchranu pohřešovaných osob (pátrací akce v terénu). Mimořádnou událost způsobenou leteckou nehodou označilo odpovědí 23 dotazovaných, povodně velkého rozsahu vybralo 18 respondentů a dopravní nehoda byla vybrána 17 policisty. Možnost, že jde o oznámení o uložení nebo nálezů výbušného předmětu, označilo 10 policistů, epidemii a ptačí chřipku H5N1 vybralo 6 dotazovaných. Možnost opatření pro udržení veřejného pořádku při technoparty a možnosti nálezů předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů byly označeny jako odpovědi 5krát. Čtyřikrát byla označena varianta, že jde o uskutečněné a ověřené použití radiologické zbraně, třikrát byla vybrána možnost nebezpečné poruchy plynulosti provozu na dálnici. Jeden dotazovaný uvedl, že se jedná o uskutečněné a ověřené použití radiologické zbraně. Migrační vlna velkého rozsahu nebyla označena žádným z policistů. (viz graf č. 30, tabulka č. 7)

Graf 30 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jaké znáte typové činnosti IZS

Zdroj: vlastní výzkum

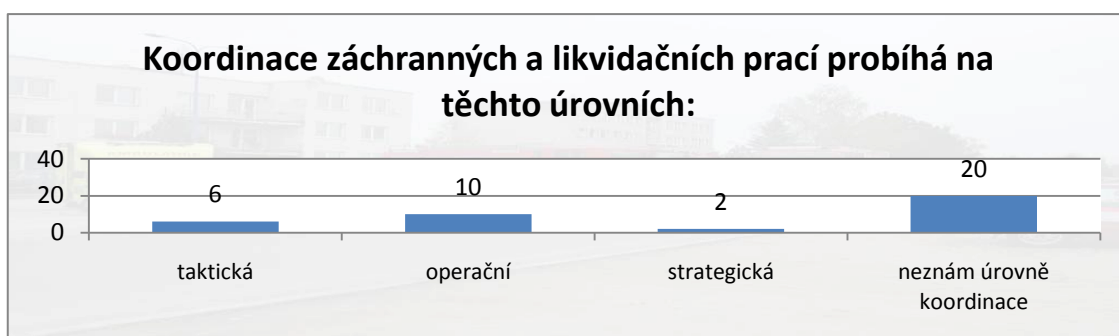
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	
	DO 3 LET									3 < 10 LET									VÍCE JAK 10 LET																		
Mimořádná událost s velkým počtem raněných a obětí		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici		X																																			
Záchrana pohřešovaných osob-pátrací akce v terénu	X			X	X	X		X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Opatření pro udržení veřejného pořádku při technoparty	X											X			X		X																				
Epidemie		X							X	X												X	X													X	
Migrační vlna velkého rozsahu																																					
Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů				X						X												X				X										X	
Mimořádná událost způsobená leteckou nehodou		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ptačí chřipka H5N1		X																				X	X	X											X	X	
Oznámení o uložení nebo nálezů výbušného předmětu										X	X										X		X	X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Demonstrování úmyslu sebevraždy										X																											
Povodně velkého rozsahu		X		X	X	X	X			X	X	X	X	X							X	X			X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	
Uskutečněné a ověřené použití radiologické zbraně		X							X	X																											
Dopravní nehoda	X		X							X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Tabulka 7 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů – jaké znáte typové činnosti IZS

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka zaměřená na znalost úrovní řízení (*Koordinace záchranných a likvidačních prací probíhá na těchto úrovních*) nabízela čtyři možnosti odpovědí. Jedná se o taktickou úroveň, takto odpovědělo 6 dotazovaných (16%), operační úroveň označilo 10 policistů (26%) a strategickou dva respondenti (5%). Úrovně koordinace neznalo 20 dotazovaných policistů (53%). (viz graf č. 28)

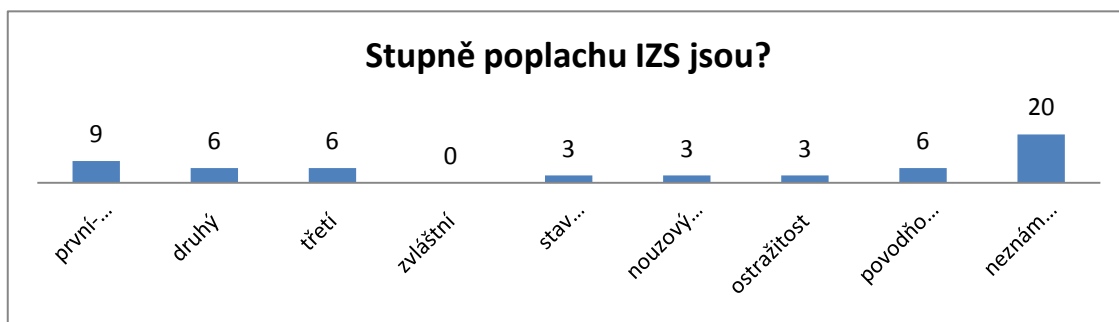
Graf 31 Odpovědi dotazníkového průzkumu – koordinace záchranných a likvidačních prací probíhá na těchto úrovních

Zdroj: vlastní výzkum

U otázky *Stupně poplachu IZS jsou?* bylo nabídnuto devět variant odpovědí. Stupně poplachu neznalo 20 dotazovaných. První - nejnižší stupeň vybralo 9 dotazovaných, druhý, třetí označilo 6 policistů. Zvláštní stupeň poplachu nezná žádný dotazovaný. (graf č. 32 a tabulka č. 8)

Graf 32 Odpovědi dotazníkového průzkumu – stupně poplachu IZS jsou

Zdroj: vlastní výzkum

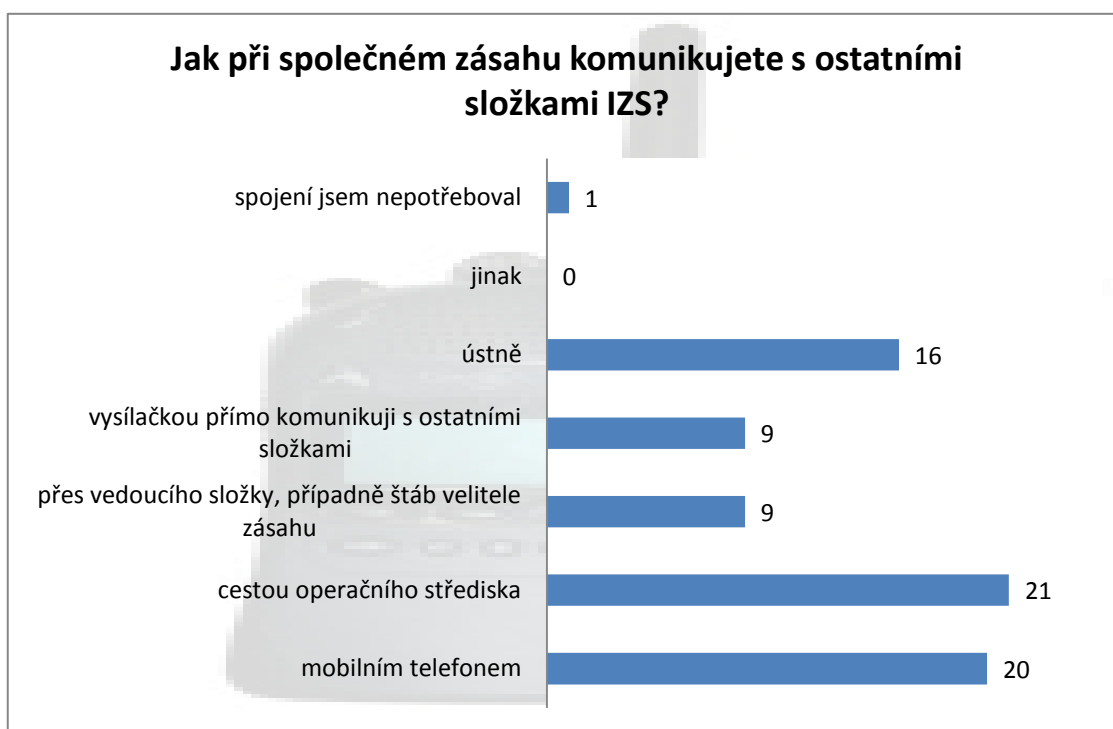
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	
	DO 3 LET			3 < 10 LET												VÍCE JAK 10 LET																					
první-nejnižší						X				X						X	X	X		X						X	X				X						
druhý						X										X	X	X								X					X						
třetí						X										X	X	X								X					X						
zvláštní																																					
stav ohrožení státu						X																				X					X						
nouzový stav																	X								X						X						
ostrážitost						X																			X									X			
povodňové stavy	X	X											X	X	X																				X		
neznám			X	X	X		X	X	X		X			X						X	X							X	X	X		X			X	X	X
žádný stupeň poplachu																																					

Tabulka 8 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů – stupně poplachu IZS jsou

Zdroj: vlastní výzkum

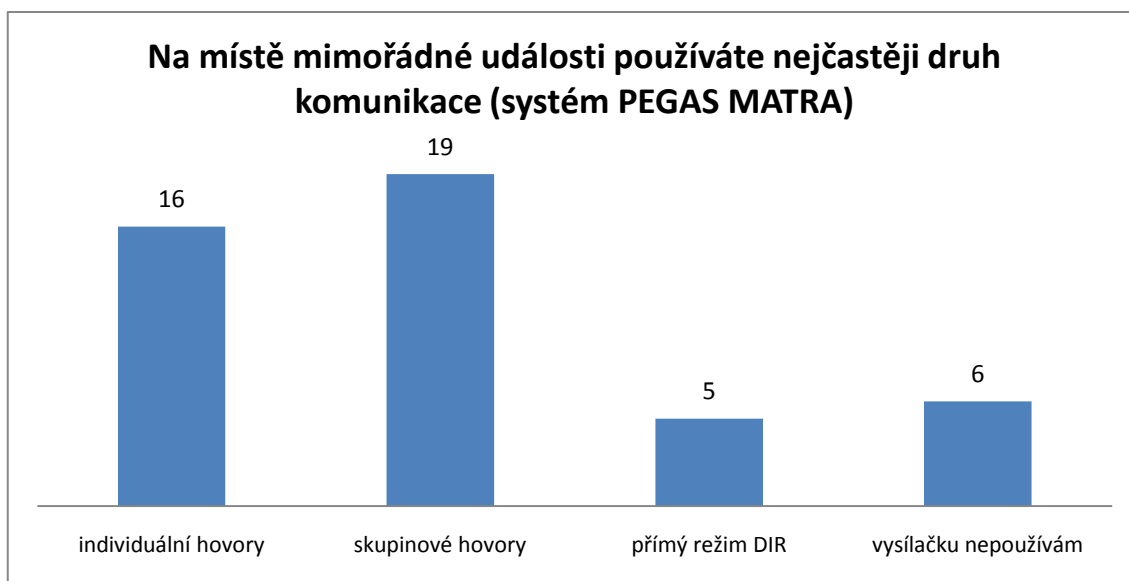
Další tři otázky byly zaměřené na komunikaci v místě mimořádné události. Na otázku *Jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS?* odpovědělo 21 dotazovaných, že komunikují cestou operačního střediska. Mobilní telefon využívá pro komunikaci 20 dotázaných, ústně komunikuje 16 respondentů a 9 policistů označilo za komunikační prostředek vysílačku a cestu přes vedoucí složky, případně štáb velitele zásahu. (viz graf č. 33). Související dotaz *Na místě mimořádné události používáte nejčastěji druh komunikace (systém PEGAS MATRA)* nabízel čtyři možnosti odpovědí. Skupinové hovory používá nejčastěji 19 a individuální hovory 16 dotazovaných. Vysílačku nepoužívá 6 policistů a přímý režim DIR využívá 5 respondentů. Na doplňující otázku *Jakým terminálem (vysílačkou) jste vybaven(a) pro výkon služby (systém PEGAS MATRA)?* odpovědělo 11 dotazovaných, že neví. Devět policistů používá značku SMART, 7 značku EASY a 4 dotazovaní značku EASY+. (viz graf č. 34, 35 a tabulka č. 9)

Graf 33 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS

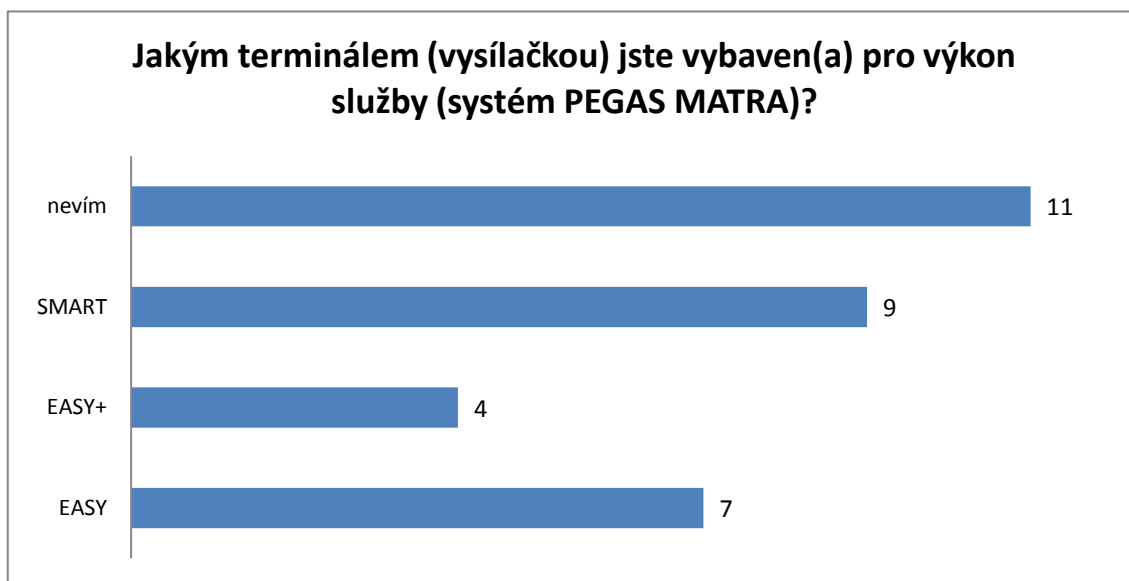
Zdroj: vlastní výzkum

Graf 34 Odpovědi dotazníkového průzkumu – na místě mimořádné události používáte nejčastěji druh komunikace

Zdroj: vlastní výzkum

Graf 35 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jakým terminálem jste vybaven pro výkon služby

Zdroj: vlastní výzkum

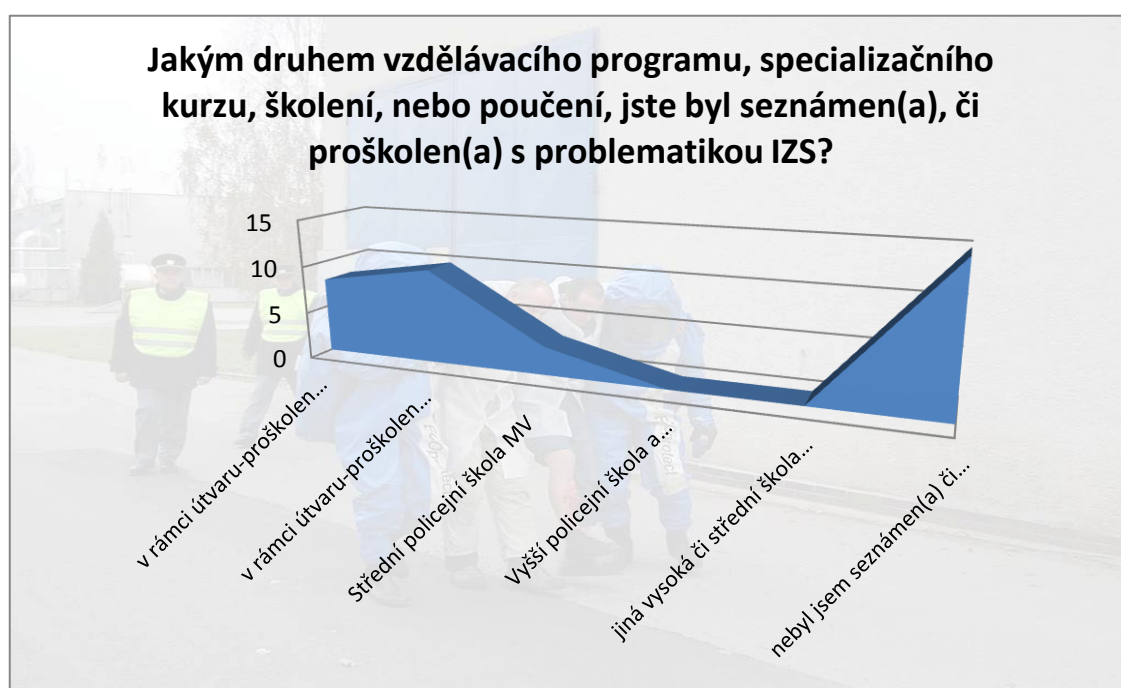
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36		
	DO 3 LET			3 < 10 LET						VÍCE JAK 10 LET																												
mobilním telefonem	X	X						X	X	X	X	X	X	X			X			X		X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X		
cestou operačního střediska	X	X		X					X	X	X	X			X	X	X						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
přes vedoucího složky, případně štáb velitele zásahu				X			X						X					X				X					X	X						X	X			
vysílačkou přímo komunikují s ostatními složkami ústně	X							X						X		X	X		X	X						X										X		
jinak		X	X		X				X	X	X													X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X		
spojení jsem nepotřeboval												X																										
individuální hovory				X		X	X			X								X	X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
skupinové hovory	X		X			X	X				X	X			X	X	X	X					X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
přímý režim DIR				X						X													X	X				X										
vysílačku nepoužívám		X						X	X					X						X						X												
EASY					X			X		X						X			X	X	X						X			X		X		X				
EASY+					X											X			X								X		X								X	
SMART			X				X	X	X	X	X	X	X	X			X				X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
nevím	X	X		X			X		X		X		X		X			X	X				X		X	X		X			X		X		X		X	

Tabulka 9 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů - jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS - na místě mimořádné události používáte nejčastěji druh – jakým terminálem jste vybaven pro výkon služby

Zdroj: vlastní výzkum

Jakým druhem vzdělávacího programu, specializačního kurzu, školení nebo poučení jste byl seznámen(a), či proškolen(a) s problematikou IZS? Tato otázka je zaměřená na zjištění cest přístupu k informacím o integrovaném záchranném systému u výkonných policistů. Nejvíce dotazovaných (15) nebylo s problematikou seznámeno či nebylo proškolen. V rámci útvaru bylo proškolen 10 policistů specialistou a 8 policistů nadřízeným. Proškolení na Střední policejní škola MV absolvovali tři dotazovaní. Na vyšší policejní škole a Policejní akademii spolu s jinou vysokou či střední školou mimo Policii ČR nebyl proškolen žádný z dotazovaných. (viz graf č. 36)

Graf 36 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jakým druhem vzdělávacího programu jste byl(a) proškolen s problematikou IZS

Zdroj: vlastní výzkum

Následná otázka (*Kdy jste byl(a) naposledy proškolen(a)?*) měla upřesnit proškolení policistů. Nejvíce dotazovaných (13) bylo proškolen do 10 let, 9 policistů do 5 let, do tří let 7 a do jednoho roku 4 respondenti. (viz graf č. 37).

Graf 37 Odpovědi dotazníkového průzkumu – kdy jste byl(a) naposledy proškolen(a)

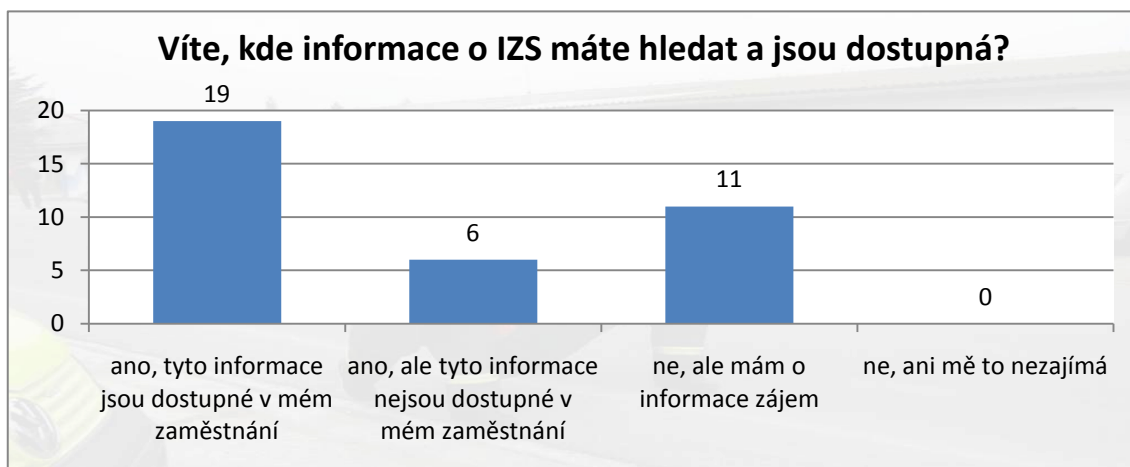

Zdroj: vlastní výzkum

Jaký je přístup k informacím, zjišťovala i následující otázka (*Víte, kde informace o IZS máte hledat a jsou dostupné?*). V zaměstnání má dostupnost k informacím 19 dotazovaných. Kde informace hledat ví 6 respondentů, ale nejsou pro ně v zaměstnání dostupné. O informace má zájem 11 policistů, ale neví, kde je hledat. Žádný z dotazovaných neoznačil možnost, že ho tato problematika nezajímá. (viz graf č. 38)

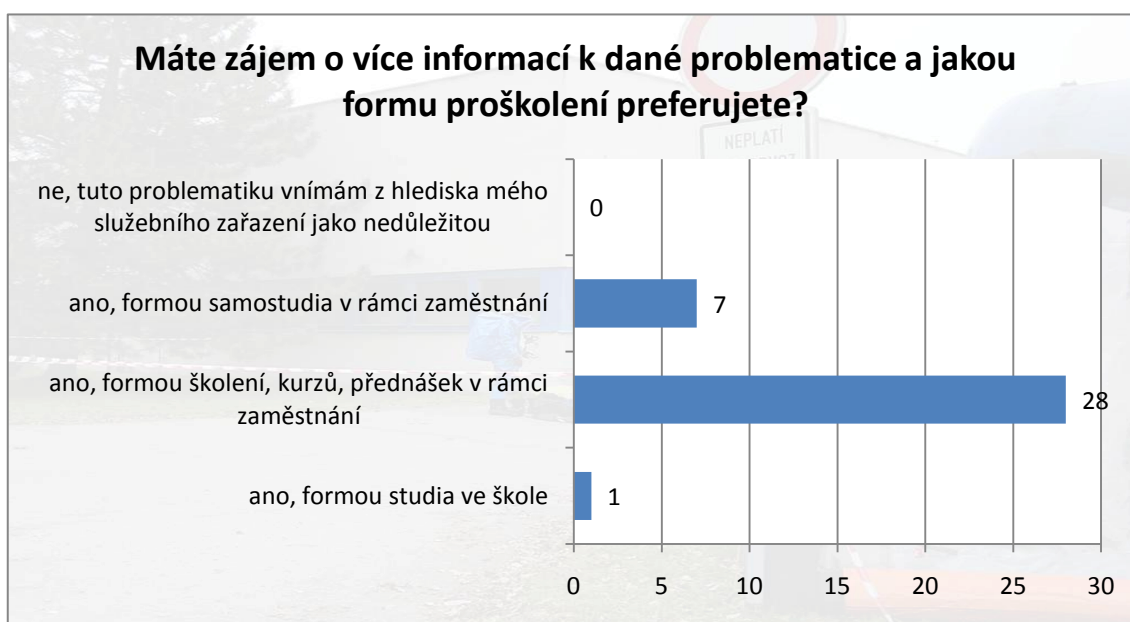
Poslední otázka je zaměřena na vyjádření, jakému druhu školení dávají respondenti přednost. Na dotaz *Máte zájem o více informací k dané problematice a jakou formu proškolení preferujete?* Na první část otázky všichni respondenti odpověděli kladně. Většina z nich (28) preferuje formu školení, kurzů, přednášek v rámci zaměstnání. Formu samostudia v rámci zaměstnání by preferovalo 7 dotazovaných a jeden policista si vybral formu studia ve škole. (viz graf č. 39)

Graf 38 Odpovědi dotazníkového průzkumu – víte, kde informace o IZS máte hledat a jsou dostupná

Zdroj: vlastní výzkum

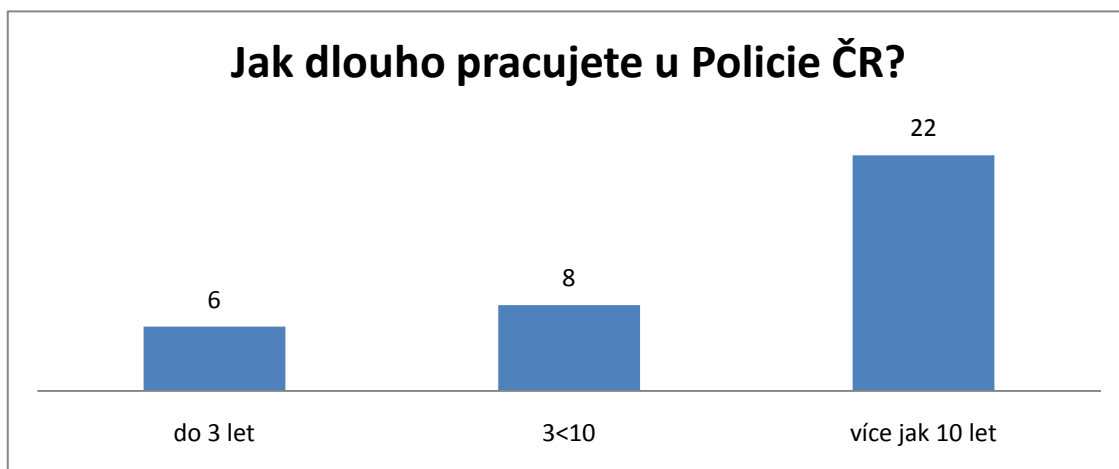
Graf 39 Odpovědi dotazníkového průzkumu – máte zájem o více informací k dané problematice a jakou formu proškolení preferujete

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka, zaměřená na délku služebního poměru u Policie České republiky, měla pro účely tohoto průzkumu tři možnosti odpovědí. Víc jak 10 let pracuje u Policie 22 respondentů, 3 až 10 let vykonává službu 8 policistů a do 3 let je zde zaměstnáno 6 dotazovaných. (viz graf č. 40)

Graf 40 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jak dlouho pracujete u Policie ČR

Zdroj: vlastní výzkum

Jako doplňující byla kladena otázka *Jak dlouho jste na současném pracovním místě (současné zařazení) u Policie ČR?*. Více jak 10 let uvedlo 15 policistů, 5 až 10 let vybralo 7 respondentů a možnost do 5 let byla vybrána 14 zaměstnanci. (graf č. 41)

Graf 41 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jak dlouho jste na současném pracovním místě

Zdroj: vlastní výzkum

5 Diskuze

5.1 Diskuze k analýze současného stavu

V současné době je při Územním odboru Jindřichův Hradec, Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, zřízeno pracoviště operačního střediska, které spadá pod Operační odbor krajského ředitelství. Pracovníci operačního střediska slouží v nepřetržitém provozu a zajišťují jak operační úroveň řízení policie, tak i příjem oznámení tísňové linky 158. Operační středisko je datově propojeno s krajským operačním střediskem policie informačním systémem Maják. Do systému zasílají (formou datových zpráv) informace i operační systémy HZS (respektive krajské operační středisko Hasičského záchranného sboru). Z pracoviště tísňového volání 112 posílají informace o přijatých oznámeních. Jde ovšem o jednostrannou komunikaci, neboť informační systém Maják je interní policejní informační systém a operační důstojník HZS pracuje s jinými informačními systémy.

Po přijetí oznámení se operační středisko podílí na vyhodnocení přijaté zprávy a neodkladném zásahu. Pro potřeby koordinace je vždy „na dosahu“ důstojník s nejvyšší rozhodovací pravomocí za územní odbor. Takzvaná „akceschopnost“ pro zajištění úkolů policie je upravena interními akty řízení a rozumí se tím připravenost vedoucích zaměstnanců reagovat na mimořádné situace (viz podkapitola interní akty řízení v rámci policie v předchozí části této práce). Od 1. srpna 2010 jde o akceschopnost v případě vedení krajského ředitelství, vedení územních odborů a dalších taxativně uvedených v části první písm. c, rozkazu ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 176/2010, která je zajišťována bez nařízení služební pohotovosti, tedy neplacená.

Operační důstojník (popřípadě vedoucí pracovník) po převzetí informace rozhoduje o zajištění neodkladného zásahu a provedení příslušných opatření. Zde je možné podotknout, že informační systém Hasičského záchranného sboru umožňuje předávání zpráv o mimořádných událostech vybraným vedoucím funkcionářům automaticky formou SMS zpráv. Takovýto obdobný způsob, nebo předávání zpráv vybraným funkcionářům z řad policie, by byl jistě přínosem.

Po vyhodnocení přijatého oznámení a podle druhu mimořádné situace jsou na místo vysílány síly a prostředky policie. V rámci Územního odboru Jindřichův Hradec, Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, byly pro potřeby této práce zjišťovány počty sil, zejména počty příslušníků pořádkové služby zařazených na obvodních odděleních s ohledem na rozdělení počtu policistů nasazených v případě mimořádné události v pracovní době a mimopracovní době. Mimopracovní doba je dále rozdělena na dobu do tří a do 24 hodin. Číselné hodnoty byly získány na základě vyjádření vedoucích pracovníků jednotlivých oddělení (tabulka č. 10).

Tabulka 10 přehled sil Územního odboru Jindřichův Hradec

Přehled sil Územního odboru Jindřichův Hradec					
Útvar Policie ČR	početní stavy policistů	Počty policistů k nasazení			
		v pracovní době	v mimopracovní době		
			okamžitě	15:30-07:30 hodin	do 3 hodin v
OOP Jindřichův Hradec	39	11	4	19	35
policejní stanice Studená	8	3	0	4	7
OOP Třeboň	30	10	4	13	25
OOP Dačice	19	5	2	9	17
OOP Nová Bystřice	16	6	2	7	14
OOP Slavonice	15	6	2	7	13
OOP Suchdol nad Lužnicí	18	7	2	8	16
policejní stanice Chlum uTřeboně	4	2	0	2	3
policejní stanice České Velenice	7	2	0	3	5
Dopravní inspektorát	39	12	2	15	34
Celkem	195	64	18	87	169

Zdroj: vlastní výzkum

Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů č. 361/2003, v § 54, nařizuje výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. V případě vyhlášení krizových stavů nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu (podle zvláštního právního předpisu) lze nařídít (po dobu trvání krizového stavu nebo po nezbytně nutnou dobu ve veřejném zájmu) přesčas i nad rámec 150 hodin

v kalendářním roce. Systémově však není u Krajského ředitelství policie jihočeského kraje upraveno (ve srovnání s hasičským záchranným sborem) žádným interním aktem kdo a kým má být vyrozumíván. Zde navrhuji vydání interního aktu řízení vedoucím územního odboru pro potřeby vyrozumění zaměstnanců a jejich svolání na předem určené nebo jiné místo. Je důležité i určit, kdo by byl oprávněn vydat pokyn k vyrozumění.

Pokyn by dále měl obsahovat návod pro postup předávajícího sdělení. Ten po obdržení pokynu zpětně ověří pokyn a provádí opatření. Předávání zprávy může být prováděno jednak telefonicky přímo pracovníkem operačního střediska, nebo pomocí technických prostředků – SMS zpráv. Samotné vyrozumívání a svolání může probíhat ve čtyřech úrovních. První úroveň slouží k vyrozumění krizového štábu územního odboru (vedoucí územního odboru, zástupce vedoucího územního odboru, vrchní komisaři územního odboru, zástupce ekonomického oddělení, komisař krizového řízení), kterou provádí policista operačního střediska.

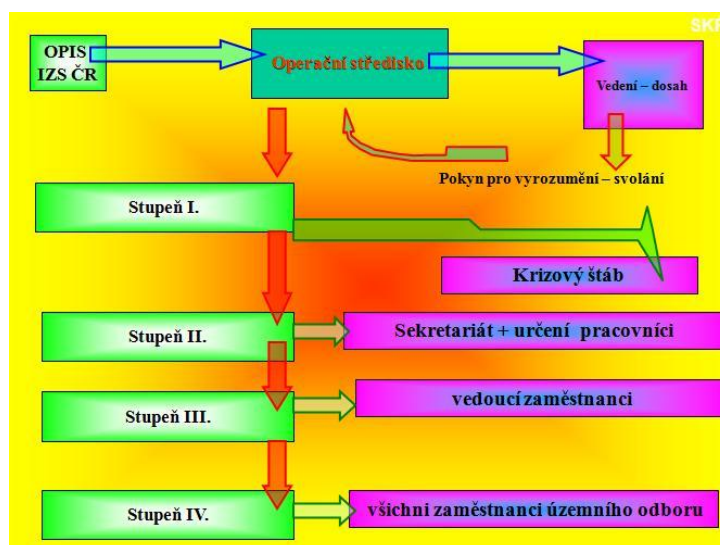
Druhá úroveň pak navazuje na první, jsou vyrozumíváni zaměstnanci určení do krizového štábu a dále sekretariát krizového štábu (zástupce operačního střediska, zástupce preventivně informační skupiny, zástupce oddělení informačních a komunikačních technologií) popřípadě jiní určení zaměstnanci. Druhou úroveň vyrozumívání provádí rovněž operační středisko.

Třetí úroveň dále navazuje na předchozí. Dochází k vyrozumívání vedoucích obvodních oddělení, vedoucí služby dopravní policie, určeného pracovníka služební kynologie, které provádí vrchní komisař pro službu pořádkové policie územního odboru. Dále je komisařem územního odboru pro službu kriminální policie a vyšetřování vyrozumíván pracovník kriminalistické techniky, vedoucí pracovník služby kriminální policie a vyšetřování oddělení obecné kriminality i oddělení hospodářské kriminality.

Čtvrtá úroveň pak slouží k vyrozumění všech zaměstnanců územního odboru a provádějí ji vedoucí zaměstnanci – přímí nadřízení těchto zaměstnanců. Pokyn by měl i stanovit, jakým způsobem bude nakládáno s osobními údaji zaměstnanců a kdo bude

odpovídat za aktuálnost a nakládání s údaji (ve smyslu závazného pokynu policejního prezidenta č. 215, ze dne 31. prosince 2008, kterým se stanoví některé bližší podmínky a postupy pro zpracování osobních údajů – o ochraně osobních údajů). Údaje by měly být vedeny pro každou součást zvláště s vyznačením důležitosti – pořadí vyrozumívání. V případě nezastižení zaměstnance, který má povinnost dále vyrozumívát, přebírá tuto povinnost další v pořadí.

Obrázek 1 grafické znázornění vyrozumění územního odboru

Zdroj: vlastní

Nevyřešenou otázkou zůstávají početní stavy policistů použitých při řešení mimořádné události v prvotní fázi. Vzhledem k tomu, že mimořádné události neberou ohled na pracovní dobu policistů, jsou počty sloužících policistů po pracovní době, o svátcích a ve dnech pracovního klidu značný problém. Možnost řešení je v právních předpisech sice upravena, tedy nařízení služební pohotovosti, ale vzhledem finanční náročnosti je prakticky vyloučena. Stejně tak vytvoření stálé pořádkové jednotky, v rámci Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, je vzhledem k finančním omezením v současné době nereálné.

K problematice uzavření místa zásahu je nutno v rámci této práce zmínit „Havarijní plán Jihočeského kraje“, který v části A2 (jednotlivé druhy mimořádných událostí, v části Příloha A2-5) vyjmenovává druhy mimořádných událostí a předkládá

scénáře u stacionárních zdrojů s nebezpečnými látkami (v rámci obce s rozšířenou působností Jindřichův Hradec v návaznosti na zákon 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky). Důležitá je i změna některých zákonů, u kterých jsou stanovena místa uzávěr: Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií).

Pro hlídky navrhuji zpracování karty s mapovým podkladem a vyznačením místa dohodnuté uzávěry. Důležité je i vyznačení plánu spojení, upozornění na nebezpečí a výčet činností, které hlídka zabezpečuje v případě mimořádné události. (možná grafická podoba obr. 2 a 3)

Obrázek 2 Karta hlídky pro mimořádnou událost - únik amoniaku zimní stadion J. Hradec – mapová část

Zdroj: vlastní

Obrázek 3 Karta hlídky pro mimořádnou událost - únik amoniaku zimní stadion J. Hradec – popisná část

Objekt číslo	0	Zimní stadion
Druh ohrožení	amoniak	Bezpečná oblast v metrech : 200
Stanoviště číslo	1	Masarykovo náměstí

Volací znak - stanoviště číslo 1

Spojení mezi zasahujícími silami PČR a velitelem zásahu - probíhá cestou Operačního střediska PČR J.Hradec

Spojení mezi zasahujícími hlídkami navzájem -

Stan.č.1,2	Stan.č.3	Stan.č.4	Stan.č.5	Stan.č.6	Stan.č.7
MP- Masarykovo náměstí	P ČR - Kmentova ulice	P ČR - křižovatka Jarošovská Claudiusova	P ČR - křižovatka Claudiusova Bezručova	P ČR - křižovatka Růžová Bezručova	P ČR - křižovatka Schenerova Arch. Teplého

Výstroj výzbroj - běžný výkon služby + prostředky chemické ochrany (maska).

před příjezdem na stanoviště vytěžit OS o co největší množství informací, zejména o směru větru, množství uniklé látky, bezpečnosti stanoviště...

Základní úkoly hlídky na stanovišti :

- zaujetí stanoviště ohlásit na operační středisko, zjistit jméno velitele zásahu
- umožnit vjezd vozidlům označeným znakem PČR, HZS ČR a ZZS a osobám, které zde plní služební úkoly (záchraně a likvidační práce)
- na místo zásahu umožnit vjezd vozidlům a vstup osobám jedoucím ve vozidlech pouze na základě povolení velitele zásahu,
- na místo zásahu omezit vstup osobám, jejichž přítomnost zde není potřebná,
- informovat tyto osoby o přijatých opatřeních,
- uvedená opatření plnit ve stanoveném rozsahu do odvolání.

V případě, změny meteorologické situace kdy dojde k ohrožení policistů na stanovišti, neprodleně toto oznámit na OS, nasadit ochranné prostředky (masku) a zaujmout náhradní stanoviště v bezpečném prostoru. V případě zasažení policisty uniklou látkou vyhledat lékařské ošetření.

Zdroj: vlastní

U většiny mimořádných událostí, které nejsou přímo vázány na urbanizaci, není možné předem stanovit možnosti uzavření místa. Zde je důležitá počáteční komunikace jak v rámci velení u policie, tak i mezi zasahujícími složkami, především však komunikace s velitelem zásahu. V rámci diskuze je nutné poznamenat, že vzájemná komunikace, jak je patrné z miniprůzkumu a z prováděných cvičení v rámci integrovaného záchranného systému, je značně podceňována a to nejen ze strany Policie České republiky. Policie běžně využívá při výkonu služby otevřených kanálů, zatímco hasiči jsou spíše zvyklí využívat přímého režimu DIR.

Společný otevřený kanál byl využit pouze při cvičení. Je zcela běžné, že vedoucí složky hledá velitele zásahu na místě mimořádné události a snaží se komunikovat přímo verbálně, bez použití technických prostředků. Do jisté míry lze zásah takto řídit. Ovšem může i „u nás“ dojít k mimořádné události, kde bude nutno řídit značené množství sil a prostředků (nejen základních složek) a bude zapotřební použít štáb velitele zásahu a stanovit plán spojení. Bez znalostí základních funkcí systému radiokomunikačního systému to však bude značný problém.

V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, že v rámci policie není nastaven proces vzdělávání a proškolení v rámci zavedeného systému digitální radiokomunikační technologie PEGAS-MATRA. Kromě seznámení a proškolení prováděné středními policejními školami v rámci základní kurzů není upraveno, kdo a v jakých cyklech provádí doškolení zaměstnanců. Vedoucím zaměstnancům (vedoucí zaměstnanci územního odboru a vedoucí obvodních oddělení) jsou navrhována školení jako pro pracovníky krizového řízení v rámci Vyšší policejní školy Pardubice, tedy specializační kurz pod názvem MATRA-PEGAS. Pro policisty vykonávající činnosti v rámci základních útvarů je zřejmě postačující každoroční proškolení v rámci služební přípravy.

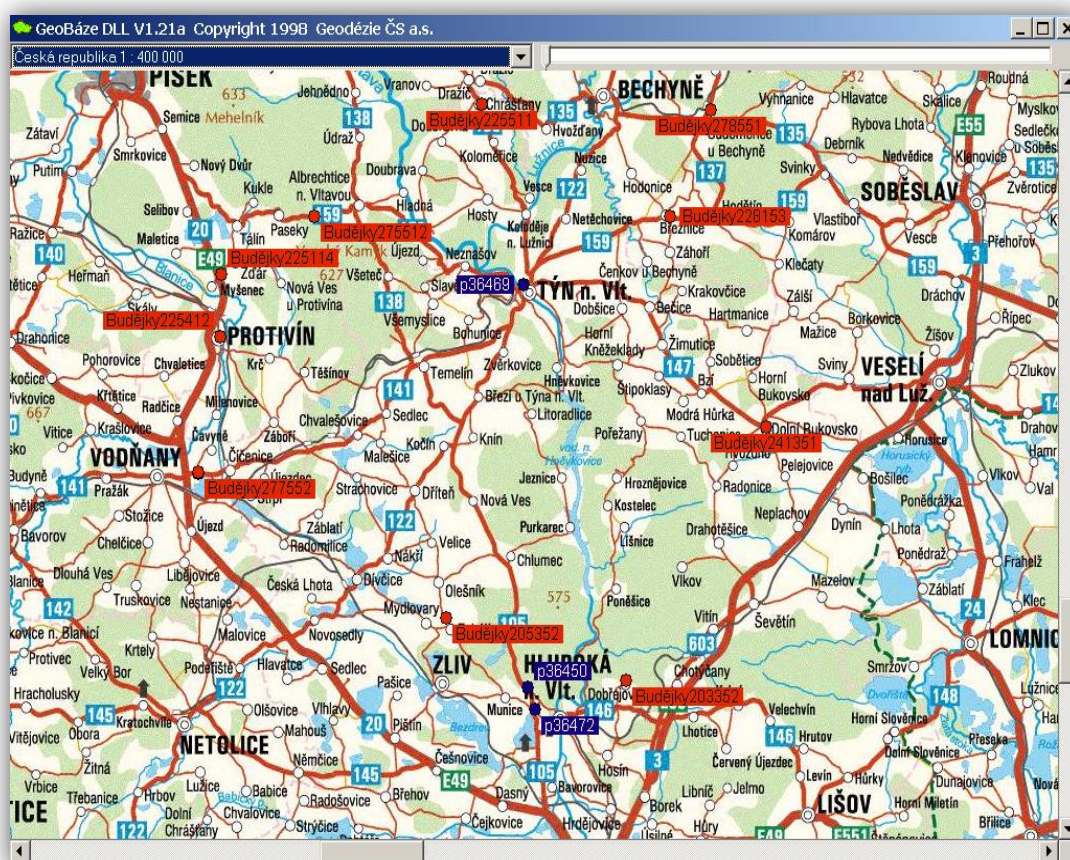
Pro zefektivnění koordinace Policie České republiky, jako základní složky integrovaného záchranného systému v rámci mimořádných a krizových situací, bylo zařazeno na územní odbory tzv. mobilní kontaktní a koordinační centrum (vozidlo upraveno pro řízení mimořádné události vedoucím přímo v terénu). Využívání

mobilních center je upraveno pokynem náměstka policejního prezidenta pro vnější službu č. 63 ze dne 26. června 2009, ve znění pokynu č. 2 ze dne 3. února 2010. S mobilními centry mohou na základě pokynu disponovat řídicí pracovníci. V rámci řešení mimořádných událostí lze mobilní centra využívat zejména k zabezpečení spolupráce sil a prostředků Policie České republiky v rámci integrovaného záchranného systému.

Mobilní centrum splňuje požadavky plné funkčnosti, operability a kompatibility při komunikační a informační podpoře. Zjednodušeně lze kontaktní a koordinační centrum označit jako malé operační středisko umožňující plnění záchranných a likvidačních prací v reálné době na daném místě. Mimo jiné je vybaveno výstupem systému AVL automatické lokalizace vozidel, kde na mapovém podkladu monitoru vozidlového počítačového systému je možno v reálném čase vidět síly a prostředky soustředěné při mimořádné události. Bylo provedeno pozorování a posuzování přesnosti a časové odezvy přenášených údajů. Za použití ručních radiostanic s modulem GPS byla posuzována možnost orientace v terénu. Pozorováním při experimentu a dotazem na systém přenosu údajů o poloze v rámci infrastruktury PEGAS bylo zjištěno, že doba přenosu je dosti dlouhá. Systém zasílá do mobilního centra údaje z palubních systémů GPS v rámci celé republiky. K tomuto využívá služby polling. Terminály jsou prostřednictvím infrastruktury vyzývány k odesílání informací o poloze. O okamžiku výzvy rozhoduje síť. Terminál musí být na příjmu a poslouchat řídicí kanál, aby byl schopen výzvu dodržet. Server AVL řídí z důvodu optimalizace využívání zdrojů systému PEGAS zátěžový algoritmus. Interval dotazů pak přizpůsobuje tak, aby byl schopen zodpovědět všechny dotazy. V systému jsou k dispozici tři varianty intervalů - 15, 30 a 60 sekund.⁴⁹ V praxi je tak přesnost na displeji AVL v kontaktním a koordinačním centru spíše orientační pro potřeby uzávěr při mimořádných událostech. Dále je vozidlo vybaveno prostředky pro využití za ztížených klimatických podmínek přímo v terénu, elektrocentrálou, přenosným osvětlením a jiným.

⁴⁹ Zdroj: Sekce spojení a komunikace MV. *Zavedení služby automatické lokalizace vozidel – Popis řešení. Příloha č. 1 k čj. SIKI-2/11-2006*

Obrázek 4 Ukázka zobrazení služby AVL na displeji koordinačního a komunikačního centra – uzávěry na vnější zóně

Zdroj: vlastní – cvičení Zóna 2010

Využití vozidla souvisí do jisté míry s událostmi na správním území, ale také s potřebami vedoucích funkcionářů při vytvoření podpory činnosti policie. U územního odboru Jindřichův Hradec hovoří samo za sebe vyhodnocení využitelnosti pro rok 2010 v následující tabulce. (tabulka č. 11).

Tabulka 11 Vyhodnocení využitelnosti kontaktního a koordinačního centra při územním odboru Jindřichův Hradec

použití			důvod použití	počet ujetých km
datum	čas			
1.	21. 10. 2009	10-12 h	plánované taktické cvičení složek IZS - Madeta, Jindřichův Hradec	7
2.	7. 4. 2010	7.30-13.30 h	prezentace systému IZS - základní škola Nová Bystřice	37
3.	10. 4. 2010	7.30-16.15 h	prezentace systému IZS - areál HZS Jindřichův Hradec	2
4.	28. 4. 2010	6.40-12.30 h	seznámení velitelů družstev krajské pořádkové jednotky s možnostmi MKKC	113
5.	15. 5. 2010	6.30-16.30 h	prezentace systému IZS - České Budějovice (vyžádání - PIO krajského ředitelství)	124
6.	24. 5. 2010	5.15-18.20 h	cvičení PJ Jaroměř (vyžádání PJ krajského ředitelství)	393
7.	11. 6. 2010	11.30-18 h	pátrací akce po pohřešované osobě - Brandlín - Klepákův mlýn	2
8.	19. 6. 2010	12-13 h	prezentace systému IZS - areál HZS Dačice	77

Zdroj: Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje, Územní odbor Jindřichův Hradec

Při získávání informací pro účely diplomové práce bylo také zjištěno, že neexistuje označení pracovníků, kteří se podílejí na vyšetřování (zejména v rámci úkonů trestního řízení, z řad služby kriminální policie a vyšetřování, tzv. výjezd). Zde navrhuji vybavit a sjednotit v rámci kraje pracovníky výjezdové skupiny reflexní vestou s nápisem *Policie ČR – Výjezdová skupina*. Pro pohyb v místě mimořádné události je více jak vhodné označení těchto pracovníků.

V rámci součinnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu byl v roce 2009 pod číslem 58 vydán závazný pokyn policejního prezidenta o geografických produktech. Upravuje využívání produktů Policií České republiky a Armádou České republiky, a zároveň obsahuje geografická, geodetická, geofyzikální

a jiná data o území České republiky. Zjednodušeně lze uvést, že pro potřeby policie byly bezplatně za určených podmínek poskytnuty mapové podklady v aplikačním softwarovém vybavení, tzv. TeraStudio. Pokyn stanoví, jak vyžadovat po pracovištích krizového řízení vytištění výstupů pro organizační články, jak se evidují vytištěné mapy aj. Vzhledem k tomu, že na Krajském ředitelství policie Jihočeského kraje není velkokapacitní tiskárna, zůstává naplňování pokynu v teoretické rovině. Problém s mapami při provádění pátracích akcí je řešen nesystémově. Jediným možným řešením je koupě turistických map při výjezdu na místo mimořádné události u některé benzinové pumpy. Jako problém (nejen pro vedoucí funkcionáře) se zdá být i neznalost práce s mapou, základní orientace v terénu a orientace mapy v terénu. V budoucnosti by proto bylo dobré, zařadit v rámci služební přípravy i proškolení v oblasti topografie.

5.2 Diskuze k provedenému průzkumu

5.2.1 Diskuze k výsledkům řízeného rozhovoru

Řízený rozhovor, který se dotazuje na délku služebního poměru a dobu zařazení na současném pracovním místě, je s velkou pravděpodobností ovlivněn generační obměnou vedoucích funkcionářů Územního odboru Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, Jindřichův Hradec. Následným dotazem bylo personálním pracovištěm upřesněno, že vedoucí pracovníci nejsou na těchto pracovních pozicích déle než dva roky (kromě dvou pracovníků, kteří byli zaměstnáni cca před třemi a před pěti lety). Změny na vedoucích pozicích a změny probíhající v návaznosti u celé Policie České republiky je možno označit jako hlavní důvod špatné informovanosti ve vztahu k následujícím otázkám.

U odpovědí na otázku *Jaké jsou základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému?* je možné nalézt neznalost existence ostatních složek IZS. Mylně jsou respondenty mezi tyto složky zařazovány bezpečnostní rady kraje a obce s rozšířenou působností. U otázek *Proč vznikl integrovaný záchranný systém?* a *Co je to mimořádná událost?* je naopak z odpovědí patrné, že představa o vzniku a účelu integrovaného záchranného systému a faktické vyjádření mimořádné události je u vedoucích funkcionářů na dobré úrovni. Subjektivní hodnocení dostatku informací je u sledované skupiny zastoupeno ve větším počtu odpovědí - spíše ano, oproti odpovědi - spíše ne. Zvolené možnosti odpovědí na další otázku *Účastnil(a) jste se někdy společného zásahu nebo cvičení složek IZS?* mohou opět souviset s délkou zařazení na pracovní pozici a s četností prováděných cvičení v rámci integrovaného záchranného systému.

Cvičení v rámci územního odboru bylo v posledních letech provedeno na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Dačice (požár základní školy v obci Slavonie) a Třeboň (únik nebezpečné látky na komunikaci v Třeboni). Typové činnosti s velkým počtem raněných byly procvičeny v obci České Velenice pod názvem *Autobus 2010* a v Jindřichově Hradci, kde bylo provedeno cvičení dvakrát na zimním stadionu v Jindřichově Hradci (únik amoniaku). Únik amoniaku byl jednou procvičen

i v prostoru areálu firmy MADETA a.s. v Jindřichově Hradci. V díky Policie České republiky bylo připraveno i cvičení na základní škole v Jindřichově Hradci. Došlo zde k procvičení typových činností oznámení o uložení nebo nálezů výbušniny nebo výbušného systému a demonstrování úmyslu sebevraždy. Výčet cvičení za posledních pět let naznačuje, že ne všichni oslovení vedoucí pracovníci, kteří v průběhu posledních pěti let nebyli na pozici vedoucích, se účastnili cvičení připravovaných v rámci integrovaného záchranného systému. Odpovědi korespondují logicky s četností cvičení. Co do počtu společných zásahů je vyjádření vedoucích zřejmě ovlivněno nepochopením či neznalostí pojmu společný zásah.

Odpovědi na navazující otázku, dotazující se na účast při společném zásahu, kde byl velitelem zásahu příslušník Policie České republiky, budou pravděpodobně opět ovlivněny jak celkovou neinformovaností, tak hlavně, což je i v rozporu s interními akty řízení, neznalostí typových činností integrovaného záchranného systému. Nepřehlédnutelná většina zde totiž uvedla, že příslušník Policie ČR nemůže být velitelem zásahu v rámci integrovaného záchranného systému. U jedné z odpovědí připouští vedoucí možnost velení ze strany policie a vyjadřuje, že se s touto variantou nesešel. Jediný dotazovaný uvádí, že zaznamenal příslušníka policie jako velitele zásahu.

U otázky *Kdo byl velitelem zásahu při mimořádných událostech, kterých jste se účastnil(a)?* označili respondenti ve většině Hasičský záchranný sbor. Následující otázkou bylo zjišťováno, zda se vedoucí pracovníci setkali při provádění záchranných a likvidačních prací na místě mimořádné události se štábem velitele zásahu. Poměrně jednoznačná odpověď – ne - byla konzultována s odborníky, jak ze strany složky Policie České republiky, tak ze strany Hasičského záchranného sboru. Bylo zjištěno, že do současného dne byl štáb velitele zásahu použit pouze při cvičeních, např. cvičení Základní škola v roce 2008, cvičení MADETA a AUTOBUS v roce 2010. V současné době nemají odpovědní vedoucí ani rámcovou představu koho by v případě potřeby delegovali do štábu velitele zásahu na úrovni Územního odboru Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje při řízení zásahu složkou policie. Je možné doporučit zapojení

pracovníků sekretariátu krizového štábu vedoucího územního odboru s rizikem, že budou v případě svolání sekretariátu již pracovně vytíženi na místě mimořádné události.

Následující otázky byly přímo zaměřeny na znalost typových činností složek integrovaného záchranného systému. Bohužel zde byla ověřena základní neznalost typových činností, což dokládá zařazování povodní, typových plánů a aviární influenze mezi typové činnosti. Jak již bylo poznamenáno, je toto zjištění nejen znepokojivé, ale je i v rozporu s interními akty řízení.

Další otázka byla zaměřena na znalost úrovní řízení, na kterých probíhá koordinace záchranných a likvidačních prací. Že se jedná o úroveň taktickou uvedli 3 dotazovaní, operační úroveň si vybrali 4 a strategickou úroveň 5 policistů. Jeden respondent úrovně řízení neznal. Zde je nutno připustit možnost nepochopení otázky, přestože při rozhovoru byly respondentům nabídnuty odpovědi a dotazovaní byli upozorněni na možnost výběru více variant odpovědí současně.

Navazující otázka zjišťovala znalost stupňů poplachu integrovaného záchranného systému. Policie prakticky nemá nastaveno zajištění sil a prostředků v návaznosti na rozsah nebo předpoklad rozsahu účinků mimořádné události, proto je sice neznalost lidsky omluvitelná, ale prakticky nám většina odpovědí ukazuje na alarmující nedostatek znalostí o integrovaném záchranném systému u vedoucích pracovníků v rámci územního odboru.

Vynecháme-li otázku komunikace na místě zásahu, které se věnuje doplňující dotazníkové šetření, dostáváme se k jádru problému. Tedy k systému vzdělávání vedoucích pracovníků u Policie České republiky. Na otázku *Jakým druhem vzdělávacího programu, specializačního kurzu, školení nebo poučení jste byl(a) seznámen(a) či proškolen(a) s problematikou IZS?* uvedla polovina vedoucích, že proškolená nebyla. Třetina byla proškolená v rámci středních policejních škol a třetina uvedla proškolení nadřízeným. Z výsledků miniprůzkumu je patrné, že je v současné době, ze strany policie, důležité věnovat se problematice integrovaného záchranného systému i krizového řízení. Je pravda, že doposud nebylo na správním území zdejšího územního odboru zapotřebí uplatňování nástrojů přesahující běžnou činnost (tedy řízení

zásahu za pomoci štábu velitele zásahu, strategické úrovně řízení, využití typových činností, kde velitelem zásahu by měl být příslušník policie a vytváření plánu spojení), ale v návaznosti na situaci v dnešním Japonsku musím poznamenat, že nepravděpodobné neznamena nemožné.

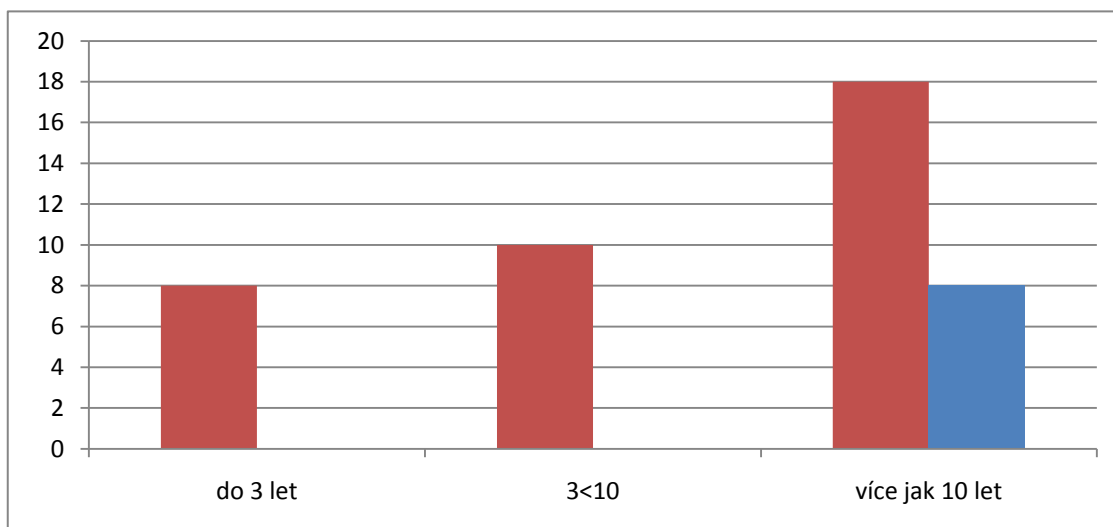
Další vyjádření vedoucích pracovníků objasňovalo přístup k informacím a zájem o informace ohledně integrovaného záchranného systému. Dotazovaní vyjadřují zájem o informace, ale zároveň i jejich nedostatečnou publikaci. Opět se vracím k vážnému nedostatku – není nastaven systém školení vedoucích pracovníků. Je možné upozornit na pořádané kurzy krizového řízení v rámci Vyšší policejní školy Pardubice pro pracovníky krizového řízení, které lze využít pro vzdělávání vedoucích zaměstnanců územních odborů a popřípadě vedoucích obvodních oddělení, jejichž správní území koresponduje s územím obce rozšířené působnosti. Nezanedbatelnou možností vzdělávání mimo organizaci je studium na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor Civilní nouzová připravenost, kterou lze doporučit pro zvyšování kvalifikace vedoucích zaměstnanců. V rámci zákona o služebním poměru je možno uzavřít dohodu o rozšíření nebo zvýšení vzdělání a udělit služební volno příslušníkům na žádost.⁵⁰

5.2.2 Diskuze k výsledkům dotazníku

Dotazníkový průzkum, ukázal jinou úroveň znalostí v porovnání s výsledky řízeního rozhovoru. To je možné vysvětlit vyšším počtem respondentů s délkou služebního poměru do 10 let (respektive 8 dotazovaných uvedlo délku služby do tří let a 10 respondentů od tří do deseti let). Nad deset let délky služebního poměru bylo u dotazníkového šetření zastoupeno 18 dotazovanými (červeně znázorněno na grafu č. 42, modrá barva vyjadřuje zastoupení vedoucích pracovníků u řízeního rozhovoru).

⁵⁰ § 222 zákona 361/2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Graf 42 Diskuze k výsledkům dotazníku – porovnání délky služebního poměru respondentů.

Zdroj: vlastní výzkum

Úvodní otázka dotazníkového průzkumu byla (oproti otázce použité v řízeném rozhovoru) zjednodušena na zjišťování znalostí základních složek integrovaného záchranného systému. Vcelku uspokojivě byly všemi dotazovanými označeny za základní složky: HZS, PČR a ZZS. Pouze šestkrát byly za základní složku označeny Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje. Následující otázky *Proč vznikl integrovaný záchranný systém?* a *Co je to mimořádná událost?* zodpovědělo 34 a 33 respondentů (z celkového počtu 36 dotazovaných) správně. Jak bylo popsáno v podkapitole „výsledky dotazníkového průzkumu“, byla záměrně respondentům na počátku dotazníku položena otázka zjišťující dostatečnou informovanost o integrovaném záchranném systému a ke konci dotazníku byla formulována otázka *Jste dostatečně seznámen s činností integrovaného záchranného systému?*. Zde došlo k přesunu (přehodnocení) subjektivního názoru respondentů z oblasti - spíše ano (odpovědělo 20 dotázaných na začátku dotazníku, do oblasti - ne zcela (odpověď 18 dotázaných v závěru dotazníku),, jde o přesun padesátiprocentního podílu. Nepřehlédnutelná polovina dotazovaných negativně odpověděla na následující otázky, které se dotýkaly účasti při cvičení a účasti při mimořádné události, kde byl velitelem zásahu příslušník Policie České republiky a použití (zřízení) štábu velitele zásahu na místě mimořádné události. Zde jsou odpovědi založeny na vnímání běžného výkonu

služby ze strany policie, do současného dne nebyla (z mnoha důvodů) a především nenastala událost, pro kterou by byl vyhlášen třetí stupeň poplachu. Rovněž nenastala situace, kterou předpokládají typové činnosti, kde by byl jako velitel zásahu určen příslušník Policie České republiky. Znepokojivé jsou odpovědi u otázek, které jsou zaměřeny na znalost typových činností složek IZS a na úrovně řízení. Výsledky jsou obdobné, jako o řízeného rozhovoru, chybí základní orientace v problematice. Na základě položených otázek ohledně způsobu proškolení a jejich odpovědí, je nutné upozornit na nedostatečné vzdělávání zaměstnanců v oblasti činností IZS.

S odborným rozvojem pracovníků souvisí rovněž proškolení zaměstnanců v oblasti typových činností složek integrovaného záchranného systému, které de facto nařizuje interní akt řízení. Oblast formování kvalifikace a vzdělávání, nejen u policie, představuje dosti obtížný problém už z toho důvodu, že kvalifikace a vzdělávání jsou obtížně kvantifikovatelné vlastnosti. Jak bylo uvedeno v kapitole „vzdělávání a rozvoj zaměstnanců ve vztahu k problematice mimořádných událostí“, plán vzdělávání je postaven pouze na proškolení problematiky integrovaného záchranného systému v rámci základní odborné přípravy. Další plán vzdělávání v podstatě neexistuje a znalosti jsou tedy, jak ukazuje průzkum, dosti kusé a neucelené. Do značné míry se spoléháme na samostudium a případně seznamování s interními akty řízení, publikovanými v E-SIÁŘI (interní softwarový nástroj, sloužící k seznamování podřízených s interními akty řízení). Je potřeba zmínit množství stížností řadových policistů na velké množství publikovaných dokumentů, které není v jejich silách řádně prostudovat.

Pro policisty jsou v rámci firemního vzdělávání u Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje pořádány kurzy, rozdělené na 4, 3 a dvoudenní, kde jsou prohlubovány znalosti v tématech čistě specializovaných pro činnost policie (jako domácí násilí, extremismus, přeshraniční spolupráce atd). Nicméně problematika činností policie, jako základní složky integrovaného záchranného systému, chybí. Jak bylo popsáno v podkapitole „vzdělávání a rozvoj zaměstnanců ve vztahu k problematice mimořádných událostí“, na základní náhled do problematiky, který je vyučován v rámci základní příprav nově přijatých policistů, nenavazuje doškolení či prohlubování

znalostí v problematice integrovaného záchranného systému a krizového řízení. Vzhledem ke zjištění nedostatečné základní orientace v problému, zejména u déle sloužících zaměstnanců, je zařazení této problematiky do harmonogramu vzdělávacích kurzů více než žádoucí.

V rámci vzdělávání policistů základních útvarů lze také problematiku krizového řízení, integrovaného záchranného systému a komunikačních technologií zařadit do školících programů prováděných cyklicky v rámci základní přípravy. Základním pramenem, který upravuje provádění služební přípravy, je závazný pokyn policejního prezidenta č. 4/2009, o provádění služební přípravy příslušníků policie, na který navazuje rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 6/2011, k zajištění organizace služební přípravy příslušníků Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje v roce 2011. Přestože hlavní náplní služební přípravy je osvojování praktických dovedností ve střelbě, v používání donucovacích prostředků a taktická příprava, lze v zimních měsících do teoretické výuky zařadit proškolení a prohloubení základních znalostí k dané problematice. Nezbytné se jeví i zařazení proškolení především v praktických dovednostech v rámci zdravotnické problematiky se zaměřením na zásady poskytnutí laické přednemocniční pomoci.

6 Závěr

Cílem práce bylo zjistit současný stav připravenosti Policie české republiky jako základní složky integrovaného záchranného systému. Analyzován byl jednak současný stav problematiky de lege lata se zaměřením na činnost Policie České republiky při mimořádných událostech, ale také úroveň vzdělávání policistů a úroveň praktických znalostí v oblasti postupu složek při provádění záchranných a likvidačních prací.

Stanovené hypotézy:

1. Převážná část mimořádných událostí je ze strany Policie ČR koordinována kvalitně a v souladu s legislativním rámcem. Se **potvrdila**

Jednotlivé úkoly, které při mimořádných událostech policie plní vyplývají z posláni policie a tyto je schopna plnit. Zde práce poukazuje na možnosti dořešení systému aktivizace sil k plnění úkolů a poukazuje na možné způsoby vizualizace konkrétních úkolů pro zasahující policisty formou přehledné karty.

2. Společný zásah Policie ČR s ostatními složkami IZS a koordinované činnosti s využitím společné velitelské pravomoci je na dobré úrovni a zkušenosti odpovídají záměru vzniku IZS. Se **nepotvrdila**

Provedeným průzkumem bylo zjištěno, že v rámci řízení lidských zdrojů je značná rezerva v proškolení policistů v dané oblasti. Jako klíčový problém byl zjištěn nedostatek informací především u vedoucích základních organizačních článků. Rovněž informovanost výkonných policistů je neucelená.

Problematika integrovaného záchranného systému je ve vzdělávání příslušníků vnímána okrajově. S problematikou se policisté seznamují pouze v rámci základní přípravy po přijetí do služebního poměru a další navazující vzdělávání prakticky neexistuje. Především v návaznosti na současnou mobilitu pracovníků v rámci organizace, nedochází ze strany organizace k pružnému přizpůsobování pracovníků především na vedoucích pozicích.

V práci jsou navrženy způsoby řešení, jak daný stav zlepšit, se zaměřením na získávání a prohlubování znalostí a praktických dovedností. Teoretickou část práce,

kteřá je koncipována jako ucelený náhled, lze využít při proškolení zaměstnanců v rámci řízení znalostí a provedené dotazníkové šetření je možno využít jako výchozí bod pro kvantifikaci získaných znalostí pracovníků.

7 Seznam použitých zdrojů

MONOGRAFIE:

- 1 *Bojový řád jednotek požární ochrany*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2007. 561 s. ISBN 978-80-7385-026-5.
- 2 **HORZINKOVÁ Eva a kol.** *Správní právo - zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2009. 160s. ISBN 978-80-7380-105-2.
- 3 **HRIVNÁK, J., BURDOVÁ, L., POLÍVKA, L.** *Metody a nástroje řízení bezpečnosti*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. 154 s. ISBN 978-80-7251-304-8
- 4 **LINHART Petr, ŠILHÁNEK Bohumil.** *Ochrana obyvatel ve vybraných evropských zemích*. Praha: MV-GŘ HZS, 2009. 195 s. ISBN 978-80-86640-1.
- 5 **MARTÍNEK Bohumír, TVRDEK Jan.** *Základy integrovaného záchranného systému*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. 172s. SBN: 978-80-7251-338-3.
- 6 **MARTÍNEK Bohumír.** *Ochrana obyvatelstva I*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. 136 s. ISBN 978-80-7251-298-0.
- 7 **SLABÝ Antonín a kol.** *Teorie a praxe krizového řízení I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. 110s. ISBN 978-80-7251-336-9.
- 8 **ŠAFR Gustav.** *Logistické zabezpečení Integrovaného záchranného systému a podpůrné činnosti*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007.
- 9 **VALÁŠEK J, KOVAŘÍK F a kol.** *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích (modul C)*. Praha: MV-GŘ HZS ČR, 2008.
- 10 **ZOUBEK Vladimír.** *Postmoderní problémy recentní státovědy*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2003. ISBN 80-7251-142-4.

ZÁKONY, VYHLÁŠKY, NAŘÍZENÍ:

- 11 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Typová činnost složek IZS při společném zásahu - nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů*. Katalogový soubor typové činnosti složek IZS STČ-05/IZS. Praha: MV-GŘ HZS ČR, 2006. PO-2792/IZS-006.

- 12 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Typová činnost složek IZS při společném zásahu - při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici.* Katalogový soubor typové činnosti složek IZS STČ-10/IZS. Praha: MV- GŘ HZS ČR, 2008. MV-14464/PO-2008.
- 13 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Typová činnost složek IZS při společném zásahu - u dopravní nehody.* Katalogový soubor typové činnosti složek IZS STČ-08/IZS. Praha: MV- GŘ HZS ČR, 2008. MV-96828/PO-008.
- 14 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Typová činnost složek IZS při společném zásahu - záchrana pohřešovaných osob, pátrací akce v terénu.* Katalogový soubor typové činnosti složek IZS STČ-07/IZS. Praha: MV- GŘ HZS ČR, 2007. PPR-54/SKR-2007.
- 15 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Typová činnost složek IZS při společném zásahu -oznámení o uložení nebo nálezu výbušniny nebo výbušného systému.* Katalogový soubor typové činnosti složek IZS STČ-04/IZS. Praha: MV- GŘ HZS ČR, 2006. PO-189/IZS-2006.
- 16 Mírová smlouva č. 217/1921 Sb., *mezi mocnostmi spojenými i sdruženými a Německem a Protokol, podepsané ve Versailles dne 28. června 1919.*
- 17 Mírová smlouva č. 507/1921 Sb., *mezi mocnostmi spojenými i sdruženými a Rakouskem, podepsaná v Saint-Germain-en-Laye dne 10. září 1919.*
- 18 Pokyn náměstka policejního prezidenta pro ekonomiku č.6/2009. *kterým se stanoví zásady přidělování osobních ochranných pracovních prostředků proti působení nebezpečných látek včetně infekčních agens.*
- 19 Pokyn náměstka policejního prezidenta pro vnější službu č. 2/2010. *kterým se mění pokyn náměstka policejního prezidenta pro vnější službu č. 63/2009, kterým se upravuje užívání mobilních, kontaktních a koordinačních center.*
- 20 Pokyn náměstka policejního prezidenta pro vnější službu č. 63/2009. *kterým se upravuje užívání mobilních, kontaktních a koordinačních center.*
- 21 Pokyn policejního prezidenta č. 227/2008. *k zajištění akceschopnosti.*
- 22 Pokyn policejního prezidenta č. 10/2009. *o zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti.*
- 23 Pokyn policejního prezidenta č. 103/2009. *o krizovém vyjednávání.*
- 24 Pokyn ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 9/2009. *k zajištění akceschopnosti.*

- 25 Policejní prezídium České republiky, *Typová činnost složek IZS při společném zásah v podmínkách rozsáhlých policejních opatření pro udržení veřejného pořádku při technoparty*, Katalogový soubor typové činnosti STČ 06. Praha: 2006, PO 189-5/IZS-2006,s3
- 26 Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 193/2010. *kterým se zřizuje krizový štáb ředitele a krizové štáby vedoucích územních odborů.*
- 27 Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 6/2011. *k zajištění organizace služební přípravy příslušníků Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje v roce 2011.*
- 28 Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 176/2010. *kterým se stanoví zásady a opatření při nařizování služební a pracovní pohotovosti.*
- 29 Usnesení vlády č. 1254/2003. *Bezpečnostní strategie České republiky.*
- 30 Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky.*
- 31 Ústavní zákon č. 100/1960 Sb., *Ústava československé socialistické republik.*
- 32 Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., *o bezpečnostní České republiky.*
- 33 Ústavní zákon č. 143/1968 Sb., *o československé federaci.*
- 34 Ústavní zákon č. 150/1948 Sb., *Ústava Československé republiky.*
- 35 Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb. *o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému.*
- 36 Zákon č. 141/1961Sb., *o trestním řízení soudním ve znění pozdějších předpisů.*
- 37 Zákon č. 238/2000 Sb., *o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.*
- 38 Zákon č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.*
- 39 Zákon č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení a o změně některých zákonů.*
- 40 Zákon č. 262/2006 Sb., *zákoník práce.*
- 41 Zákon č. 273/2008 Sb., *o Policii České republiky.*
- 42 Zákon č. 361/2003 Sb., *o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.*
- 43 Zákon č. 430/2010 Sb., *kterým se mění zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.*

- 44 Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 45 Zákon Národního shromáždění č. 121/1920 Sb., kterým se uvozuje ústavní listina Československé republiky.
- 46 Zákon Národního shromáždění č. 131/1936 Sb., o obraně státu.
- 47 Závazná pokyn policejního prezidenta č. 58/2009. o geografických produktech.
- 48 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 27/2008. kterým se upravují úkoly policie při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami IZS.
- 49 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4/2009. o provádění služební přípravy příslušníků policie.
- 50 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4/2009. o provádění služební příprava příslušníků policie.
- 51 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 58/2009. o geografických produktech.

INTERNET:

- 52 **NAVRÁTIL Leoš a kol.** *Základy medicíny katastrof* [Online]. - Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. - 02. 02 2011. - [www:http://zsf.sirdik.org/kapitola1/1-2-1-bezpecnostni-system-a-jeho-prvky](http://zsf.sirdik.org/kapitola1/1-2-1-bezpecnostni-system-a-jeho-prvky).
- 53 Policejní prezidium. *Útvary policie* [online]. 2008 [cit. 2009-11-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/oddeleni-krizoveho-rizeni-762887.aspx>>.
- 54 **SOUČEK, V.**, *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek: Krizové řízení (Modul G)* [online]. 2007 [cit. 2009-05-03]. Dostupný z WW:<http://www.krizove-rizeni.cz/portal/page/portal/ISKR/KRIZOVE_RIZENI/VZDELAVANI_ZKUSENOSTI>.
- 55 Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Brně. *Modul VPŠ MV v Brně – Stručná anotace vymezující cíle 2009* [cit. 2009-12-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.spsmvbr.cz>>.
- 56 Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Brně. *Učební dokumenty VPŠ MV v Brně, Integrovaný záchranný systém* [online]. 2009 [cit. 2009-12-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.spsmvbr.cz>>.
- 57 Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Jihlavě. *Modul VPŠ MV v Jihlavě – Obsah modulu* [online]. 2009 [cit. 2009-12-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.spsji.cz>>.

DIPLOMOVÉ PRÁCE:

- 58 **KOLAŘÍK Pavel.** *Specifické postavení Policie České republiky při plnění úkolů v IZS a její činnosti při mimořádných událostí nedosahující intenzity krizové situace.* České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2010.
- 59 **MELICHAR Zdeněk.** Přípravenost Policie ČR jako základní složky integrovaného záchranného systému k řešení mimořádných událostí. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2010.

ZAHRANIČNÍ:

- 60 Allianz Deutschland AG [online]. 26.11.2008 [cit. 2011-04-14]. *Katastrophenschutz auf dem Prüfstand.* Dostupné z WWW: <http://www.allianzdeutschland.de/presse/news/studie_katastrophenschutz.pdf>.
- 61 *Bezpečnostná stratégia Slovenskej* [online]. Schválená národnou radou Slovenskej republiky 27. septembra 2005 : Slovenská republika, 2005 [cit. 2011-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.mod.gov.sk/data/files/833.pdf>>.
- 62 Bundeskanzleramt Österreich: *Sicherheits- und Verteidigungsdoktrin* [online]. 2002 [cit. 2011-04-14]. Österreichische Sicherheitsstrategie. Dostupné z WWW: <http://www.bka.gv.at/2004/4/4/doktrin_d.pdf>.
- 63 Deutscher Bundestag [online]. 2010 [cit. 2011-04-14]. *Grundgesetz für die Bundesrepublik.* Dostupné z WWW: <<http://www.bundestag.de/dokumente/rechtsgrundlagen/grundgesetz/index.html>>.
- 64 **OLECHOWSKI, Thomas.** *Der Wert der Verfassung - Werte in der Verfassung: Der Österreich-Konvent und die Neukodifikation der Bundesverfassung.* Wien: MANZ'sche Wien, 2005. ISBN 978-3-214-00335-7.
- 65 OSP Grzymaków [online]. 2010 [cit. 2011-04-14]. *Organizacja krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu, województwa i kraju.* Dostupné z WWW: <<http://www.grzymakow.cba.pl/otwp/137-organizacja-krajowego-systemu-ratowniczo-ganiczego-na-obszarze-powiatu-wojewodztwa-i-kraju.html>>.
- 66 Ústavný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 227/2002 Z.z., *o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, vyjímáného stavu a núdzového stavu.*
- 67 Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 129/2002 Z.z., *o integrovanom záchrannom systéme.*

68 *Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 314/2001 Z.z., o ochrane před požiarmi*

69 *Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/2001 Z.z., o Hasičskom a záchrannom zbore.*

Seznam grafů

Graf 1 Odpovědi řízeného rozhovoru – jak dlouho pracujete u Policie České republiky	68
Graf 2 Odpovědi řízeného rozhovoru – jak dlouho jste na současném pracovním místě.	69
Graf 3 Odpovědi řízeného rozhovoru – Jaké jsou základní a ostatní složky IZS	70
Graf 4 Odpovědi řízeného rozhovoru – Proč vznikl IZS.....	71
Graf 5 Odpovědi řízeného rozhovoru – co je to mimořádná událost.....	72
Graf 6 Odpovědi řízeného rozhovoru – máte dostatek informací o IZS	73
Graf 7 Odpovědi řízeného rozhovoru – účastnil(a) jste se někdy společného zásahu, nebo cvičení složek IZS	73
Graf 8 Odpovědi řízeného rozhovoru – účastnil(a) jste se společného zásahu, kde byl velitelem zásahu příslušník Policie ČR	74
Graf 9 Odpovědi řízeného rozhovoru – kdo byl velitelem zásahu při mimořádných událostech, kterých jste se účastnil	75
Graf 10 Odpovědi řízeného rozhovoru – účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kdy byl zřízen na místě mimořádné události štáb velitele zásahu	75
Graf 11 Odpovědi řízeného rozhovoru – jaké znáte typové činnosti	76
Graf 12 Odpovědi řízeného rozhovoru – co to jsou vlastně typové činnosti.....	78
Graf 13 Odpovědi řízeného rozhovoru – koordinace záchranných a likvidačních prací probíhá na těchto úrovních	79
Graf 14 Odpovědi řízeného rozhovoru – stupně poplachu IZS jsou	80
Graf 15 Odpovědi řízeného rozhovoru – jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS.....	81

Graf 16 Odpovědi řízeného rozhovoru - jakým druhem vzdělávacího programu, specializačního kurzu, školení, nebo poučení, jste byl seznámen(a), či proškolen(a) s problematikou IZS	82
Graf 17 Odpovědi řízeného rozhovoru – víte, kde informace o IZS máte hledat a jsou dostupná	83
Graf 18 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jaké jsou základní složky IZS	84
Graf 19 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů – jaké jsou základní složky IZS.....	84
Graf 20 Odpovědi dotazníkového průzkumu – proč vznikl IZS	85
Graf 21 Odpovědi dotazníkového průzkumu – co je to mimořádná událost	86
Graf 22 Odpovědi dotazníkového průzkumu – máte dostatek informací o IZS.....	86
Graf 23 odpovědi dotazníkového průzkumu – jste dostatečně seznámen(a) s činností IZS pro řešení mimořádných událostí a krizových situací	87
Graf 24 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů – máte dostatek informací o IZS	87
Graf 25 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů – jste dostatečně seznámen(a) s činností IZS pro řešení mimořádných událostí a krizových situací.....	88
Graf 26 Odpovědi dotazníkového průzkumu – účastnil(a) jste se někdy společného zásahu nebo cvičení složek IZS	89
Graf 27 Odpovědi dotazníkového průzkumu – účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kde byl velitelem zásahu příslušník Policie ČR	89
Graf 28 Odpovědi dotazníkového průzkumu – kdo byl velitelem zásahu při mimořádných událostech, kterých jste se účastnil(a)	90
Graf 29 Odpovědi dotazníkového průzkumu – účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kdy byl zřízen na místě mimořádné události štáb velitele zásahu.....	91

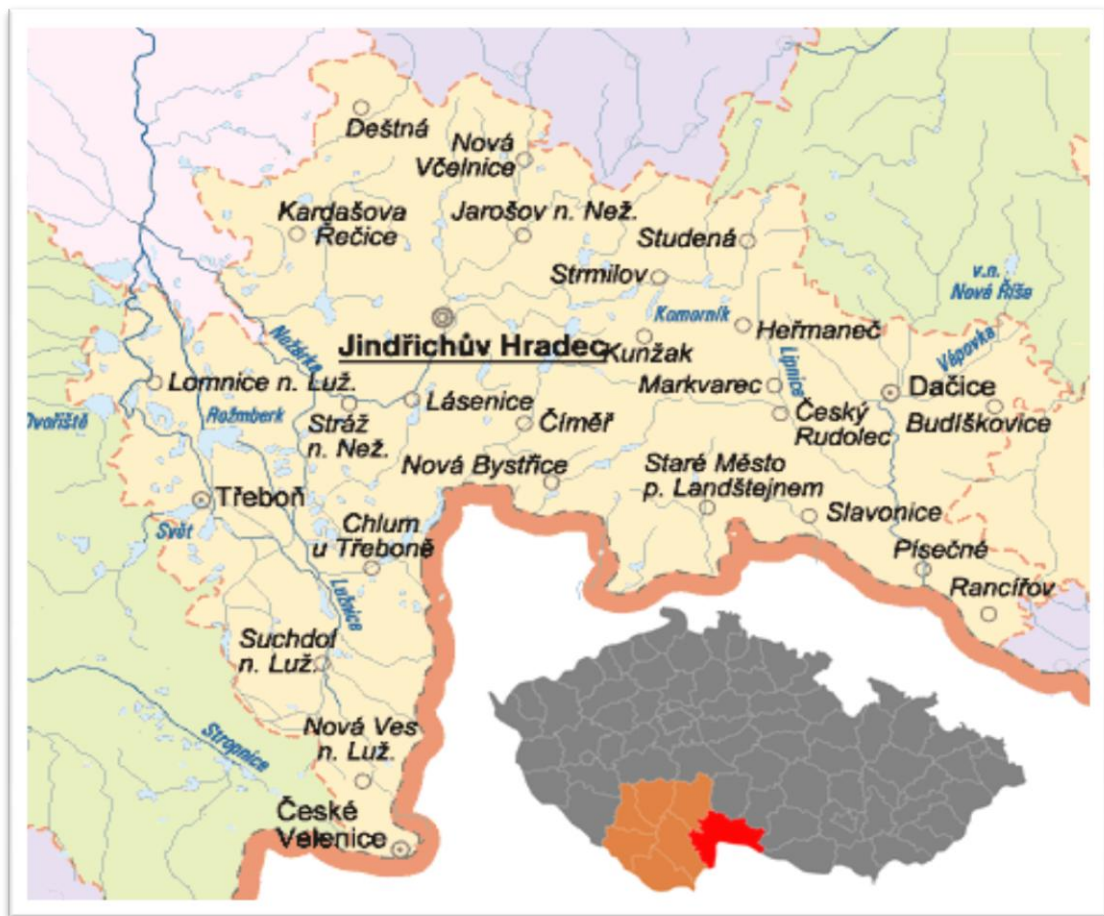
Graf 30 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jaké znáte typové činnosti IZS.....	92
Graf 31 Odpovědi dotazníkového průzkumu – koordinace záchranných a likvidačních prací probíhá na těchto úrovních	94
Graf 32 Odpovědi dotazníkového průzkumu – stupně poplachu IZS jsou.....	94
Graf 33 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS.....	96
Graf 34 Odpovědi dotazníkového průzkumu – na místě mimořádné události používáte nejčastěji druh komunikace	97
Graf 35 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jakým terminálem jste vybaven pro výkon služby	97
Graf 36 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jakým druhem vzdělávacího programu jste byl(a) proškolen s problematikou IZS.....	99
Graf 37 Odpovědi dotazníkového průzkumu – kdy jste byl(a) naposledy proškolen(a)	100
Graf 38 Odpovědi dotazníkového průzkumu – víte, kde informace o IZS máte hledat a jsou dostupná	101
Graf 39 Odpovědi dotazníkového průzkumu – máte zájem o více informací k dané problematice a jakou formu proškolení preferujete	101
Graf 40 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jak dlouho pracujete u Policie ČR	102
Graf 41 Odpovědi dotazníkového průzkumu – jak dlouho jste na současném pracovním místě.....	102
Graf 42 Diskuze k výsledkům dotazníku – porovnání délky služebního poměru respondentů.....	118

Seznam obrázků

Obrázek 1 grafické znázornění vyrozumění územního odboru	106
Obrázek 2 Karta hlídky pro mimořádnou událost - únik amoniaku zimní stadion J. Hradec – mapová část	107
Obrázek 3 Karta hlídky pro mimořádnou událost - únik amoniaku zimní stadion J. Hradec – popisná část	108
Obrázek 4 Ukázka zobrazení služby AVL na displeji koordinačního a komunikačního centra – uzávěry na vnější zóně	111
Obrázek 1 Vymezení teritoria Územního odboru Jindřichův Hradec	134
Obrázek 2 Organizační struktura Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje–příloha č. 1, Rozkazu ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 302, ze dne 28. prosince 2010, kterým se stanoví organizace Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje.	135
Obrázek 3 Struktura Územního odboru Jindřichův Hradec.....	136

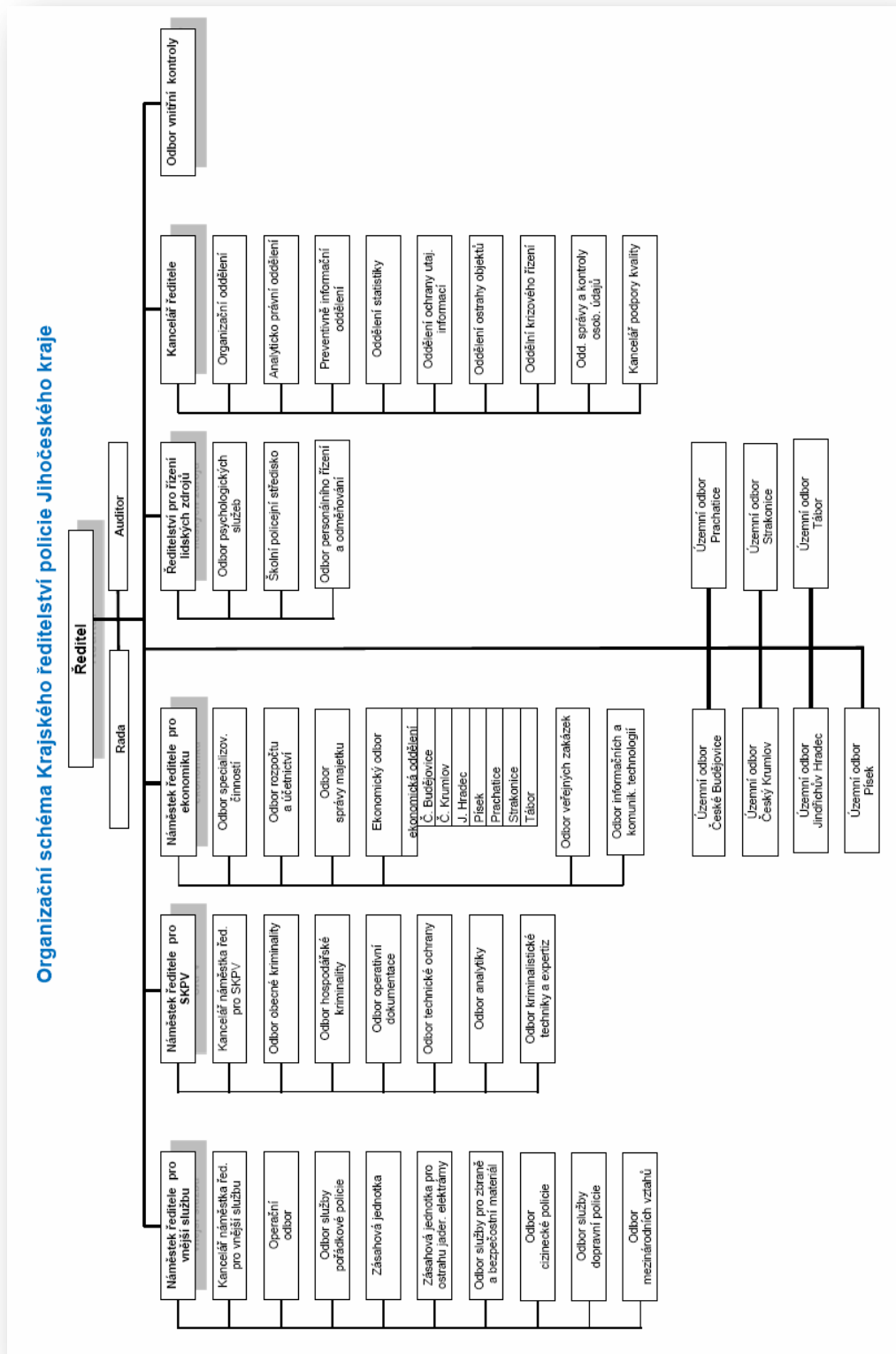
Seznam tabulek

Tabulka 1 Znázornění odpovědí jednotlivých respondentů na první otázku řízeného rozhovoru	70
Tabulka 2 Znázornění odpovědí jednotlivých respondentů na otázku jaké znáte typové činnosti.....	77
Tabulka 3 Znázornění odpovědí jednotlivých respondentů na otázku co jsou to vlastně typové činnosti.....	78
Tabulka 4 Znázornění odpovědí jednotlivých respondentů na otázku koordinace záchranných a likvidačních prací probíhá na těchto úrovních.....	79
Tabulka 5 Znázornění odpovědí jednotlivých respondentů na otázku stupně poplachu IZS jsou.....	80
Tabulka 6 Znázornění odpovědí jednotlivých respondentů na otázku jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS.....	81
Tabulka 7 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů – jaké znáte typové činnosti IZS	93
Tabulka 8 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů – stupně poplachu IZS jsou	95
Tabulka 9 Odpovědi dotazníkového průzkumu rozděleny dle délky služebního zařazení respondentů - jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS - na místě mimořádné události používáte nejčastěji druh – jakým terminálem jste vybaven pro výkon služby.....	98
Tabulka 10 přehled sil Územního odboru Jindřichův Hradec	104
Tabulka 11 Vyhodnocení využitelnosti kontaktního a koordinačního centra při územním odboru Jindřichův Hradec.....	112

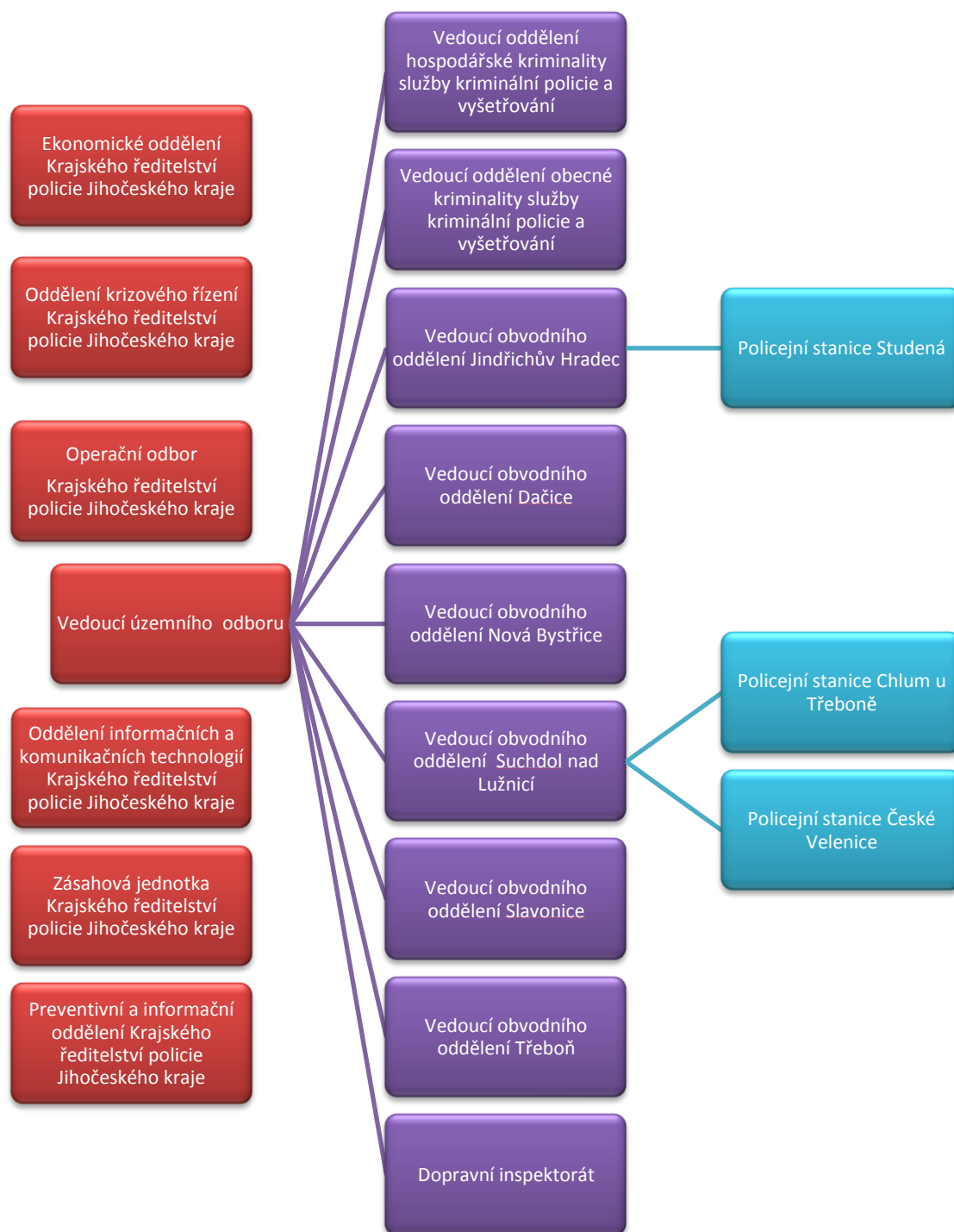
Obrázek 5 Vymezení teritoria Územního odboru Jindřichův Hradec ⁵¹

⁵¹ BÁRTA, Jaroslav. *Vymezení teritoria územního odboru* : Prezentace. Územní odbor vnější služby Jindřichův Hradec, Jindřichův Hradec: 7. srpna 2009

Obrázek 6 Organizační struktura Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje–příloha č. 1, Rozkazu ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 302, ze dne 28. prosince 2010, kterým se stanoví organizace Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje.

Příloha č. 1

Obrázek 7 Struktura Územního odboru Jindřichův Hradec

Vážení kolegové,

v rámci diplomové práce, si Vás dovoluji oslovit s žádostí o vyplnění následujícího dotazníku. Cílem diplomové práce je analyzovat současný stav problematiky integrovaného záchranného systému u Policie ČR, poukázat na slabá místa a navrhnout řešení k jejich odstranění.

Informace získané formou tohoto dotazníku budou významným zdrojem ke zmapování stavu u Policie ČR v rámci IZS tak, jak jej vnímají zejména samotní příslušníci Policie ČR. Proto Vás žádám o pravdivé zodpovězení níže uvedených otázek. Nashromážděná data nebudou v žádném případě využita pro hodnocení konkrétních osob či konkrétních součástí Policie ČR, zaručuji naprostou anonymitu. Výsledky budou využity pouze pro studijní účely, mohou sloužit jako podklad pro vypracování metodiky a pro další podrobnější rozpracování této problematiky.

Některé otázky se mohou zdát primitivní a předem se omlouvám za jejich formulaci, ale vzhledem k nemožnosti zpětné vazby při formě dotazníkového šetření je nutno počítat s možností naprosté neinformovanosti v dané problematice.

Předem děkuji za spolupráci.

1. Jaké jsou základní složky integrovaného záchranného systému (dále jen IZS)?

- Hasičský záchranný sbor
- Policie České republiky
- Zdravotnická záchranná služba
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje
- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory
- ostatní záchranné sbory
- orgány ochrany veřejného zdraví
- bezpečnostní rada kraje
- bezpečnostní rada obce
- Česká národní banka
- havarijní pohotovostní, odborné a jiné služby

- zařízení civilní ochrany
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím

2. Proč vznikl IZS?

- Pro záchranu osob pod velením Hasičského záchranného systému
- Základním smyslem je integrovat možnost každého, kdo v případě provádění záchranných a likvidačních prací měl být zapojen s ohledem na síly a prostředky nebo kompetence, kterými může přispět k řešení mimořádné události
- Pro případy povodní

3. Co je to mimořádná událost?

- Událost, kdy se na řešení podílejí Hasičský záchranný sbor, Policie ČR a Zdravotnická záchranná služba

- Provádění záchranných a likvidačních prací
- Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

4. Máte dostatek informací o IZS?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Nemám dostatek informací

5. Účastnil(a) jste se někdy společného zásahu, nebo cvičení složek IZS?

- Nikdy
- Jednou za posledních 5 let
- ano, cca v průměru 1x do roka
- ano, cca v průměru 1 x do měsíce
- ano, cca v průměru 1 x do týdne
- každodenně

6. Účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kde byl velitelem zásahu příslušník Policie ČR?

- Ano, běžně při výkonu služby je velitel zásahu příslušník Policie ČR.
- Ano, ale pouze ojediněle je velitel zásahu příslušník Policie ČR
- Ano, pouze při cvičení
- Ne, zatím jsem se neseťkal s činností, kdy by velitel zásahu byl příslušník Policie ČR
- Ne, příslušník policie ČR nemůže být velitelem zásahu v rámci IZS

7. Kdo byl velitelem zásahu při mimořádných událostech, kterých jste se účastnil(a)?

(Vyberte jednu z možností, která procentuálně byla nečastější)

- příslušník Hasičského záchranného sboru (HZS)
- příslušník Policie ČR
- pracovník Zdravotnické záchranné služby (ZZS)
- příslušník jednotek požární ochrany (JPO)
- vždy příslušník HZS, Policie ČR, ZZS, JPO který se dostavil na místo první-právo přednostního velení
- ve většině případů nebylo patrné, kdo je velitelem zásahu

8. Účastnil(a) jste se společného zásahu složek IZS, kdy byl zřízen na místě mimořádné události štáb velitele zásahu?

- (štáb tvoří. náčelník štábu, člen štábu pro spojení, člen štábu pro týl, člen štábu pro analýzu, zástupci složek IZS, pomocníci)
- Ano, mnohokrát
- Ano, pouze ojediněle
- Ano, pouze při cvičení
- ne
- ne, dosud jsem se neseťkal s termínem štáb velitele zásahu

9. Jaké znáte typové činnosti IZS?

- Mimořádná událost s velkým počtem raněných a obětí
- Nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici
- Záchrana pohřešovaných osob-pátrací akce v terénu
- Opatření pro udržení veřejného pořádku při technoparty
- Epidemie

- Migrační vlna velkého rozsahu
- Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů
- Mimořádná události způsobená leteckou nehodou
- Ptačí chřipka H5N1
- Oznámení o uložení nebo nálezu výbušného předmětu
- Demonstrování úmyslu sebevraždy
- Povodně velkého rozsahu
- Uskutečněné a ověřené použití radiologické zbraně
- Dopravní nehoda

10. Koordinace záchranných a likvidačních prací probíhá na těchto úrovních:

(Vyber možnosti)

- Taktická
- Operační
- Strategická
- neznám úrovně koordinace

11. Stupně poplachu IZS jsou?

- První – nejnižší
- Druhý
- Třetí
- Zvláštní
- Stav ohrožení státu
- Nouzová stav
- Ostražitost
- Povodňový stav
- neznám žádný stupeň poplachu IZS

12. Jak při společném zásahu komunikujete s ostatními složkami IZS?

- mobilním telefonem

- cestou operačního střediska
- přes vedoucího složky, případně štáb velitele zásahu
- vysílačkou přímo komunikují s ostatními složkami
- ústně
- jinak
- spojení jsem nikdy nepotřeboval(a)

13. Na místě mimořádné události používáte nejčastěji druh komunikace (systém PEGAS MATRA)

(označte nejčastější druh komunikace)

- individuální hovory
- skupinové hovory (otevřený kanál)
- přímý režim DIR
- vysílačku nepoužívám

14. Jakým terminálem (vysílačkou) jste vybaven(a) pro výkon služby (systém PEGAS MATRA)?

- EASY
- EASY +
- SMART
- nevím

15. Jakým druhem vzdělávacího programu, specializačního kurzu, školení, nebo poučení, jste byl seznámen(a), či proškolen(a) s problematikou IZS?

- v rámci útvaru – proškolen nadřízeným
- v rámci útvaru proškolen specialistou
- Střední policejní škola MV
- Vyšší policejní škola a Policejní akademie
- Jiná vysoká či střední škola mimo Policii ČR

- nebyl jsem seznámen či proškolen

16. Kdy jste byl(a) naposledy proškolen(a)? - (doba uplynutí posledního školení)

- do jednoho roku
 do tří let
 do 5 let
 do 10 let

17. Jste dostatečně seznámen(a) s činností IZS pro řešení mimořádných událostí a krizových situací?

- ano
 částečně ano
 ne zcela
 ne

18. Víte, kde informace o IZS máte hledat a jsou dostupná?

- ano, tyto informace jsou dostupné v mém zaměstnání
 ano, ale tyto informace nejsou dostupné v mém zaměstnání
 ne, ale mám o informace zájem
 ne, ani mě to nezajímá

19. Máte zájem o více informací k dané problematice a jako formu proškolení preferujete?

- ano, formou studia ve škole
 ano, formou školení, kurzů, přednášek apod. v rámci zaměstnání
 ano, formou samostudia v rámci zaměstnání (odborná literatura, metodické pomůcky, internet apod.)
 ne, tuto problematiku vnímám z hlediska mého služebního zařazení jako nedůležitou

20. U které služby jste zařazen(a)?

- Služba pořádkové policie
 Služba dopravní policie
 Služba kriminální policie a vyšetřování
 operační středisko
 ostatní

21. Jak dlouho pracujete u Policie ČR?

- do 3 let
 3 až 10 let
 více jak 10 let

22. Jak dlouho jste na současném pracovním místě (současné zařazení) u Policie ČR?

- do 5 let
 5 až 10 let
 více jak 10 let